

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

Գրանցված 10.04.2024թ.-ին ՀՀ ԿԲ նախագահի թիվ 1/123Ա
որոշմամբ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ
ԱՐԺԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ

Թողարկող	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ	
Տեղաբաշխող	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ	
Արժեթղթերի դասը՝	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս	
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային	
Արժեթղթերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով	
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն՝		
Շրջանառության ժամկետը՝		
Տեղաբաշխման ձևը՝		
Արժեթղթերի թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ	մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ..... 3

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ..... 5

- 1.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ5
- 1.2 Բանկին և Բանկի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր12
- 1.3 Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները.....15
- 1.4 Բանկի աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուները..... 16
- 1.5 Բանկի կառավարման մարմինների անդամները, խոշոր բաժնետերերը և աշխատակիցները 16
- 1.6 Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ.....17
- 1.6 Բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները..... 18
- 1.7 Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը 19
- 1.8 Այլ էական տեղեկություններ20
- 1.9 Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները21

ԲԱԺԻՆ 2. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ..... 23

- 2.1 Ռիսկային գործոններ 23
- 2.2 Հիմնական տեղեկատվություն..... 24
- 2.3 Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ 25
- 2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները..... 34
- 2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը..... 37
- 2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն..... 37

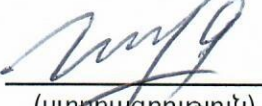
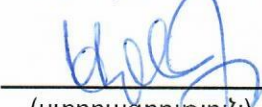
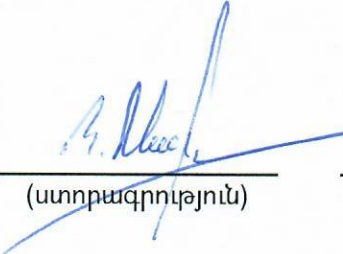
ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ..... 39

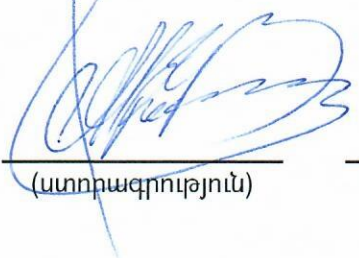
- 3.1 Անկախ աուդիտորները39
- 3.2 Ռիսկային գործոններ.....39
- 3.3 Տեղեկատվություն Բանկի մասին.....43
- 3.4 Բիզնեսի նկարագիրը.....48
- 3.5 Բանկի կառուցվածքը..... 57
- 3.6 Զարգացման վերջին միտումները59
- 3.7 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը.....59
- 3.8 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները..... 61
- 3.9 Հսկող անձինք.....71
- 3.10 Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին.....71
- 3.11 Էական պայմանագրերը71
- 3.12 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը..... 74
- 3.13 Այլ տեղեկատվություն 74

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը» :

Ստորագրող անձինք՝

Գրիգոր Հովհաննիսյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)
Արզիկ Սուվարյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)
Նարեկ Բեգլարյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)
Կարեն Բաբաջանյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)
Արմեն Հարությունյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Միկել Անանյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)
Կարեն Սարգսյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>23.05.24</u> (ամսաթիվ)

Բազրատ Ճգմայան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)
Մհեր Գրիգորյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)
Անահիտ Վարդանյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)
Զարուհի Մելքոնյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)
Կարեն Հակոբյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)

Ստորագրությունների իսկությունը հաստատում եմ՝

Մհեր Անանյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	23.05.24 (ամսաթիվ)
---	---	---	---

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԲԱՆԿ ԿԱՄ ԹՈՂԱՐԿՈՂ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԱԶԴԱԳԻՐ) ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐ ԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.araratbank.am:

2021 - 2023 թվականների դրությամբ ներկայացված ֆինանսական տվյալների աղբյուր են հանդիսանում տարեկան աուդիտորական եզրակացությունները, իսկ մնացած տվյալներն աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

1.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ АРАРАТБАНК открытое акционерное общество

անգլերեն՝ ARARATBANK Open Joint-Stock Company

Բանկի կրճապ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ

ռուսերեն՝ ОАО АРАРАТБАНК

անգլերեն՝ ARARATBANK OJSC

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

Բանկի պեդական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Բուզանդի փողոց 87 շենք, 85 տարածք

Բանկի գրանցման համարն է՝ 4:

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Բուզանդի փողոց 87 շենք, 85 տարածք

Կապի միջոցները՝ հեռ.՝ (+374 10) 59-23-23,

ֆաքս՝ (+374 10) 54-78-94,

էլ. փոստ՝ info@araratbank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Ներդրումային ծառայությունների վարչության աշխատակիցների հետ, հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 59 23 01:

Բանկը հիմնադրվել է ՀՀ կապի նախարարության ձեռնարկությունների կողմից, որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն, և 1991թ.-ի սեպտեմբերի 20-ին որպես

«ՀԱՅԿԱՊ» բանկ ՍՊԸ գրանցվել է Պետական բանկում, գրանցման համար 4: Այնուհետև, Բանկը վերագրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում՝ 1994թ.-ի մարտի 31-ին:

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն իրականացրել է մինչև 2000թ.-ի նոյեմբեր ամիսը: Այնուհետև 21.11.2000թ.-ին ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Բանկում նշանակվել է նախնական խնամակալություն, 15.06.2001թ.-ին խնամակալություն, որից հետո 19.03.2002թ.-ին՝ ժամանակավոր ադմինիստրացիա, որի գործունեությունն ավարտվել է 29.10.2004թ.-ին:

Բանկի ժամանակավոր ադմինիստրացիայի 2002թ.-ի դեկտեմբերի 27-ի որոշման համաձայն Բանկը վերակազմավորվել է որպես «ՀԱՅԿԱՊ» բանկ փակ բաժնետիրական ընկերություն (գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում 2003թ.-ի հունվարի 23-ին), այնուհետև անվանափոխվել՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՓԲԸ-ի, որը 2007 թվականի օգոստոսին վերակազմավորվել է որպես ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

2009 թվականին Բանկն իր դուստր ընկերության՝ «Իզմիրյան» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի հետ ձևավորել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ խումբ: 2010 թվականին «Իզմիրյան» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ն լուծարվել է, և դուստր ընկերության լուծարման հաշվեկշիռը հաստատվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի Խորհրդի 2010թ. փետրվարի 26-ի համապատասխան որոշմամբ:

Բանկի Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի կողմից 2016 թվականի հունիսի 17-ին կայացվել է որոշում Բանկի կանոնադրական կապիտալի ավելացման վերաբերյալ, համաձայն որի՝ լրացուցիչ թողարկվել է 483,230 (չորս հարյուր ութսուներեք հազար երկու հարյուր երեսուն) հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 17,590 (տասնյոթ հազար հինգ հարյուր իննսուն) ՀՀ դրամ: Տեղաբաշխման արդյունքում Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալն ավելացել է մոտ 8.5 մլրդ ՀՀ դրամով:

2016 թվականի նոյեմբերի 8-ին Բանկի Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը հաստատել է լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքները և Կանոնադրության մեջ կատարվող փոփոխությունները, որոնք 2016 թվականի նոյեմբերի 16-ին գրանցվել են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից:

2016 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշում է կայացրել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերությունը, որպես պահպանվող բանկ, «ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ վերակազմակերպելու ձևով միանալու վերաբերյալ: ՀՀ ԿԲ-ն 2016 թվականի դեկտեմբերի 15-ին հաստատել և գրանցել է ընկերությունների միջև կնքված միացման պայմանագիրը: 2016 թվականի դեկտեմբերի 27-ին տեղի է ունեցել երկու բանկերի բաժնետերերի համատեղ ընդհանուր ժողովը, որի ժամանակ հաստատվել է երկու ընկերությունների միացման փոխանցման ակտը և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, որպես պահպանվող բանկ, կանոնադրության մեջ փոփոխությունների կատարումը: 2017 թվականին Բանկն ավարտեց «ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ ինտեգրման գործընթացը:

2022 թվականի հուլիսի 21-ի՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի որոշմամբ՝ Բանկը, կանոնադրական կապիտալի համալրման նպատակով, 2022 թվականի սեպտեմբերի 5-ին իրականացրել է 112,614 (մեկ հարյուր տասներկու հազար վեց հարյուր տասնչորս) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում՝ յուրաքանչյուրը 24,819.4 (քսանչորս հազար ութ հարյուր տասնինն ամբողջ չորս տասնորդական) ՀՀ դրամ արժեքով, որի արդյունքները գրանցվել են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից 2022 թվականի դեկտեմբերի 27-ին:

Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքի վերջին փոփոխությունները տեղի են ունեցել և հաստատվել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ 03/Լ որոշմամբ, որն ուժի մեջ է մտել 01.04.2024-ից:

2023 թվականի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխություններ Բանկի ղեկավարների կազմում: Վերջիններիս և հսկող անձանց վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ազդագրի հաջորդ մասերում (Կետեր՝ 1.5 , 3.8 և 3.9):

2022 և 2023 թվականների հունիս ամիսներին Բանկի բաժնետերերի Տարեկան Ընդհանուր Ժողովի որոշմամբ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված կուտակված շահույթից համապատասխանաբար 3 մլրդ. և 5 մլրդ. ՀՀ դրամն ուղղվել է Բանկի բաժնետերերին շահութաբաժինների վճարմանը:

Բանկն իր հեռանկարային զարգացումը նախանշելիս առաջնորդվում է «Կանխադրել՝ նշանակում է կառավարել» գաղափարախոսությամբ՝ փորձելով հնարավորինս ճշգրիտ և համակողմանի կանխատեսել սպասվող հնարավոր զարգացումները՝ նպատակ ունենալով բարձրացնել կառավարման մարմինների կողմից կայացվող որոշումների արդյունավետությունը և հասցեականությունը:

Բանկի առաքելությունն է ապահովել Բանկի կայուն շարունակական զարգացումը, նպաստել երկրի տնտեսության զարգացմանը և կրել սոցիալական պատասխանատվություն հասարակության առջև՝ արժեքներ ստեղծելով Բաժնետերերի, Հաճախորդների և Աշխատողների համար:

Բանկի փեսայականն է լինել կայուն, լայն և արդյունավետ մասնաճյուղային ցանց ունեցող հանրային Բանկ՝ օգտագործելով լավագույն միջազգային և նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալ առաջատար դիրքեր ՓՄՁ վարկավորման, առևտրի ֆինանսավորման, ներդրումային և թվային բանկինգի ոլորտներում:

Բանկի արժեքներն են՝

- Հաճախորդներ՝ ձեռքբերված տարիների ընթացքում, որոնց համար Բանկն իրականացնում է որակյալ սպասարկում և մատուցում միջազգային մակարդակի ծառայություններ:

- Բաժնետերեր՝ կայուն զարգացում ու բարձր վարկանիշ ունեցող միջազգային և տեղական, որոնք ունեն անհրաժեշտ գիտելիքներ, հնարավորություններ և ունակություններ զարգացնելու Բանկը:

- Անձնակազմ, որն իր գիտելիքների, հմտությունների, Բանկի որդեգրած արժեքներին և առաքելությանը նվիրվածության շնորհիվ հանդիսանում է Բանկի գործունեության արդյունավետության և հաջողության գրավականը:

- Բանկային տեխնոլոգիաներ՝ լավագույն միջազգային և նորագույն՝ տեղայնացված ներքին միջավայրին:

- Միջազգային գործընկերներ, որոնք իրենց գործիքակազմով ու հարուստ փորձով հնարավորություն են տալիս դիվերսիֆիկացնել Բանկի կողմից ներգրավվող միջոցները և նպաստում են Բանկի զարգացմանը:

Բանկի նպատակն է՝ Հայաստանի բանկային համակարգում գրավել առաջատար դիրքեր՝ նպաստելով իր հաճախորդների, բաժնետերերի, անձնակազմի՝ ասել է թե ՀՀ բոլոր քաղաքացիների բարեկեցությանն ու կենսամակարդակի բարելավմանը, բարօրությանը:

Բանկն իր նպատակներին հասնելու համար որդեգրել է համակարգային մոտեցում՝ որպես զարգացման հեռանկարային ուղղություններ առանձնացնելով հետևյալ երեք ուղղությունները՝

- ✓ ավանդական բանկային ծառայություններ (Classic Commercial Banking),
- ✓ ներդրումային բանկային ծառայություններ (Investment Banking),
- ✓ թվային բանկային ծառայություններ (Digital Banking):

2017թ. ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխություն Բանկի բաժնետերերի կազմում, մասնավորապես՝ Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը վաճառել է Բանկի բաժնետոմսերում իր ունեցած բաժնեմասը և այլևս բաժնետեր չի հանդիսանում:

2019թ.-ի հունիսի 25-ին տեղի ունեցավ Բանկի կանոնադրական կապիտալում բաժնետերերի բաժնեմասնակցության չափի փոփոխություն. Բանկի բաժնետեր Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ն վաճառել է, իսկ Բանկի բաժնետեր՝ Բարսեղ Բեգլարյանը ձեռք է բերել 75,531 հատ բաժնետոմս, որի արդյունքում Բարսեղ Բեգլարյանի բաժնեմասնակցության չափը Բանկի կանոնադրական կապիտալում դարձել է 22.626284%, իսկ Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ինը՝ 4.289809%:

2020թ. ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխություն Բանկի բաժնետերերի կազմում, մասնավորապես՝ Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ն վաճառել է Բանկի բաժնետոմսերում իր ունեցած բաժնեմասը և այլևս բաժնետեր չի հանդիսանում:

2022 թվականին Բանկը, փակ բաժանորդագրության միջոցով, իրականացրել է բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում: Արդյունքում, որոշակիորեն փոխվել են բաժնետերերի բաժնեմասերը, չնայած լրացուցիչ տեղաբաշխման արդյունքում նոր նշանակալից մասնակիցներ չեն եկել և նշանակալից մասնակիցների մասնակցության չափերը չեն շեղվել օրենսդրորեն սահմանված շեմերից, որոնց համար անրաժեշտ կլիներ ԿԲ նախնական համաձայնությունը:

Այսպիսով, ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 5 և ավել տոկոս բաժնետերեր են հանդիսանում «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ն, որի բաժնեմասը կազմում է կանոնադրական կապիտալի 68.36%-ը, Բարսեղ Բեգլարյանը՝ 21.37%-ը և Սանասար Բեգլարյանը՝ 9.94%-ը: Բանկի բաժնետոմսերի մնացած մասի սեփականատերեր են հանդիսանում ընդհանուր թվով 71 բաժնետերեր՝ 4 իրավաբանական անձ և 67 ֆիզիկական անձ (տվյալները ներկայացված են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից, առ. 31.03.2024թ.):

31.03.2024թ.-ի դրությամբ Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 9,366,725 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմված է 1,873,345 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Քիզնեսի համառոտ նկարագիրը

Բանկը ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել բանկային գործունեությանը բնորոշ բոլոր ֆինանսական գործառնությունները, մասնավորապես՝

Միջոցների ներգրավում: Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցայահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով՝ տարբերակված ըստ նպատակների, ժամկետների, տոկոսադրույքների և տոկոսագումարների վճարման պարբերականության:

Վարկերի և միջոցների այլ տեղաբաշխումներ: Բանկն իրականացնում է քիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման, վերանորոգման և կառուցապատման հիփոթեքային վարկավորում, ավտովարկավորում, անշարժ գույքի գրավով և առանց գրավի ապահովման սպառողական վարկավորում, ուսանողական վարկերի տրամադրում, ինչպես նաև լիզինգային և ֆակտորինգային ֆինանսավորում:

Արտարժույթի և արժեթղթերի առուվաճառք: Բանկն ակտիվորեն մասնակցում է ՀՀ արժեթղթերի երկրորդային շուկայում առևտրին, ինչպես նաև արտարժույթի բորսայական առևտուրներին:

Թվային բանկային ծառայություններ:

- Ավանդական բանկային ծառայությունների թվայնացում ԱրարատՄոբայլ հավելվածի և ինտերնետ հարթակների օգնությամբ,
- Ավտոմատ ինքնասպասարկող սարքերի VTM (Virtual Teller Machine) ներդրում,
- Արժեթղթերի առք ու վաճառքի գործընթացի թվայնացում:

Ժամանակակից ներդրումային բանկային ծառայություններ:

- Միջազգային շուկայում բրոքերային ծառայությունների մատուցում,
- Տեղական շուկայում բրոքերային ծառայությունների մատուցում,
- Արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի միջնորդավորված վարում,
- Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցում:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, հանդիսանալով Կառավարության կողմից լիազորված օպերատոր, իրականացնում է պետական մարմինների պարզվորակված գործառնություններ:

Բանկը 1997թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին:

Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային մի շարք բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած ազատ փոխարկելի արժույթով և վճարային գործիքով:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկը կարևորում է արագ դրամական փոխանցման համակարգերի հետ համագործակցության ընդլայնումը և կատարելագործումը: Այս նպատակով 2024 թվականին Բանկը շարունակում է զարգացնել համագործակցությունը MoneyGram, IntelExpress, Ria Money և MoneyTun արագ դրամական փոխանցման համակարգերի հետ:

Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում, որոնց թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

Բանկը թողարկում է ArCa բանկային վճարային քարտեր (ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa մանկան, ArCa Gift, ArCa Green Line), Visa քարտեր (Visa Digital, Visa Classic, Visa Gold, Visa Infinite), Master քարտեր (MasterCard Standard, MasterCard Gold, MasterCard Business), ինչպես նաև Diners քարտեր (Diners Club Young Professional, Diners Club Super Premium):

2007 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard համակարգի ասֆիլիատ անդամ, իսկ 2008 թվականից սկսած թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold քարտեր:

2010 թվականի օգոստոսին դառնալով VISA International վճարային համակարգի ասոցացված անդամ՝ 2011 թվականից Բանկը թողարկում է VISA GOLD, VISA CLASSIC և VISA INFINITE քարտեր, իսկ վերջիններիս քանակն ավելացնելու, սպասարկման որակը բարձրացնելու և տեխնիկական վերազինում իրականացնելու նպատակով՝ կատարում է ներդրումներ: 2013թ.-ին Բանկը դարձավ VISA միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի պրինցիպալ անդամ, ինչը հնարավորություն տվեց Բանկին տրամադրել հաճախորդներին ծառայությունների ավելի ընդլայնված և արդիականացված փաթեթ:

2013թ.-ից Բանկը պաշտոնապես դարձավ DinersClub միակ թողարկող բանկը ՀՀ-ում և տարեվերջին Բանկը թողարկեց սուպեր պրեմիում դասի DinersClub Super Premium և պրեմիում դասի DinersClub Young Profesional վճարային քարտերը:

2015 թվականին ընդլայնվեց Բանկի կողմից թողարկվող Diners Club քարտերի սպասարկման ցանցը, 2016 թվականին բարձրացվեց սպասարկվող վճարային քարտերի անվտանգության մակարդակը՝ պայմանավորված 3D secure համակարգի ներդրմամբ: Բանկի

բանկոմատներում ներդրվեցին զեղծարարությունները զսպող՝ Antiskimmer ծրագրային ապահովումը: Իրականացվեց նաև Բանկի կողմից թողարկվող քարտերի PIN (Personal Identification Number) ծրարների ամբողջական տպագրում Բանկի տարածքում:

2015թ.-ից Բանկն Իդրամ ընկերության հետ համատեղ իրականացրեց www.arca.am պորտալով և ArCa համակարգի ներքո սպասարկվող բանկերի բանկոմատներով կոմունալ վճարումների ընդունումը:

Ներկայումս Բանկի կողմից թողարկվում և սպասարկվում են MasterCard, Visa, Diners Club և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր: Բանկը, թողարկած քարտերի քանակով, ՀՀ բանկային համակարգում գտնվում է առաջատար դիրքերում, ինչը պայմանավորված է Բանկի կողմից այդ բնագավառի զարգացմանն ուղղված ակտիվ և նորարար ծրագրերի իրականացմամբ:

Բանկն իրականացնում է Սոցիալական փաթեթի հաշվի բացման և սպասարկման գործառույթ, ինչպես նաև որպես ապահովագրական գործակալ իրականացնում է ապահովագրական պայմանագրերի վաճառք:

Բանկն իր ծառայությունների մատուցումը կատարում է իր գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղերի, ինչպես նաև բանկոմատների, POS տերմինալների և վճարային տերմինալների միջոցով:

Ավանդական բանկային ծառայություններից բացի Բանկն առաջարկում է նաև ներդրումային և թվային բանկային ծառայություններ:

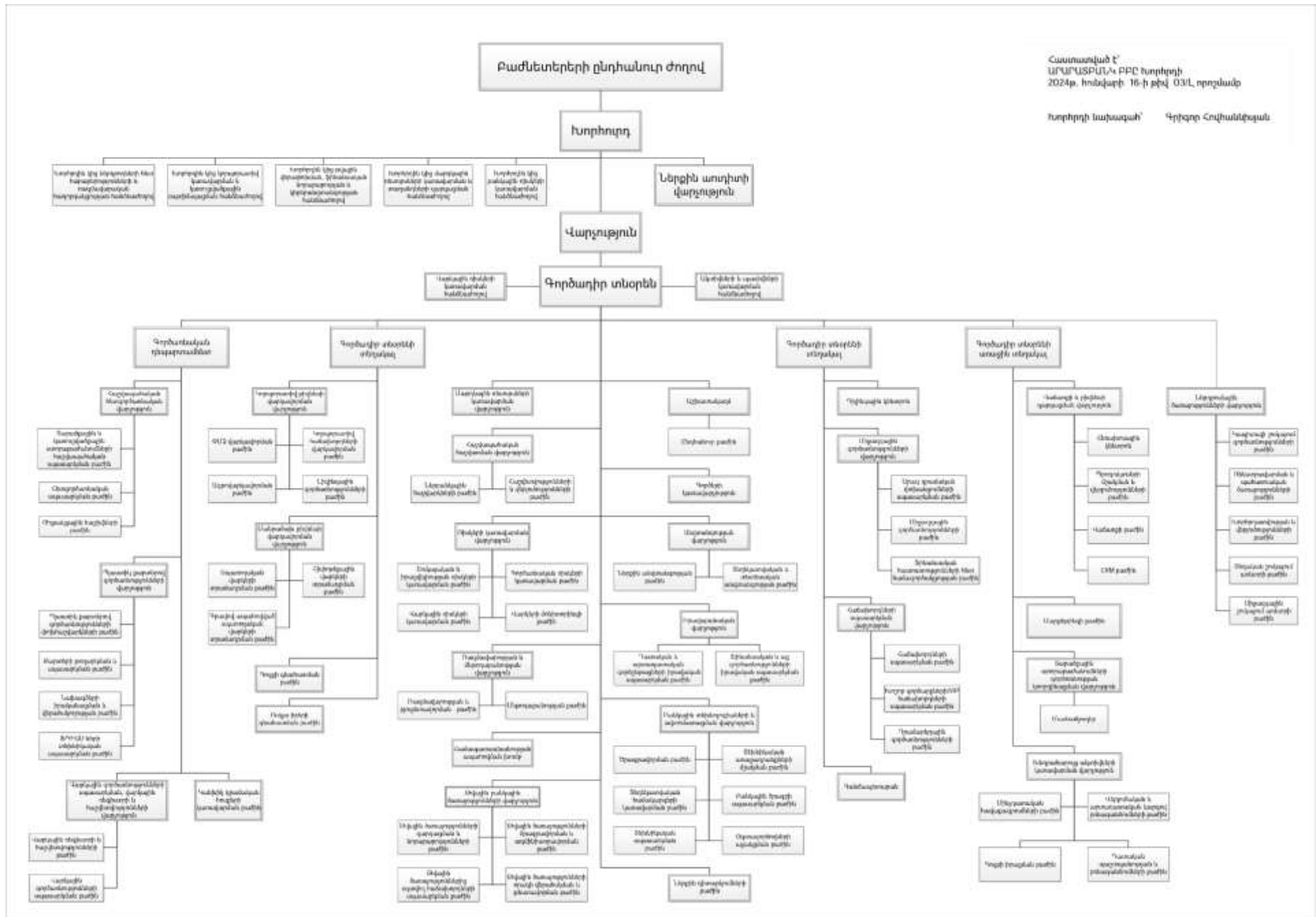
31.03.2024թ. դրությամբ Բանկն ունի մեկ գլխամասային գրասենյակ և թվով 50 մասնաճյուղ, որից 22 մասնաճյուղը գործում է քաղաք Երևանում, իսկ 28 մասնաճյուղը՝ ՀՀ մարզերում: Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևան քաղաքի կենտրոնում՝ Բուզանդի 87 շենք, 85-րդ հասցեում գտնվող տարածքում:

31.03.2024թ. դրությամբ Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 1,036 մարդ:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցում է Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB USA), Եվրասիական Զարգացման Բանկի (EDB Russia), Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամի (EFSE Luxembourg), Գերմանահայկական Հիմնադրամի (KfW), Incofin Investment Management, DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND (Switzerland) Covid-19 Emerging and Frontier Markets MSME Support, Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), ResponsAbility (Switzerland), Legal Owner Triodos Funds B.V.L and Triodos SICAV II, Microfinance Enhancement Facility SA, SICAV-SIF, Commerzbank AG (Germany), Ասիական Զարգացման բանկ (ADB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Ներկայումս ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն որևիցե խմբի անդամ չի հանդիսանում:

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

Ստորև ներկայացվում է Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	31.03.2024 ¹	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
Ակտիվներ, այդ թվում՝	387,739,133	403,496,290	357,510,339	270,907,392
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	318,094,337	347,958,940	259,109,418	214,061,711
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	205,724,287	200,539,343	166,445,604	151,253,300
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	51,125,823	81,945,350	33,330,138	9,383,053
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		11,388,297	7,875,241	6,592,620
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	52,044,166	45,257,617	42,426,936	32,972,492
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,200,061	8,828,333	9,031,499	13,860,246
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	82.04%	86.24%	72.48%	79.02%

1.2 Բանկին և Բանկի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

1.2.1. Բանկին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Բանկը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով բանկը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը: Բանկի ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները գնահատելու համար կարող եք օգտվել բանկի ինտերնետային կայքում հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններից:

Վարկային ռիսկը բանկի վարկառուների, փոխառուների և բանկի նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է, ինչը կարող է վնաս հասցնել բանկի կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է:

Իրացվելիության ռիսկն ի հայտ է գալիս, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի,

¹ 2024թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

օրենսդրական ու նորմատիվային դաշտի փոփոխություններով և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի՝ ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելու հնարավորությունները կոժվարանան, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու:

Տոկոսադրույքի ռիսկ, որը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, ինչն իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի Կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

Արտարժույթի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ՝ նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև բանկի համբավը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Ընդհանուր տնտեսության և քաղաքական ռիսկեր, երբ ՀՀ և գործընկեր երկրների մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կամ ՀՀ ներքաղաքական, տարածաշրջանային քաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ զարգացումները կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության վրա, մասնավորապես՝ կարող են ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման

հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

1.2.2 Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ բանկերի պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Բանկը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու վերաբերյալ որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստում է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանը՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման գործընթացներում հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և ԱՄՆ դոլարի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի: Օրինակ՝ ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման դեպքում ներդրողը կունենա որոշակի կորուստներ: Ներդրողը կարող է կրել նաև արտարժույթի փոխանակման հետևանքով որոշակի կորուստներ կապված իր՝ ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներն ԱՄՆ դոլարի վերածելու և Պարտատոմսերի մարման ժամանակ ԱՄՆ դոլարը ՀՀ դրամի փոխանակման ժամանակ:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկը: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում իրացվելիության վրա:

1.3 Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված և պարբերաբար վերանայվող հեռանկարային զարգացման ծրագրերի: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի և Բանկի գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ նախորդ տարվա համեմատ Բանկի ակտիվները նվազել են 3.91%-ով (15,757,157 հազ. ՀՀ դրամով)՝ կազմելով 387,739,133 հազ. ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա 403,496,290 հազ. ՀՀ դրամի դիմաց: 2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 323,472,194 հազ. ՀՀ դրամ, որոնք 2023թ.-ի համեմատ նվազել են 6.02%-ով:

2024 թվականի մարտի 31-ի ընթացքում Բանկը գեներացրել է 3,418,093 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ, իսկ 2023 թվականին՝ 10,825,621 հազ. ՀՀ դրամի:

հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	31.03.2024 ²	2023	2022	2021
Ակտիվներ	387,739,133	403,496,290	357,510,339	270,907,392
Պարտավորություններ	323,472,194	344,192,187	305,031,160	230,286,124
Կապիտալ	64,266,939	59,304,103	52,479,179	40,621,268
Զուտ շահույթ	3,418,093	10,825,621	13,171,539	2,262,716
Զուտ տոկոսային եկամուտ	4,967,931	16,832,441	11,644,221	8,360,244

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ կազմել է 9,366,725 հազ. ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 1,873,345 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքի վերջին փոփոխությունները տեղի են ունեցել և հաստատվել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ խորհրդի կողմից 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ 03/Լ որոշմամբ, որն ուժի մեջ է մտել 01.04.2024-ից:

2023 թվականի ընթացքում տեղի են ունեցել նաև փոփոխություններ Բանկի ղեկավարների կազմում: Վերջիններիս և հսկող անձանց վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է Ազդագրի հաջորդ մասերում (Կետեր՝ 3.8 և 3.9):

31.03.2024 թվականից մինչև ՀՀ ԿԲ Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն (23.05.2024թ.) ընկած ժամանակահատվածում, Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Ազդագրի ԿԲ գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ (23.05.2024թ.) Բանկի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Բանկի դեմ չկան և չեն սպասվում դատական հայցեր, որոնք կարող են էական նյութական, բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ Բանկի զարգացման հեռանկարների վրա:

² 2024թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

1.4 Բանկի աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուները

Բանկի 2009-2011, 2013-2021 թվականների անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, որի հասցեն է ՀՀ ք. Երևան 0015, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի փող., 9 շենք («Երևան Պլազա» բիզնես-կենտրոն), հեռ.՝ (+37410) 500 964, ինտերնետային կայք՝ www.grantthornton.am, կազմակերպության տնօրեն՝ Արմեն Հովհաննիսյան, իսկ 2012, 2022 և 2023 թվականներին «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ն, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյան փ. 26/1, «Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, հեռ.՝ (+37410) 595 999, ինտերնետային կայք՝ www.kpmg.am, կազմակերպության տնօրեն՝ Իրինա Գևորգյան:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեշնլ» անդամ, իսկ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» Արմենիա ՓԲԸ-ն՝ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Ինտերնեշնլ» կազմակերպության անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի՝ 2021 թվականի և «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի՝ 2022 և 2023 թվականների եզրակացությունները ներկայացված են Ազդագրին կից Հավելվածներում:

Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.5 Բանկի կառավարման մարմինների անդամները, խոշոր բաժնետերերը և աշխատակիցները

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ժողով),
- Բանկի խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ),
- Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի գործադիր տնօրեն (այսուհետ՝ Գործադիր տնօրեն) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Բանկի խորհուրդը կազմված է հինգ անդամներից.

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Գրիգոր Հովհաննիսյան	Խորհրդի նախագահ	30 տարի
2	Արզիկ Սուվարյան	Խորհրդի անդամ	29 տարի
3	Նարեկ Բեգլարյան	Խորհրդի անդամ	18 տարի
4	Կարեն Բաբաջանյան	Խորհրդի անդամ	17 տարի
5	Արմեն Հարությունյան	Խորհրդի անդամ	20 տարի

Բանկի վարչությունը կազմված է յոթ անդամներից.

	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Մհեր Անանյան	Վարչության նախագահ, գործադիր տնօրեն	33 տարի
2	Կարեն Սարգսյան	Վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ	33 տարի
3	Բագրատ Ճգմաչյան	Վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ	41 տարի

4	Մհեր Գրիգորյան	Վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ	20 տարի
5	Անահիտ Վարդանյան	Վարչության անդամ, գլխավոր հաշվապահ	16 տարի
6	Զարուհի Մելքոնյան	Վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետ	32 տարի
7	Կարեն Հակոբյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ	17 տարի

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 5 և ավել տոկոս բաժնետերեր են հանդիսանում «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ն, որի բաժնեմասը կազմում է կանոնադրական կապիտալի 68.36%-ը, Բարսեղ Բեգլարյանը՝ 21.37%-ը և Սանասար Բեգլարյանը՝ 9.94%-ը: Բանկի բաժնետոմսերի մնացած մասի սեփականատերեր են հանդիսանում ընդհանուր թվով 71 բաժնետերեր՝ 4 իրավաբանական անձ և 67 ֆիզիկական անձ (տվյալները ներկայացված են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից, առ. 31.03.2024թ.):

31.03.2024 թվականի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 1,036 մարդ:

Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ մինչ այժմ կատարել է պարտատոմսերի 27 թողարկում, որոնցից 5-ը գտնվում են շրջանառության մեջ 31.03.2024 թվականի դրությամբ:

Արժեթուղթ	Շրջանառության մեջ առկա ծավալ	Արժույթը	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն	Շրջանառության ժամկետ	Մարման ամսաթիվ
AMARBKB2MER3	5,000,000	ԱՄՆ դոլար	4.75%	27 ամիս	21.07.2024
AMARBKB2NER1	3,000,000	ԱՄՆ դոլար	4.25%	27 ամիս	08.12.2024
AMARBKB2QER4	2,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.50%	48 ամիս	18.09.2027
AMARBKB2PER6	2,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.00%	36 ամիս	18.09.2026
AMARBKB2OER9	4,291,150	ԱՄՆ դոլար	4.50%	27 ամիս	18.12.2025
AMARBKB2RER2 ³	5,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.75%	48 ամիս	26.03.2028

³ 27-րդ թողարկման պարտատոմսերը գտնվում են Հայաստանի ֆոնդային բորսայի ցուցակման փուլում

1.6 Բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Պարտավորումների տեսակը՝	անվանական արժեկտրոնային	
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	եռամսյակային	
Պարտավորումների ձևը՝	ոչ փաստաթղթային	
Պարտավորումների փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի	
Պարտավորումների թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Պարտավորումների թողարկման ծավալը՝	մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ	մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Մեկ պարտավորման անվանական արժեքը՝	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Պարտավորումների քանակը՝	Ենթակա է որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են հրապարակման՝ հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանները հրապարակվելու են առնվազն Բանկի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am :	
Պարտավորումների թողարկման և տեղաբաշխման օրերը՝		
Պարտավորումների շրջանառության ժամկետը՝		
Պարտավորումների փոկոսադրույթը՝		
Պարտավորումների շրջանառության ձևը՝	ազատ շրջանառության իրավունքով	

Պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները և մարումը կատարվելու են այն արժույթով, որով թողարկվել են պարտատոմսերը:

ՀՀ դրամով թողարկած պարտատոմսերի արժեկտրոնային վճարումները և մարումը կատարվելու են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով թողարկած պարտատոմսերի արժեկտրոնային վճարումները և մարումը կատարվելու են ԱՄՆ դոլարով:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ուղղակի վաճառքի սկզբունքով՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով: Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու և ավարտելու օրը, և այլ էական մանրամասները ենթակա են որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է՝ ներգրավվող միջոցների աղբյուրների դիվերսիֆիկացումը և ներգրավվող միջոցների ծախսատարության նվազեցումը: Բանկի կողմից պարտատոմսերի

տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

1.6.1. Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանները հրապարակվելու են Բանկի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am:

1.7 Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը

Բանկը պարտատոմսերի թողարկման Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով գրանցելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, նախատեսում է թողարկել մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ թողարկման ընդհանուր ծավալով դրամային և մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար թողարկման ընդհանուր ծավալով դոլարային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով):

ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմելու է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները կսահմանվեն Բանկի Խորհրդի առանձին որոշումներով յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանների մասին տեղեկատվությունը կհրապարակվի հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի համար տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար պարտատոմսերի վաճառքի գինն ըստ օրերի կհրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում, ընդ որում յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակահատվածում վաճառքի ենթակա պարտատոմսերի քանակը լրանալու դեպքում Բանկը դադարեցնում է տեղաբաշխման գործընթացը: Ազդագիրը և թողարկման վերջնական պայմանները կհրապարակվեն Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am, և պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կսկսվի ոչ շուտ, քան Ազդագրի հրապարակումից 3 (երեք) աշխատանքային օր հետո:

Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ժամկետների վերաբերյալ հնարավոր փոփոխությունները կարող են կատարվել Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Պարտատոմսեր գնելու նպատակով՝ Ներդրողը Բանկի գլխամասային գրասենյակում կամ մասնաճյուղում ներկայացնում է Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ և «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշվի բացման վերաբերյալ քաղվածք:

Բանկի պարտատոմսերում ներդրողն իր կողմից ներկայացված Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի բավարարման մասին տեղեկացվում է մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է առանց մասնագիտացված կազմակերպության (անդերոայթերի) մասնակցության:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարումները կարող են կատարվել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով, ինչպես նաև այլ առևտրային բանկերի միջոցով: Պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշիվները բացվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրելու նպատակով Բանկը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրման հայտը հնարավոր է չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Բանկի Խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

Թողարկված պարտատոմսերը առանձին տրանշներով տեղաբաշխելու դեպքում յուրաքանչյուր առանձին տրանշի տեղաբաշխման ավարտից հետո Բանկը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմելու է Բորսային՝ տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրելու համար:

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրով և «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

1.8 Այլ էական տեղեկություններ

Բանկի Կանոնադրությունը և ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են Բանկի պաշտոնական կայքում՝ www.araratbank.am, ինչպես նաև Ազդագրին կից Հավելվածներում:

1.9 Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	31.03.2024 (աուդիտ չանցած)	2023 (աուդիտ անցած)	2022 (աուդիտ անցած)	2021 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,418,093	10,825,621	13,171,539	2,262,716
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	61,785,521	55,891,641	46,550,224	39,736,751
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE),%	5.53%	19.37%	28.30%	5.69%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,418,093	10,825,621	13,171,539	2,262,716
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	395,617,712	380,503,315	314,208,866	260,207,250
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA),%	0.86%	2.85%	4.19%	0.87%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,418,093	10,825,621	13,171,539	2,262,716
Գործառնական եկամուտ ⁴	6,689,344	25,199,549	24,115,330	10,055,617
Զուր շահույթի մարժա (NPM), %	51.10%	42.96%	54.62%	22.50%
Գործառնական եկամուտ	6,689,344	25,199,549	24,115,330	10,055,617
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	395,617,712	380,503,315	314,208,866	260,207,250
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	1.69%	6.62%	7.67%	3.86%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	395,617,712	380,503,315	314,208,866	260,207,250
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	61,785,521	55,891,641	46,550,224	39,736,751
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.40	6.81	6.75	6.55
Զուտ տոկոսային եկամուտ	4,967,931	16,832,441	11,644,221	8,360,244
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	333,026,639	303,534,179	160,958,915	133,850,948
Զուր տոկոսային մարժա (NIM), %	1.49	5.55%	7.23%	6.25%
Տոկոսային եկամուտ (ՏԵ)	8,312,216	28,686,345	23,362,176	19,007,770
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԵԱ)	333,026,639	303,534,179	160,958,915	133,850,948

⁴Ներառում է զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտները, ինչպես նաև ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարները:

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	2.50%	9.45%	14.51%	14.20%
Տոկոսային ծախսեր (ՏԾ)	3,344,285	11,890,488	11,657,448	10,647,526
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր (ՄԾՊ)	326,469,832	316,829,007	254,494,977	203,447,085
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	1.02%	3.75%	4.58%	5.23%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3,418,093	10,825,621	13,171,539	2,262,716
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	1,873,345	1,873,345	1,873,344	1,760,731
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	1.82	5.78	7.03	1.29
Սփրեդ (ՏԵ)/(ՄԵԱ) - (ՏԾ)/(ՄԾՊ)	1.47%	5.70%	9.93%	8.97%

ԲԱԺԻՆ 2. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերի շուկայում ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Բանկի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և հետևաբար գնի անկմանը:

2.1.1. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Բանկի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը՝ պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է: Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Արտարժույթային ռիսկը՝ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Օրինակ՝ ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման դեպքում ներդրողը կունենա որոշակի կորուստներ: Ներդրողը կարող է կրել նաև արտարժույթի փոխանակման հետևանքով որոշակի կորուստներ կապված իր ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներն ԱՄՆ դոլարին վերածելու և Պարտատոմսերի մարման ժամանակ ԱՄՆ դոլարը ՀՀ դրամի փոխանակման ժամանակ:

Տոկոսադրույքի ռիսկը, տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Վերաներդրման ռիսկ: Այն բոլոր ներդրողները, ովքեր Բանկի պարտատոմսերը ձեռք կբերեն ձեռք բերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությունն ապահովելու ու ստանալու համար, պետք է նկատի ունենան, որ իրենց վրա են վերցնում վերաներդրման ռիսկ, որը պայմանավորված է Թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ (ձեռք բերման/գնման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությամբ) ներդրում կատարելու հնարավորությունների հավանական բացակայությամբ: Հավանական է, որ վերաներդրման ռիսկը ներդրումային որոշում կայացնելու գործընթացում էական գործոն չի

հանդիսանա ընթացիկ կամ կարճաժամկետ (մեկ արժեկտրոնային ժամանակամիջոցից ոչ ավել) ներդրումային հորիզոն ունեցող ներդրողների համար:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս (ապահովված պարտատոմսերի դեպքում ավելի քիչ) իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում թողարկողի հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերը իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Ինֆլյացիոն կամ գնողունակության ռիսկ: ՀՀ-ում գնաճի առկայության պարագայում, Բանկի կողմից իր պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել ավելի ցածր (գնաճի չափով) անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

2.2. Հիմնական տեղեկատվություն

2.2.1. Առաջարկի նպատակը և ներգրավվող միջոցների օգտագործումը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է ներգրավվող միջոցների աղբյուրների դիվերսիֆիկացումը և ներգրավվող միջոցների ծախսատարության նվազեցումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Միաժամանակ պետք է նշել, որ Բանկը, հանդիսանալով կորպորատիվ պարտատոմսերի թողարկում իրականացրած առաջին բանկերից մեկը, շարունակում է իր կողմից որդեգրած պարտատոմսերի թողարկման ավանդույթը՝ հաշվի առնելով շուկայում ձևավորված պահանջարկը և ներդրողների սպասումները:

2.2.2. Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3(երեք) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Բանկը պարտավորվում է հրապարակել թողարկման օրվանից առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ առնվազն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am:

2.3 Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ պարտատոմսերն անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր են, որոնց թողարկումն իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, իսկ դրանց շուրջ ծագող հնարավոր վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն նախատեսում է պարտատոմսերի թողարկման Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով գրանցելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում իրականացնել մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ ծավալով դրամային և մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով դոլարային պարտատոմսերի թողարկում և տեղաբաշխում:

2.3.1. Պարտատոմսերի պայմանները

Պարտատոմսերի տեսակը	անվանական արժեկտրոնային	
Պարտատոմսերի ձևը	Ոչ փաստաթղթային	
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը	Ոչ փոխարկելի	
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար
Պարտատոմսերի քանակը	ենթակա է որոշման ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի կողմից, տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:	
Պարտատոմսերի թողարկման ծավալը	մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ	մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Պարտատոմսերի ռեեստրը	Պարտատոմսերի ռեեստրը ենթակա է վարման «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՀԿԴ) կողմից	
Տեղաբաշխող	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ	
Շուկա Ստեղծող	Բանկը նախատեսում է օգտվել Շուկա ստեղծողի ծառայություններից:	
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը	Ուղղակի վաճառքի ձևով՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:	
Թողարկումը	ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ անվանական պարտատոմսերը թողարկվելու են Բանկի Խորհրդի 2024թ. մարտի 22-ի «Արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանների, ինչպես նաև արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման ծրագրային ազդագրի հաստատման մասին» թիվ	

	14/Լ որոշմամբ սահմանված ընդհանուր պայմաններով և յուրաքանչյուր թողարկման դեպքում Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտատոմսերի թողարկման շրջանառության ժամկետը,	օրը, Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները կսահմանվեն Բանկի Խորհրդի առանձին որոշումներով յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանների մասին տեղեկատվությունը կիրապարակվի տեղաբաշխումից առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am: Յուրաքանչյուր տրանշով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի թողարկման օր է համարվելու տեղաբաշխման առաջին օրը, որից սկսած կհաշվարկվեն պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվող արժեկտրոնային տոկոսները:
Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը	Յուրաքանչյուր տրանշի համար պարտատոմսերի արժեկտրոնների տոկոսադրույքը սահմանվելու է Բանկի Խորհրդի առանձին որոշմամբ տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ:
Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը	Եռամսյակային (4 անգամ օրացուցային տարվա մեջ)
Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը	Ազդագրի շրջանակներում յուրաքանչյուր տրանշով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային տոկոսները կհաշվարկվեն թողարկման օրվանից սկսած, ընդ որում տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար պարտատոմսերի վաճառքի գինն ըստ օրերի կիրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում: Յուրաքանչյուր տրանշով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի թողարկման օր է համարվելու տեղաբաշխման առաջին օրը, որից սկսած կհաշվարկվեն պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվող արժեկտրոնային տոկոսները:
Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը	փաստացի/փաստացի. DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1 DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2 որտեղ՝ D1M1Y1 - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է, D2M2Y2 - գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Արժեկտրոնի կուտակումը

Արժեկտրոնի կուտակումը կիրականացվի հետևյալ բանաձևով՝

$$[AI = FV * \frac{C}{4} * \frac{DCS}{DCC}]$$

AI – Կուտակված տոկոս

FV – Պարտատոմսերի անվանական արժեք

C – Արժեկտրոնի տոկոսադրույք

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի փաստացի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

Արժեկտրոնների վճարումները կկատարվեն հավասարաչափ՝ համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$PC = \frac{C}{4}$$

Որտեղ՝

C – Տարեկան արժեկտրոնի գումարն է

Պարտատոմսերի գինը

Պարտատոմսի գինը որոշվելու է հետևյալ բանաձևով.

$$P = \frac{C}{4} \sum_{i=1}^N \left[\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * 4}\right)^{i-1+\tau}} \right] + \left[\frac{FV}{\left(1 + \frac{y}{100 * 4}\right)^{N-1+\tau}} \right]$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DSN – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի/անվանական արժեքի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած փաստացի օրերի քանակն է՝ օրերի հաշվարկման պայմանականությունը փաստացի/փաստացի:

DCC – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրը եղած փաստացի

օրերի քանակն է՝ օրերի հաշվարկման պայմանականությունը փաստացի/փաստացի:

P - պարտատոմսի գինն է:

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է:

Y - պարտատոմսի մինչև մարում եկամտաբերությունն է:

C - տարեկան արժեկտրոնի չափը:

i - արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոփոխվում է տվյալ պահից մինչև վերջնական մարում մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից կախված, ընդ որում i արժեքը փոփոխվում է ըստ աճման և ընդունում է 1-ից մինչև N արժեքները (երբ N-ը ընդունում է 1 արժեք, i –ն նույնպես ընդունում է 1 արժեք):

FV – Պարտատոմսերի անվանական արժեք:

Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը հաշվարկվելու է հետևյալ կերպ՝

$$EAY=(1+C/4)^4-1,$$

որտեղ՝

1) EAY - տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է:

2) C - տարեկան արժեկտրոնների տոկոսադրույքն է:

Պարտատոմսերի մարման օրը

Թողարկվող և տեղաբաշխվող յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի համար Թողարկողի ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am Ազգագրի հրապարակումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առաջ լրացուցիչ կիրապարակվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Եթե արժեկտրոնային եկամտի կամ մարման գումարի վճարման օրը լինի ոչ աշխատանքային, ապա վճարումը կկատարվի հաջորդող աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնների և պարտատոմսերի մարման արժույթ

ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար արժեկտրոնների վճարումը և պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է ՀՀ դրամով

ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի համար արժեկտրոնների վճարումը և մարումն իրականացվում է ԱՄՆ դոլարով

Պարտատոմսերի մարման կատարում և/կամ արժեկտրոնների վճարում

Թողարկված յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային եկամուտները վճարվելու են եռամսյակային պարբերականությամբ: Արժեկտրոնային եկամուտների վճարման փոխանցումը Բանկի կողմից կատարվելու է արժեկտրոնի հաշվարկման օրվան նախորդող

աշխատանքային օրվա ժամը 24⁰⁰-ի դրությամբ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Բանկն արժեկտրոնային եկամտի վճարման օրը մինչև ժամը 14⁰⁰-ն վճարումները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի բանկային հաշիվներին:

Արժեկտրոնի մարման և արժեկտրոնների վճարման ամսաթվերը (յուրաքանչյուր ժամկետի համար) նույնն են:

Թողարկված յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի մարման գումարի փոխանցումը կատարվելու է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 24⁰⁰-ի դրությամբ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Բանկը պարտատոմսերի մարման օրը մինչև ժամը 14⁰⁰-ն համապատասխան վճարումները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի բանկային հաշիվներին:

Պարտատոմսի մարման և մարման կատարման (վճարման) ամսաթվերը նույնն են:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ից ստացված սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում նշված հաճախորդի հաշվին արժեկտրոնային եկամտների վճարման կամ մարման գումարի փոխանցման անհնարինության դեպքում այն մուտքագրվելու է համապատասխան տարանցիկ հաշիվ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Պարտատոմսերի ոչ ռեզիդենտ սեփականատերերի առկայության դեպքում, Բանկը արժեկտրոնի վճարումը ՀՀ տարածքում կիրականացնի այնպես, ինչպես ռեզիդենտ սեփականատերերին, մնացած դեպքերում՝ սեփականատիրոջ հանձնարարագրով և Բանկի կողմից մատուցվող լրացուցիչ ծառայությունների համար, Բանկում գործող սակագներով, կփոխանցի համապատասխան հաշվին:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակում

Պարտատոմսերի ցուցակման և առևտրի թույլտվություն ստանալուց հետո Բանկի պարտատոմսերը չեն կարող գնվել և վաճառվել կարգավորվող շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված բացառությունների:

Ցուցակումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

2.3.2. Տեղեկություններ պարտատոմսերի սեփականատերերի հիմնական իրավունքների վերաբերյալ

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն.

✓ Ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

✓ Իրականացնել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող ցանկացած գործառնություն:

✓ Թողարկման օրվանից հաշված եռամսյակային պարբերությամբ՝ համապատասխան արժեկտրոնների վճարման օրերին ստանալ արժեկտրոնային եկամուտը: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

✓ Պարտատոմսերի մարման օրը ստանալ պարտատոմսերի անվանական արժեքը (մարման գումարը): Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումն իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

✓ Բանկի կողմից Պարտատոմսերի մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու հիմքով դատական կարգով օգտվել պարտատիրոջ՝ օրենքով վերապահված իրավունքներից:

✓ Օրենքով սահմանված կարգով գրավադրել պարտատոմսերը:

✓ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջոցով ստանալ իր արժեթղթերի հաշվից քաղվածք:

✓ Օրենքով և իրավական ակտերով նախատեսված այլ իրավունքներ:

Օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված պարտատոմսերի սեփականատերերի իրավունքների սահմանափակումներ չկան:

Պարտատոմսերի թողարկմամբ ներգրավված միջոցները երաշխավորվում են «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքով և նույն օրենքով սահմանված կարգով ենթակա են հատուցման 3-րդ հոդվածով սահմանված չափերով, այն է՝

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասնվեց միլիոն հայկական դրամ է.

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը յոթ միլիոն հայկական դրամ է.

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային բանկային ավանդներ, և դրամային բանկային ավանդի գումարը յոթ միլիոն հայկական դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասնվեց միլիոն հայկական դրամով.

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժույթային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորներից որևէ մեկի մոտ ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռք բերման

կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման նպատակով:

Պարտատոմսեր ձեռք բերող անձը պարտավոր է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի հաշվի օպերատորներից որևէ մեկի մոտ, վերջինիս կողմից սահմանված կանոններին համաձայն, իր հաշվին բացել անձնական հաշիվ և դրա տվյալները ներկայացնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ:

Պարտատոմսեր ձեռք բերող անձը պարտավոր է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ում կամ ցանկացած այլ բանկում իր անվամբ բացել դրամային և դոլարային բանկային հաշիվ և դրա տվյալները ներկայացնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, իսկ դրամային և դոլարային բանկային հաշիվ ունենալու դեպքում՝ անհրաժեշտ է տվյալներն ուղղակի ներկայացնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ:

Երկրորդային շուկայում պարտատոմսեր ձեռք բերող կամ օտարող անձը պարտավոր է իր հաշվին կատարել «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի և «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի կողմից սահմանված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման հետ:

Պարտատոմսերի ցուցակման և առևտրի թույլտվություն ստանալուց հետո Բանկի պարտատոմսերը չեն կարող գնվել և վաճառվել կարգավորվող շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված բացառությունների՝ հետևյալ դեպքերի համար.

1. մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ այնպիսի գործարքների, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են, ընդ որում՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27 նոյեմբեր 2012 թվականի թիվ 331-Ն որոշման համաձայն՝ մասնավոր գործարքներ են համարվում՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից կնքվող գործարքները,

բ. Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,

գ. Արժեթղթերը հանձնելու առաջարկի շրջանակներում բաժնային արժեթղթերով կատարվող գործարքները,

2. պարտատոմսերի տեղաբաշխման շրջանակներում տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար,

3. շուկայում առևտրին թույլատրված պարտատոմսերն այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար:

Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումը և հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ կողմից՝ վերջինիս հաշվի օպերատորների միջոցով:

ՀՀ օրենսդրությամբ, Թողարկողի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ սահմանված չեն:

Թողարկողի պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից տրամադրված պարտատոմսերի սեփականատերերի ցուցակում նշված հաճախորդի հաշվին:

2.3.3. Առաջարկվող պարտավորումների դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Թողարկողի առաջարկվող պարտատոմսերի մարումների և Բանկի կողմից ներգրավված այլ պարտավորությունների մարումների միջև ստորադասություն չկա: Այսինքն, Բանկը չունի

այնպիսի պարտավորություն, որի պարտատերերն ունեն մարման առաջնահերթություն այլ պարտատերերի, այդ թվում նաև առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ: Թողարկողի սնանկության դեպքում Թողարկողի գրավով ապահովված պարտավորությունները բավարարվում են տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացումից ստացված գումարից՝ արտահերթ: Եթե պարտավորության արժեքը գերազանցում է տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացման արժեքը, ապա գրավով չապահովված պարտավորության մասը բավարարվում է այլ պարտատերերի նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների հետ համատեղ՝ համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված կարգի: Առաջարկվող պարտատոմսերի դեպքում, սեփականատերերի պահանջները՝ կբավարարվեն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետի ա) և բ) ենթակետերով սահմանված պահանջները բավարարելուց հետո 3-րդ և 4-րդ հերթին, մասնավորապես վերը նշված օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետը սահմանում է պարտավորությունների մարման հետևյալ հերթականությունը.

ա) առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

բ) երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,

գ) երրորդ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետության դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ, իսկ ապահովագրական ընկերությունների լուծարման դեպքում՝ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է կյանքի ապահովագրություն, և ոչ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է ոչ կյանքի ապահովագրություն,

դ) չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,

ե1) հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.

ե2) վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները.

զ) յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Բանկի պարտատերերի պահանջների բավարարման հերթականության «գ», «դ» և «ե.1» ենթակետերով սահմանված պարտատերերի թվից բացառություն են կազմում բանկի

մասնակիցները և բանկի հետ կապված անձինք, որոնց նկատմամբ բանկի պարտավորությունները բավարարվում են «զ» ենթակետով սահմանված հերթում:

«զ» ենթակետով սահմանված անձի՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 16 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում, տվյալ անձի՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է «զ» ենթակետով սահմանված հերթում, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ «դ» ենթակետով սահմանված հերթում:

Միևնույն հերթի պարտատերերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ:

Միևնույն հերթի պարտատերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի բոլոր պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո:

2.3.4. Տեղաբաշխված (տեղաբաշխվող) պարտավորումներից ստացվող պարտավորումների սեփականատերերի եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը

Կարևոր ծանուցում

Չնայած այն հանգամանքի, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոդելները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդավորություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդավորության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման և /կամ փոփոխության արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պարտասխանավորությունից:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտը ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

✓ **Շահութահարկ** (Իրավաբանական անձանց դեպքում),

✓ **Եկամտային հարկ** (Ֆիզիկական անձանց դեպքում):

Պարտատոմսերից կարելի է եկամուտ ստանալ հետևյալ տեսքով.

1. Տոկոսային եկամուտ (պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը),

2. Կապիտալի հավելած (ծեռքբերման պահից հետո պարտատոմսի գնի աճը, հաշվարկվում է որպես մինչև մարման օրը պարտատոմսի վաճառքի և գնման գնի դրական տարբերություն):

Շահութահարկ

Շահութահարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ գործող ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք: Հարկվող շահույթը հարկատուի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի

համապատասխան հոդվածներով սահմանված համախառն եկամտի և սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Այս պահին շահութահարկի դրույքը 18 տոկոս է:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց շահութահարկի դրույքաչափը պարտատոմսերում ներդրումներից ստացված եկամտի համար կազմում է 10 տոկոս: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող Ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող Ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել են մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Եկամտային հարկ

Եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Այս պահին եկամտային հարկի դրույքաչափը 10 տոկոս է: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող Ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից: Բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է 2 տարուց: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող Ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել են մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1. Առաջարկի պայմանները, վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և առաջարկից օգրվելու համար անհրաժեշտ գործողությունները

Բանկը՝ պարտատոմսերի թողարկման Ազդագիրը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով գրանցելուց հետո, մեկ տարվա ընթացքում թողարկելու է անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ մինչև 5,000,000,000 (հինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ և մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար թողարկման ընդհանուր ծավալով, արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների պարբերականությամբ, առանձին փուլերով (տրանշերով):

ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմելու է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ, իսկ արտարժույթով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում՝ 25 (քսանհինգ) ԱՄՆ դոլար:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և տեղաբաշխման ժամկետները, արժույթը, ծավալը, եկամտաբերությունը և այլ էական պայմանները կսահմանվեն Բանկի Խորհրդի առանձին որոշումներով յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5(հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանների մասին տեղեկատվությունը կհրապարակվի տեղաբաշխումից առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի համար տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար պարտատոմսերի վաճառքի գինն ըստ օրերի կհրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում, ընդ որում յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակահատվածում վաճառքի ենթակա

պարտատոմսերի քանակը լրանալու դեպքում Բանկը դադարեցնում է տեղաբաշխման գործընթացը: Ազդագիրը և թողարկման վերջնական պայմանները կիրառարակվեն Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.araratbank.am և պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կսկսվի ոչ շուտ, քան ազդագրի հրապարակումից 3 (երեք) աշխատանքային օր հետո:

Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ժամկետների վերաբերյալ հնարավոր փոփոխությունները կարող են կատարվել Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Պարտատոմսեր գնելու նպատակով՝ Ներդրողը Բանկի գլխամասային գրասենյակում կամ մասնաճյուղում ներկայացնում է Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ և «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշվի բացման վերաբերյալ քաղվածք:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտն առնվազն պետք է պարունակի հետևյալ տեղեկությունները.

- ✓ Ներդրողի անունը և ազգանունը, անձնագրային տվյալները, բնակության վայրը, ստորագրությունը (իրավաբանական անձի դեպքում՝ անվանումը, գտնվելու վայրը, իրավասու (լիազորված) անձի ստորագրությունը),

- ✓ Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը,

- ✓ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից բացված անձնական հաշվի համարը:

- ✓ Ներդրողի դրամային և դոլարային հաշվեհամարները:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտին կից ներկայացվում են.

- ✓ Ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անձնագրի (առկայության դեպքում սոցիալական քարտի կամ հանրային ծառայության համարանիշի) պատճենները (կամ տեղեկանք սոցիալական քարտ ստանալուց հրաժարվելու մասին),

- ✓ իրավաբանական անձի դեպքում՝ պետ. ռեգիստրի վկայականի պատճենը (ներառյալ բոլոր ներդիրները), լիազորված անձի դեպքում՝ նաև լիազորագիրը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը մինչև տվյալ օրվա ժամը 15⁰⁰-ն ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է՝ պարտատոմսի ձեռքբերման տվյալ օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով, ընդ որում Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը համարվում է ընդունված, եթե համապատասխան հաշվում առկա է Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը տվյալ օրվա ժամը 15⁰⁰-ից հետո ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է՝ պարտատոմսի ձեռքբերման հաջորդ օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ ներկայացրած անձինք գրանցվում են հատուկ այդ նպատակով բացված գրանցամատյանում, իսկ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերը բավարարվում են ըստ ներկայացման ժամկետի հերթականության:

Տեղաբաշխման ընթացքում Բանկը չի նախատեսում պարտատոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման ծավալների փոփոխության կամ չեղյալ հայտարարելու հնարավորություն:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն մեծությունների վերաբերյալ սահմանափակումներ չկան, որի հետևանքով Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերում նշվող գումարների վերաբերյալ նվազագույն կամ առավելագույն մեծությունների սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսի նկատմամբ գնորդի սեփականության իրավունքը ծագում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում և/կամ

ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված ցանկացած այլ պահառուի մոտ գնորդի անունով այդ պարտատոմսի գրանցման պահից: Պարտատոմսեր ձեռքբերողները ներկայացված հայտերը բավարարվելուց հետո արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից և/կամ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորից՝ համաձայն վերջիններիս կողմից սահմանված սակագների:

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվանը հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքում Պարտատոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք չի նախատեսվում: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերը բավարարվում են ըստ ներկայացման ժամկետի հերթականության:

2.4.2. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծրագիրը

Պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց (այդ թվում որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին), անհատ ձեռնարկատերերին: Բանկի անվանական պարտատոմսերի առաջարկն իրականացվելու է ուղղակի վաճառքի սկզբունքով՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Բանկի պարտատոմսերում ներդրողն իր կողմից ներկայացված Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի բավարարման մասին տեղեկացվում է մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը:

2.4.3. Առաջարկի գինը

Ազդագրի շրջանակներում յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի համար տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար պարտատոմսերի վաճառքի գինն ըստ օրերի կհրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում, որը հաշվարկվելու է Ազդագրի 2-րդ բաժնում սահմանված պարտատոմսի գնի որոշման բանաձևով: Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կողմից մատուցվող ծառայությունների կամ խորհրդատվության դիմաց ներդրողը որևիցե ծախս չի կատարում:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.amx.am:

2.4.4. Տեղաբաշխումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է առանց մասնագիտացված կազմակերպության (անդերոայթերի) մասնակցության:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարումները կարող են կատարվել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով, ինչպես նաև այլ առևտրային բանկերի միջոցով: Պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշիվները բացվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի միջոցով:

2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրելու նպատակով Բանկը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրման հայտը հնարավոր է չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Բանկի Խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

Թողարկված պարտատոմսերը առանձին տրանշներով տեղաբաշխելու դեպքում յուրաքանչյուր առանձին տրանշի տեղաբաշխման ավարտից հետո Բանկը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմելու է Բորսային՝ տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլատրելու համար:

Ստորև ներկայացված են Բանկի կողմից թողարկված և Բորսայում ցուցակված պարտատոմսերի տվյալները՝ 31.03.2024 թվականի դրությամբ:

Արժեթուղթ	Շրջանառության մեջ առկա ծավալ	Արժույթը	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն	Շրջանառության ժամկետ	Մարման ամսաթիվ
AMARBKB2MER3	5,000,000	ԱՄՆ դոլար	4.75%	27 ամիս	21.07.2024
AMARBKB2NER1	3,000,000	ԱՄՆ դոլար	4.25%	27 ամիս	08.12.2024
AMARBKB2QER4	2,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.50%	48 ամիս	18.09.2027
AMARBKB2PER6	2,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.00%	36 ամիս	18.09.2026
AMARBKB2OER9	4,291,150	ԱՄՆ դոլար	4.50%	27 ամիս	18.12.2025
AMARBKB2RER2 ⁵	5,000,000	ԱՄՆ դոլար	5.75%	48 ամիս	26.03.2028

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրով և «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Սույն Բաժնում ներկայացված տեղեկատվության հավաքագրման և մշակման համար Բանկը որևիցե խորհրդատուի չի դիմել:

Սույն Բաժնում ներկայացված տեղեկատվությունը Բանկի անկախ աուդիտորի կողմից

⁵ 27-րդ թողարկման պարտատոմսերը գտնվում են Հայաստանի ֆոնդային բորսայի ցուցակման փուլում

աուդիտի չի ենթարկվել:

Սույն Բաժնի 2.5 կետում ներկայացված՝ Բանկի կողմից արդեն իսկ թողարկված և «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում առևտրին թույլատրված և ազատ շրջանառվող պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվության աղբյուրն է՝ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքը՝ www.amx.am: Ներկայացված տեղեկատվությունը ճշգրտորեն վերարտադրվել է ազդագրում և որևէ փաստ, որը կարող էր խեղաթյուրել այդ տեղեկատվության իմաստը, բաց չի թողնվել: Սույն Բաժնում այլ անձանց կողմից այլ տեղեկատվություն չի տրամադրվել:

Բանկին և Բանկի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1 Անկախ աուդիտորները

Բանկի 2009-2011, 2013-2021 թվականների անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն, իսկ 2012, 2022 և 2023 թվականներին՝ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ն:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեշնլի» անդամ, իսկ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» Արմենիա ՓԲԸ-ն՝ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Ինտերնեշնլ» կազմակերպության անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ.

հասցե՝

ՀՀ ք. Երևան 0015, Գ. Լուսավորիչ փ.9,

հեռ.՝

«Երևան Պլազա» բիզնես-կենտրոն

+374 10 50-09-64,

ինտերնետային կայք՝

<http://www.grantthornton.am>.

կազմակերպության տնօրեն-բաժնետեր՝

Արմեն Հովհաննիսյան

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» Արմենիա ՓԲԸ.

հասցե՝

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վ. Սարգսյան փ. 26/1,

հեռ.՝

«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն,

+374 10 59 59 99,

ինտերնետային կայք՝

<http://www.kpmg.am>,

կազմակերպության տնօրեն՝

Իրինա Գևորգյան

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի՝ 2021 թվականի և «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի՝ 2022 և 2023 թվականների եզրակացությունները ներկայացված են Ազդագրին կից Հավելվածներում:

Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

3.2 Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսավարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ բանկերի, պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ էական բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի գործառնությունների, ֆինանսական իրավիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ելնելով նշվածից՝ Բանկը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն

ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը:

Վարկային ռիսկ: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ մասնակի կատարելու հետ, որոնք Բանկին կարող են կորուստներ պատճառել:

Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով բանկը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի շնորհիվ խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում բավականին փոքր է: 31.03.2024թ. չափաատող վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 2.11% է կազմել:

Վարկային ռիսկը Բանկի հիմնական ռիսկերից մեկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ՝ վարկերի և փոխառվածությունների տրամադրում, և ներդրումային գործունեության հետ՝ Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ պարտքային արժեթղթերի և այլ պարտքային գործիքների ավելացում: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները:

Վարկեր տրամադրելիս Բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի նաև վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը: Վարկային պորտֆելի որակի կառավարման նպատակով սահմանված է նաև որոշում կայացնող մարմինների սահմանաչափերի հստակ համակարգ, վարկերի և վարկունակության նվազագույն պահանջների վերանայման և թեստավորման սկզբունքներ: Վարկային ռիսկի նկատմամբ իրականացված սթրես թեստերի վատագույն սցենարի համաձայն՝ 31.03.2024թ. դրությամբ վարկային ռիսկի ազդեցությունը կապիտալի համարժեքության նորմատիվի վրա չի գերազանցի 13.17 տոկոսային կետը:

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով բանկում

ներդրված է սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմ: Պարբերաբար իրականացվում են իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ: 2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ իրականացված իրացվելիության ռիսկի սթրես թեստի ժամանակ դիտարկվել է սթրես սցենար, երբ տեղի է ունենում ժամկետային ավանդների 30%-ի և ցպահանջ այլ պարտավորությունների 50%-ի միաժամանակյա արտահոսք, որի պարագայում իրացվելիության նորմատիվները՝ Ն21 և Ն22, կազմում են համապատասխանաբար 30.0% և 70.5%:

Ստորև ներկայացվում են իրացվելիության նորմատիվները 2021-2024 թվականների դրությամբ:

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանած թույլատրելի մեծություն	Փաստացի մեծություն 31.03.2024	Փաստացի մեծություն 31.12.2023	Փաստացի մեծություն 31.12.2022	Փաստացի մեծություն 31.12.2021
Ն ₂ ¹	Նվազագույնը 15%	37.28%	35.35%	39.70%	27.28%
Ն ₂ ²	Նվազագույնը 60%	96.70%	80.04%	98.46%	125.42%

Բանկում ներդրված է իրացվելիության ճգնաժամային կառավարման մեխանիզմ, որը օգտագործվում է իրացվելիությանը սպառնացող անկանխատեսելի իրավիճակներում, մասնավորապես սահմանված ցուցանիշների և արտաքին գործոնների բացասական ազդակների դեպքերում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկի ռիսկերի կառավարման սկզբունքներից ելնելով սահմանափակվում են տոկոսադրույքի հանդեպ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մեծությունը, արժեթղթերի պորտֆելի մեծությունը, կենտրոնացվածությունը և ժամկետայնությունը: Արդյունքում, 2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ լողացող տոկոսադրույքով ներգրավված ու տեղաբաշխված միջոցների վրա տոկոսադրույքների 100 բազիսային կետով անբարենպաստ փոփոխության դեպքում գոյացած հանրագումային վնասը Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների հիման վրա իրականացված հաշվարկների համաձայն չի գերազանցի ընդհանուր կապիտալի 0.07 %-ը, իսկ արժեթղթերի պորտֆելի վրա՝ 1.7 %-ը:

Արտաթույթի ռիսկ: Արտաթույթի ռիսկն իրենից ներկայացնում է արտաթույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտաթույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտաթույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտաթույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական,

քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ, նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը՝ մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Բանկը պատրաստ կլինի իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով ապահովել ծրագրավորված ակտիվապասիվային և եկամտային ցուցանիշների կատարումը: Բանկն իրականացնում է ակտիվների ու պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն: Ռիսկերի կառավարման գործող ներքին համակարգի պայմաններում 2024 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների հիման վրա կազմված սթրեսային սցենարի համաձայն՝ արտարժույթի փոխարժեքի 20% փոփոխության դեպքում արտարժույթային ճեղքվածքի գծով վնասները չեն գերազանցի ընդհանուր կապիտալի 7.75 %-ը:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում բանկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի բանկերի դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, բանկային առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն: Բանկն, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է բանկային ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող սպասարկումների որակը և մատչելիությունը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը: Բարձրորակ մասնագետների առկայությունը Բանկի աշխատակազմում շատ կարևոր է մրցունակ լինելու և պլանավորված աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Նման մասնագետների նկատմամբ մեծ պահանջարկի պատճառով՝ առաջանում է նաև կադրերի հոսունության ռիսկ, որի ազդեցությունը չեզոքացնելու նպատակով՝ Բանկի ղեկավարությունը նպատակային և հետևողական միջոցառումներ է իրականացնում աշխատողների որակավորման բարձրացման, նյութական խրախուսման և սոցիալական ապահովման խնդիրների բարելավման ուղղությամբ:

Ընդհանուր տնտեսության և քաղաքական ռիսկեր, երբ ՀՀ և գործընկեր երկրների մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կամ ՀՀ ներքաղաքական, տարածաշրջանային քաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ զարգացումները կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Բանկի վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների

չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Բանկի հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Բանկի գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Բանկի կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ: Բանկում ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

3.3 Տեղեկատվություն Բանկի մասին

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

ռուսերեն՝ АРАРАТБАНК открытое акционерное общество.

անգլերեն՝ ARARATBANK Open Joint-Stock Company.

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ

ռուսերեն՝ ОАО АРАРАТБАНК

անգլերեն՝ ARARATBANK OJSC

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Բուզանդի 87, 85 տարածք:

Բանկի գրանցման համարն է՝ 4:

Բանկի գրանցվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Բուզանդի 87, 85 տարածք:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 10) 59 23 23,
ֆաքս՝ (+374 10) 54 78 94,
էլ. փոստ՝ info@araratbank.am,
ինտերնետային կայք՝ www.araratbank.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Բանկը հիմնադրվել է ՀՀ կապի նախարարության ձեռնարկությունների կողմից, որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն, և 1991թ.-ի սեպտեմբերի 20-ին որպես «ՀԱՅԿԱՊ» բանկ ՍՊԸ գրանցվել է Պետական բանկում, գրանցման համար 4: Այնուհետև, Բանկը վերագրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում՝ 1994թ.-ի մարտի 31-ին:

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն իրականացրել է մինչև 2000թ.-ի նոյեմբեր ամիսը: Այնուհետև 21.11.2000թ.-ին ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Բանկում նշանակվել է նախնական խնամակալություն, 15.06.2001թ.-ին խնամակալություն, որից հետո 19.03.2002թ.-ին՝ ժամանակավոր ադմինիստրացիա, որի գործունեությունն ավարտվել է 29.10.2004թ.-ին:

Բանկի ժամանակավոր ադմինիստրացիայի 2002թ.-ի դեկտեմբերի 27-ի որոշման համաձայն Բանկը վերակազմավորվել է որպես «ՀԱՅԿԱՊ» բանկ փակ բաժնետիրական ընկերություն (գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում 2003թ.-ի հունվարի 23-ին), այնուհետև անվանափոխվել՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ՓԲԸ-ի, որը 2007 թվականի օգոստոսին վերակազմավորվել է որպես ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Բանկի Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի կողմից 2016 թվականի հունիսի 17-ին կայացվել է որոշում Բանկի կանոնադրական կապիտալի ավելացման վերաբերյալ, համաձայն որի լրացուցիչ թողարկվել է 482,230 (չորս հարյուր ութսուներկու հազար երկու հարյուր երեսուն) հատ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 17,590 (տասնյոթ հազար հինգ հարյուր ինսուն) ՀՀ դրամ: Տեղաբաշխման արդյունքում Բանկի կապիտալն ավելացել է մոտ 8.5 մլրդ ՀՀ դրամով: 2016 թվականի նոյեմբերի 8-ին Բանկի Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը հաստատել է լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքները և Կանոնադրության մեջ կատարվող փոփոխությունները, որոնք 2016 թվականի նոյեմբերի 16-ին գրանցվել են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից:

2016 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշում է կայացրել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերությունը, որպես պահպանվող բանկ, «ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ վերակազմակերպվելու ձևով միանալու վերաբերյալ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկը 2016 թվականի դեկտեմբերի 15-ին հաստատել և գրանցել է ընկերությունների միջև կնքված միացման պայմանագիրը, որի արդյունքում 2016 թվականի դեկտեմբերի 27-ին տեղի է ունեցել երկու բանկերի բաժնետերերի համատեղ ընդհանուր ժողովը, որի ժամանակ հաստատվել է երկու ընկերությունների միացման փոխանցման ակտը և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ,

որպես պահպանվող բանկ կանոնադրության մեջ փոփոխությունների կատարումը:

2017 թվականին Բանկն ավարտեց «ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ ինտեգրման գործընթացը:

2022 թվականի հուլիսի 21-ի՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի որոշմամբ՝ Բանկը, կանոնադրական կապիտալի համալրման նպատակով, 2022 թվականի սեպտեմբերի 5-ին իրականացրել է 112,614 (մեկ հարյուր տասներկու հազար վեց հարյուր տասնչորս) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում՝ յուրաքանչյուրը 24,819.4 (քսնաչորս հազար ութ հարյուր տասնինն ամբողջ չորս տասնորդական) ՀՀ դրամ արժեքով, որի արդյունքները գրանցվել են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից 2022 թվականի դեկտեմբերի 27-ին: Արդյունքում, Բանկի կապիտալն ավելացել է մոտ 2.8 մլրդ ՀՀ դրամով:

2022 և 2023 թվականների հունիս ամիսներին Բանկի բաժնետերերի Տարեկան Ընդհանուր Ժողովի որոշմամբ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված կուտակված շահույթից համապատասխանաբար 3 մլրդ և 5 մլրդ ՀՀ դրամն ուղղվել է Բանկի բաժնետերերին՝ շահութաբաժինների վճարմանը:

Բանկն իր հեռանկարային զարգացումը նախանշելիս առաջնորդվում է, «Կանխարեսել՝ նշանակում է կառավարել» գաղափարախոսությամբ՝ փորձելով հնարավորինս ճշգրիտ և համակողմանի կանխատեսել սպասվող հնարավոր զարգացումները՝ նպատակ ունենալով բարձրացնել կառավարման մարմինների կողմից կայացվող որոշումների արդյունավետությունը և հասցեականությունը:

Բանկի առաքելությունն է՝ ապահովել Բանկի կայուն շարունակական զարգացումը, նպաստել երկրի տնտեսության զարգացմանը և կրել սոցիալական պատասխանատվություն հասարակության առջև՝ արժեքներ ստեղծելով Բաժնետերերի, Հաճախորդների և Աշխատողների համար:

Բանկի րեսլականն է՝ լինել կայուն զարգացող միջազգային, լայն և արդյունավետ մասնաճյուղային ցանց ունեցող հանրային բանկ, օգտագործելով լավագույն միջազգային և նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալ առաջատար դիրքեր՝ ՓՄՁ վարկավորման, մանրածախ գործառնությունների, առևտրի ֆինանսավորման և ֆինանսական շուկայում իրականացվող գործառնությունների ուղղություններով:

Բանկի նպատակն է՝ ապահովել կայուն զարգացում, արդարացնելով Բանկի բոլոր շահառուների սպասումները: Նշված նպատակն իրականացնելու համար Բանկը որդեգրել է մասնաճյուղերի ցանցի օպտիմալացման, ինչպես նաև նոր տեխնոլոգիաներով բանկային ծառայություններից օգտվելու հնարավորության ներդրման քաղաքականություն:

Բանկի՝ առաջիկա երեք տարիների հիմնական և երկարաժամկետ նպատակն է՝ ՀՀ բանկային շուկայում զբաղեցնել տեղ առաջատար հնգյակում՝ մի շարք բացարձակ և հարաբերական ցուցանիշներով, մասնավորապես, ակտիվների, հաճախորդներին տրված վարկերի ծավալներով, հաճախորդների քանակով և շահութաբերությունը բնութագրող ցուցանիշներով: Բանկն իր նախանշված նպատակներին հասնելու համար որդեգրել է համակարգային մոտեցում՝ որպես զարգացման հեռանկարային ուղղություններ առանձնացնելով հետևյալ երեք ուղղությունները՝

- ✓ ավանդական բանկային ծառայություններ (Classic Commercial Banking),
- ✓ ներդրումային բանկային ծառայություններ (Investment Banking),

✓ թվային բանկային ծառայություններ (Digital Banking):

2017թ. ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխություն Բանկի բաժնետերերի կազմում, մասնավորապես՝ Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը վաճառել է Բանկի բաժնետոմսերում իր ունեցած բաժնեմասը և այլևս բաժնետեր չի հանդիսանում:

2019թ.-ի հունիսի 25-ին տեղի ունեցավ Բանկի կանոնադրական կապիտալում բաժնետերերի բաժնեմասնակցության չափի փոփոխություն. Բանկի բաժնետեր Ռուտալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ն վաճառել է, իսկ Բանկի բաժնետեր՝ Բարսեղ Բեգլարյանը ձեռք է բերել 75,531 հատ բաժնետոմս, որի արդյունքում Բարսեղ Բեգլարյանի բաժնեմասնակցության չափը Բանկի կանոնադրական կապիտալում դարձել է 22.626284%, իսկ Ռուտալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ինը՝ 4.289809%:

2020թ. ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխություն Բանկի բաժնետերերի կազմում, մասնավորապես՝ Ռուտալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ն վաճառել է Բանկի բաժնետոմսերում իր ունեցած բաժնեմասը և այլևս բաժնետեր չի հանդիսանում:

2022 թվականի սեպտեմբերի 5-ին Բանկը, փակ տեղաբաշխման միջոցով, իրականացրել է բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում: Արդյունքում, որոշակիորեն փոխվել են բաժնետերերի բաժնեմասերը, չնայած լրացուցիչ տեղաբաշխման արդյունքում նոր նշանակալից մասնակիցներ ի հայտ չեն եկել և նշանակալից մասնակիցների մասնակցության չափերը չեն շեղվել օրենսդրորեն սահմանված շեմերից, որոնց համար անրաժեշտ կլիներ ԿԲ նախնական համաձայնությունը:

Այսպիսով, ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 5 և ավել տոկոս բաժնետերեր են հանդիսանում «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ն, որի բաժնեմասը կազմում է կանոնադրական կապիտալի 68.36%-ը, Բարսեղ Բեգլարյանը՝ 21.37%-ը և Սանասար Բեգլարյանը՝ 9.94%-ը: Բանկի բաժնետոմսերի մնացած մասի սեփականատերեր են հանդիսանում ընդհանուր թվով 71 բաժնետերեր՝ 4 իրավաբանական անձ և 67 ֆիզիկական անձ (տվյալները ներկայացված են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից, առ. 31.03.2024թ.):

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 31.03.2024 թ. դրությամբ կազմում է 9,366,725 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմված է 1,873,345 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերից:

Թողարկողի մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները

31.03.2024թ. դրությամբ Բանկի մասնաճյուղերի թիվը կազմել է՝ 50, որոնցից 22-ը քաղաք Երևանում, իսկ 28-ը՝ ՀՀ մարզերում: Բանկը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

Բանկի մասնաճյուղային ցանցի աշխարհագրական տեղաբաշխվածությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում.

Հ/Հ	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Աջափնյակ	ՀՀ, ք. Երևան, Աջափնյակ, Բեկնազարյան փ. 5/15 և 5/8 շինություններ
2.	Ավան-Առինջ	ՀՀ, ք. Երևան, Ավան-Առինջ թաղամաս, 2-րդ միկրոշրջան 7/8

3.	Արաբկիր	ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Կոմիտաս 56
4.	Արարատյան	ՀՀ, ք. Երևան, Ծովակալ Իսակովի 10
5.	Արշակունյաց	ՀՀ ք. Երևան, Կենտրոն, Արշակունյաց պողոտա 15
6.	Դավիթաշեն	ՀՀ, ք. Երևան, Դավիթաշեն, 2-րդ թաղամաս 44/1 շենք
7.	Զարգացում	ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն, Պարոնյան 21/1
8.	Զեյթուն	ՀՀ, ք. Երևան, Քանաքեռ-Զեյթուն, Պարույր Սևակ 51/1
9.	Էրեբունի	ՀՀ, ք. Երևան, Էրեբունի, Խաղաղ Դոնի 13/1
10.	Իսահակյան	ՀՀ ք. Երևան, Նալբանդյան փողոց, 43-րդ շենք, թիվ 24 խանութ
11.	Կենտրոն	ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն, Պուշկին 19
12.	Կոմիտաս	ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Կոմիտաս 15/2
13.	Մալաթիա	ՀՀ, ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա, Րաֆֆու 39/1
14.	Մաշտոց	ՀՀ, ք. Երևան, Մաշտոցի 25
15.	Նոր Արեշ	ՀՀ, ք. Երևան, Էրեբունի, Գաջեգործների 76
16.	Նոր Նորք	ՀՀ, ք. Երևան, Նոր Նորք, Գայի պողոտա 15/5
17.	Նոր Նորք 1	ՀՀ, ք. Երևան, Նոր Նորք, Հունան Ավետիսյան 46/5
18.	Նուբարաշեն	ՀՀ, ք. Երևան, Նուբարաշեն թ. 11 16/12
19.	Շենգավիթ	ՀՀ, ք. Երևան, Շենգավիթ, Գարեգին Նժդեհի 10/30
20.	Ուսանողական	ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն, Ալեք Մանուկյան 1 ԵՊՀ կենտրոնական մասնաշենք
21.	Ջրվեժ	ՀՀ, ք. Երևան, Նոր Նորք, Ա. Քոչինյան 4/2
22.	Սեբաստիա	ՀՀ, ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա համայնք, Սեբաստիա 141/1
23.	Աբովյան	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, Հանրապետության 1/21
24.	Ագարակ	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, Կարճևանի համայնք, ավան Ագարակ
25.	Աշտարակ	ՀՀ, Արագածոտնի մարզ ք. Աշտարակ, Տիգրան Մեծի 18
26.	Արմավիր	ՀՀ, Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, Հանրապետության 6
27.	Արտաշատ	ՀՀ, Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23-ի փողոց 95
28.	Բագրատաշեն -1	ՀՀ, Տավուշի մարզ, գյուղ Բագրատաշեն, ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի Բագրատաշեն մաքսային կետ
29.	Բագրատաշեն-2	ՀՀ, Տավուշի մարզ, գյուղ Բագրատաշեն, ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի Բագրատաշեն մաքսային կետ
30.	Բավրա	ՀՀ, Շիրակի մարզ, գ. Բավրա
31.	Գյումրի	ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի փողոց 10/12
32.	Գյումրի մասքսատուն	ՀՀ, Թբիլիսյան խճուղի 2/14
33.	Գյումրի-2	ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Շիրակացու 63
34.	Գոգավան	ՀՀ, Լոռու մարզ, գ. Գոգավան, Գոգավան-Պրիվոլնոյե մաքսակետի տարածք
35.	Գորիս	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Մաշտոցի 6/1

36.	Դիլիջան	ՀՀ, Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան, Գետափնյա 2/1
37.	Էջմիածին	ՀՀ, Արմավիրի մարզ, ք. Էջմիածին, Մեսրոպ Մաշտոց 6բ/1
38.	Իջևան	ՀՀ, Տավուշի մարզ, ք. Իջևան, Երևանյան 5/3-2
39.	Ծաղկաձոր	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Ծաղկաձոր, Գր. Մագիստրոսի 2
40.	Կոտայք	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, համայնք Աբովյան, գյուղ Վերին Պտղնի, 5-րդ փողոց, 1-ին փակուղի, թիվ 5 հողամաս (1-ին հարկ, Բ15 տարածք)
41.	Հրազդան	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան թաղամաս 84/2, 84/3
42.	Մասիս	ՀՀ, Արարատի մարզ, ք. Մասիս, Կենտրոնական հրապարակ 15/5, 15/3
43.	Մարտունի	ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, ք. Մարտունի, Մյասնիկյան 42/2
44.	Շիրակ	ՀՀ, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Արագածի 2/6
45.	Չարենցավան	ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Խանջյան փողոց թիվ 1 առևտրի սրահում
46.	Սևան	ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, համայնք Սևան Սևան ք. Նաիրյան փողոց 166/1
47.	Սիսիան	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Սիսիան, Շաքիի համայնք, Երևան մայրուղու 7-րդ կիլոմետր
48.	Սպիտակ	ՀՀ, մարզ Լոռի, համայնք Սպիտակ ք., Ս.Ավետիսյան 2
49.	Վանաձոր	ՀՀ, Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 79/1
50.	Վանաձոր - 1	ՀՀ, Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր, Մոսկովյան փող, թիվ 44

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1. Հիմնական գործունեությունը

Բանկի համար առավել կարևոր գործունեությունը ֆինանսական միջնորդության՝ միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման իրականացումն է, որը զուգորդվում է բանկային այլ բազմաբնույթ ծառայությունների մատուցմամբ, որոնք նկարագրված են ստորև:

Միջոցների ներգրավում

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Բանկը հաճախորդներին առաջարկում է ավանդներ՝ տարբերակված ըստ նպատակների, ժամկետների, տոկոսադրույքների և տոկոսների վճարման հաճախականության:

Վարկերի և միջոցների այլ տեղաբաշխումներ

Բանկն իրականացնում է վարկավորման հետևյալ տեսակները՝ բիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման և նորոգման հիփոթեքային վարկավորում, ավտովարկավորում, լոմբարդային վարկավորում, սպառողական այլ վարկավորում, ինչպես նաև լիզինգային և ֆակտորինգային

գործառնություններ:

Արտարժույթի և արժեթղթերի առքուվաճառք

Բանկն ակտիվորեն մասնակցում է ՀՀ պետական պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխումներին, երկրորդային շուկայի գործարքներին, ինչպես նաև արտարժույթի բորսայական առևտրին:

Բանկը հանդիսանում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության ՀՀ պետական ներքին պարտքի կառավարման գործակալ:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԸ, հանդիսանալով Կառավարության կողմից լիազորված օպերատոր, իրականացնում է պետական մարմինների պարզվիրակված գործառնություններ:

Բանկային փոխանցումներ

Բանկը 1997թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին:

Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային մի շարք բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած ազատ փոխարկելի արժույթով և վճարային գործիքով:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկը կարևորում է արագ դրամական փոխանցման համակարգերի հետ համագործակցության ընդլայնումը և կատարելագործումը: Այս նպատակով 2024 թվականին Բանկը շարունակում է զարգացնել համագործակցությունը MoneyGram, IntelExpress, Ria Money և MoneyTun արագ դրամական փոխանցման համակարգերի հետ:

Պլաստիկ Քարտեր

Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում, որոնց թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

Բանկը թողարկում է ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa Մանկան, ArCa Gift բանկային վճարային քարտեր:

2007 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard համակարգի աֆիլիատ անդամ, իսկ 2008 թվականից սկսած թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold քարտեր:

2010 թվականի օգոստոսին դառնալով VISA International վճարային համակարգի ասոցացված անդամ 2011 թվականից Բանկը թողարկում է VISA GOLD, VISA CLASSIC և VISA INFINITE քարտեր, իսկ վերջիններիս քանակն ավելացնելու, սպասարկման որակը բարձրացնելու և տեխնիկական վերազինում իրականացնելու նպատակով՝ կատարում է ներդրումներ: 2013թ.-ին Բանկը դարձավ VISA միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի պրինցիպալ անդամ, ինչը հնարավորություն տվեց Բանկին տրամադրել հաճախորդներին ծառայությունների ավելի ընդլայնված և արդիականացված փաթեթ:

2013թ.-ից Բանկը պաշտոնապես դարձավ DinersClub միակ թողարկող բանկը ՀՀ-ում և տարեվերջին Բանկը թողարկեց սուպեր պրեմիում դասի DinersClub Super Premium և պրեմիում դասի DinersClub Young Profesional վճարային քարտերը:

2015թ.-ից Բանկն Իդրամ ընկերության հետ համատեղ իրականացրեց www.arca.am պորտալով և ArCa համակարգի ներքո սպասարկվող բանկերի բանկոմատներով կոմունալ վճարումների ընդունումը:

2015 թվականին ընդլայնվեց Բանկի կողմից թողարկվող Diners Club քարտերի սպասարկման ցանցը, 2016 թվականին բարձրացվեց սպասարկվող վճարային քարտերի անվտանգության մակարդակը՝ պայմանավորված 3D secure համակարգի ներդրմամբ: Բանկի բանկոմատներում ներդրվեցին զեղծարարությունները զսպող՝ Antiskimmer ծրագրային ապահովումը: Իրականացվեց նաև Բանկի կողմից թողարկվող քարտերի PIN (Personal Identification Number) ծրարների ամբողջական տպագրում Բանկի տարածքում:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր հաճախորդների համար մշակել է նոր ծառայություն՝ USSD-բանկինգ, որի միջոցով հաճախորդը ցանկացած պահին բջջային հեռախոսի միջոցով կարող է ստուգել իր քարտերի մնացորդները, ստանալ քաղվածք կամ անհրաժեշտության դեպքում բլոկավորել քարտը:

Ներկայումս Բանկի կողմից թողարկվում և սպասարկվում են MasterCard, Visa, Diners Club և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր: Բանկը, թողարկած քարտերի քանակով, ՀՀ բանկային համակարգում գտնվում է առաջատար դիրքերում, ինչը պայմանավորված է Բանկի կողմից այդ բնագավառի զարգացմանն ուղղված ակտիվ և նորարար ծրագրերի իրականացմամբ:

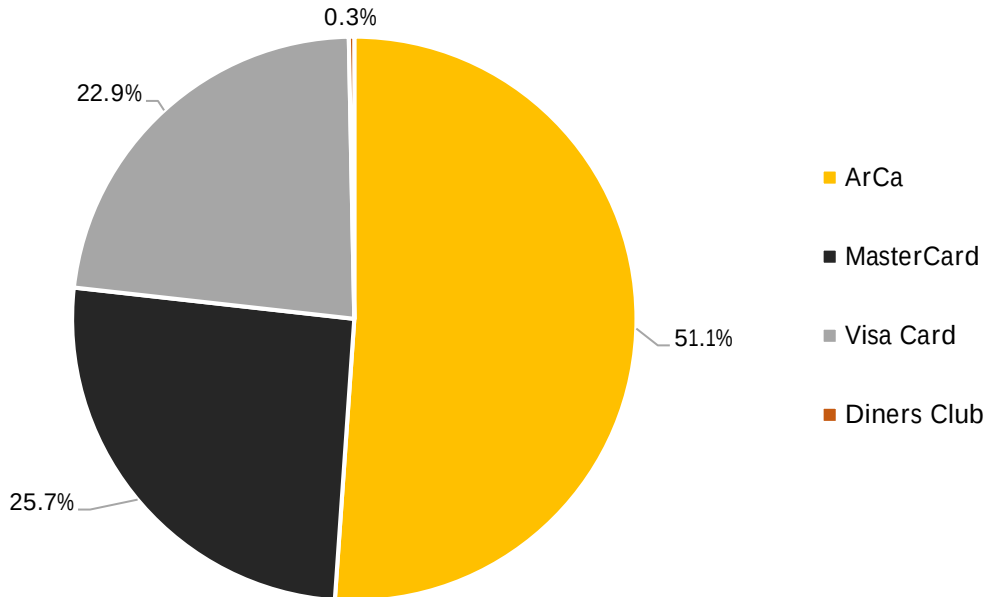
Բանկի համար զարգացման գերակա ուղղություններից մեկն է վճարային քարտերի թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

Բանկը թողարկում է ArCa բանկային վճարային քարտեր (ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa Մանկան, ArCa Gift, ArCa Green Line), Visa քարտեր (Visa Classic, Visa Gold, Visa Infinite), Master քարտեր (MasterCard Standard, MasterCard Gold, MasterCard Business), ինչպես նաև Diners քարտեր (Diners Club Young Professional, Diners Club Super Premium):

31.03.2024թ. դրությամբ Բանկի ակտիվ գործող վճարային քարտերի թիվը կազմել է 175,379 հատ, որից 88,725-ը բաժին է ընկնում ArCa վճարային քարտերին, 41,066-ը՝ Visa Card, 45,113-ը՝ MasterCard միջազգային վճարային քարտերին, 475-ը՝ Diners Club միջազգային վճարային քարտերին:

Դիտարկվող ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Բանկի թողարկած վճարային քարտերի կառուցվածքը՝ ըստ վճարային համակարգերի, ներկայացված է գծապատկեր 1.-ում:

Գծապատկեր 1. Բանկի վճարային քարտերի կառուցվածքը առ. 31.03.2024թ.

Բանկը, թողարկած քարտերի քանակով, ՀՀ բանկային համակարգում գտնվում է առաջատար դիրքերում, ինչը պայմանավորված է Բանկի կողմից այդ բնագավառի զարգացմանն ուղղված ակտիվ և նորարար ծրագրերի իրականացմամբ:

Հաշվի առնելով ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը, էլեկտրոնային առևտրի ծավալների շարունակական աճը, անկանխիկ գործառնությունների տարածումը՝ Բանկն առանձնակի կարևոր է համարում շարունակաբար ավելացնել միջազգային պլաստիկ քարտերի (Visa, MasterCard) թողարկման ծավալները, ինչպես նաև, օգտագործելով Բանկի՝ Հայաստանում Diners Club միջազգային վճարային համակարգի բացառիկ ներկայացուցիչը լինելու հանգամանքը, Բանկը շարունակելու է իրականացնել բազմատեսակ ծրագրեր՝ հանրությանն առավելագույնս իրազեկում Diners Club քարտերի ընձեռած հնարավորությունների և առավելությունների մասին:

Բանկն իրականացնում է Սոցիալական փաթեթի հաշվի բացման և սպասարկման գործառնությունը, ինչպես նաև որպես ապահովագրական գործակալ իրականացնում է ապահովագրական պայմանագրերի վաճառք:

Բանկն իր ծառայությունների մատուցումը կատարում է իր գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղերի, ինչպես նաև բանկոմատների, POS տերմինալների և վճարային տերմինալների միջոցով:

Ավանդական բանկային ծառայություններից բացի Բանկն առաջարկում է նաև ներդրումային և թվային բանկային ծառայություններ: Մասնավորապես, ներդրումային բանկային ծառայությունների շրջանակներում Բանկն իր իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին առաջարկում է ներքին և միջազգային շուկաներում լայն շրջանակ

ընդգրկող ֆինանսական ակտիվներում ներդրումների կատարման ծառայություններ: Միջազգային շուկաներում բրոքերային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում հաճախորդներն ունեն հնարավորություն օգտվել ARARATBANK TRADING PLATFORM առևտրային հարթակի ընձեռած հնարավորություններից՝ առցանց ստանալով օպերատիվ տեղեկություններ միջազգային ֆինանսական շուկաների վերջին նորություններին և վերլուծություններին, ինչպես նաև առցանց գործառնություններ կատարել զարգացած և զարգացող երկրներում շրջանառվող ֆինանսական գործիքներով (բաժնետոմսեր, պարտատոմսեր, արտարժույթ, ֆորվարդներ, ֆյուչերսներ, օպցիոններ և այլն): Բանկը տեղական շուկայում իրականացնում է նաև արժեթղթերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցում:

Բանկը մատուցում է արժեթղթերի պահառության և ռեեստրավարման ծառայություններ, ինչպես նաև իրականացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ծառայությունների միջնորդավորում:

Թվային բանկային ծառայությունների մասով Բանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է 2021 թվականին վերջնականապես ներդրված նոր Թվային բանկ համակարգը, որը նոր տեխնոլոգիաներով արդիականացված, հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների առավել ընդլայնված ու ֆունկցիոնալ համակարգ է: Այն տրամադրում է ավելի քան 50 ծառայությունների հնարավորություն, որոնցից է ֆիզիկական անձանց միջև փոխանցումների նոր՝ FLIGHT ծառայությունը: Բանկը նաև ակտիվ մեկնարկել է գործընթացներ Բանկային ավտոմատացված մեքենաների և անհայտ վճարային համակարգերի ներդրման ուղղությամբ:

Բանկի կողմից նոր ծառայությունների առաջարկը և մատուցումն իրականացվում է շուկայում սպառողների կողմից ներկայացված պահանջմունքի ուսումնասիրության հիման վրա: Բանկի նոր առաջարկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը տեղ է գտնում ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, ինչպես նաև գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի սպասարկման սրահներում:

3.4.2. Հիմնական շուկաները

Բանկն իր զարգացման ներկա փուլում կարևորում է համարժեք մրցունակության մակարդակի ապահովումը հետևյալ շուկայական հատվածներում.

- ✓ փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորում,
- ✓ խոշոր բիզնեսի վարկավորում,
- ✓ սպառողական վարկավորում,
- ✓ բնակարանային հիփոթեք,
- ✓ միջազգային առևտրի սպասարկում՝ ներառյալ դրամական փոխանցումներ, ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ,
- ✓ ավանդների ներգրավում՝ տարբերակված ըստ ժամկետների, արժույթների և տոկոսների վճարման հաճախականության,
- ✓ հանրային ծառայությունների վճարների սպասարկում,
- ✓ պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում,

- ✓ Ֆինանսական լիզինգի գործառնությունների իրականացում,
- ✓ ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում,
- ✓ թվային բանկային ծառայությունների մատուցում:

Բիզնես վարկավորման և վճարահաշվարկային սպասարկման շուկայական հատվածում բանկերի միջև մրցակցությունը բավականաչափ կոշտ է, որի պարագայում Բանկի կողմից բիզնեսի կարիքների բավարարումը միտված է առավելապես համալիր սպասարկումների բավարարմանը, որը Բանկի գործունեության ռազմավարական գերակայություններից է:

Բանկը, ելնելով կապիտալացման և պարտավորությունների ներգրավման միտումներից ու գնահատվող հնարավորություններից, իր ռազմավարության թիրախներից դիտարկում է մանրածախ բանկային ծառայությունների մատուցումը, բանկային սպասարկումների և ծառայությունների մատչելիության ու հասանելիության ապահովումը սպառողների լայն շրջանակի համար, որի արդյունքում Բանկն իր ամուր դիրքը կհաստատի Հայաստանում գործող բանկերի առաջին տասնյակում:

Կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների դերն ու նշանակությունը՝ 2023 թվականին Բանկը խորացրել և ընդլայնել է համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ, որի արդյունքում իր հաճախորդներին առաջարկել է մատչելի և երկարաժամկետ վարկային միջոցներ:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցում է Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB USA), Եվրասիական Զարգացման Բանկի (EDB Russia), Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամի (EFSE Luxembourg), Գերմանահայկական Հիմնադրամի (KfW), Incofin Investment Management, DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND (Switzerland) Covid-19 Emerging and Frontier Markets MSME Support, Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), ResponsAbility (Switzerland), Legal Owner Triodos Funds B.V.L and Triodos SICAV II, Microfinance Enhancement Facility SA, SICAV-SIF, Commerzbank AG (Germany), Ասիական Զարգացման բանկ (ADB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Միայն 2021 թվականի ընթացքում միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 54,500,000 ԱՄՆ դոլարի և 3,000,000 եվրոյի վարկ: 2022 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 11 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկ:

3.4.3. Բանկի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

Բանկի մրցակցային առավելությունների շարքում հարկ է նշել հետևյալը.

- ✓ Բանկում ինստիտուցիոնալ ներդրողների առկայությունը, որոնք հետապնդում են երկարաժամկետ նպատակներ և խնդիրներ՝ նպատակաուղղված Բանկի հետագա զարգացմանը:

✓ Բանկի կառավարման արդյունավետ համակարգը, որում հստակ ամրագրված են յուրաքանչյուր կազմակերպական միավորի գործառնության խնդիրները և որոշված են դրանց պատասխանատվության սահմանները:

✓ Ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգը, դրա հուսալիության բարձր աստիճանը, որը հնարավորություն ունի ժամանակին բացահայտելու առաջացող ռիսկերի բնույթը, դրանց հնարավոր ազդեցության մակարդակը և առաջարկելու դրանց չեզոքացման ուղիները:

✓ Կորպորատիվ կառավարման արդյունավետ համակարգը, որի շրջանակներում ամրագրված են Բանկի Խորհրդի և Վարչության պաշտոնատար անձանց ֆիդուցիար պատասխանատվությունը:

✓ Բանկային նոր ինովացիոն ծառայությունների նպատակաուղղվածությունը և նմանատիպ ծրագրերի իրացման հաջողված փորձը: Բանկի մրցունակության բարձրացման առանցքային գործոններից է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների անհրաժեշտ բաղադրիչների յուրացումը, ծառայությունների մատուցումը, տեխնոլոգիաների միջազգային չափորոշիչների և համաշխարհային լավագույն փորձի վրա կառուցումը, որի արդյունքում Բանկում մշակվում ու ներդրվում են ինովացիոն և արդյունավետ պրոդուկտներ:

✓ Արտաքին միջավայրի ազդակների արագ արձագանքման արդյունավետ համակարգը, մասնավորապես՝ տնտեսության իրական հատվածում ընթացող գործընթացների և բանկային սպասարկումները, ծառայությունների ոլորտում տոկոսադրույքների ու սակագների փոփոխությունների նկատմամբ համարժեք արձագանքումը: Այդ նպատակով Բանկը մշտապես իրականացնում է մարքեթինգային ուսումնասիրություններ և հարցումներ, պարբերաբար կազմակերպվում են հանդիպումներ հաճախորդների հետ: Դրա շնորհիվ Բանկը վարում է սպասարկումների ճկուն (ներառյալ սակագնային) քաղաքականություն և առաջարկում է շուկայում առավել մատչելի ու մրցունակ պայմաններ և սակագներ:

✓ Բանկի աշխարհագրության և մասնաճյուղային ցանցի ինտենսիվ զարգացումը երկրի բոլոր տարածաշրջաններում, որը վերջին չորս տարիների ընթացքում հաջողությամբ իրացվում է առանց ռիսկերի կառավարման համակարգի էական խաթարումների և շեղումների:

✓ Միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցությունը և համագործակցության շրջանակներում համատեղ ծրագրերի հետևողական իրականացումը:

✓ Բանկի կառավարման բարձրագույն և միջին օղակներում բավարար ներուժ ու փորձ ունեցող կադրային պոտենցիալի առկայությունը, որն ունակ է լուծել Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրով սահմանված խնդիրները:

✓ Բանկի կառավարման բոլոր օղակներում գործունեության բավարար կանոնակարգվածության աստիճանը:

✓ Բանկային ծառայությունների լայն շրջանակը, Բանկի ուժեղ ու կայուն դիրքերը մանրածախ սպասարկումների ոլորտում, որոնց շնորհիվ Բանկը դինամիկ և հաստատուն ձևով ընդլայնում է ծառայությունների և սպասարկումների ծավալները:

✓ Բանկի կողմից հաճախորդների թիրախային խմբերի տարանջատումն ըստ բիզնեսի ոլորտների վարման առանձնահատկությունների ու քաղաքացիների շրջանում ըստ սոցիալական, աշխարհագրական, տարիքային և այլ չափորոշիչների, որի արդյունքում առաջարկվում են յուրաքանչյուր խմբին համարժեք նպատակային համալիր, բարձրորակ բանկային ծառայությունների շրջանակ:

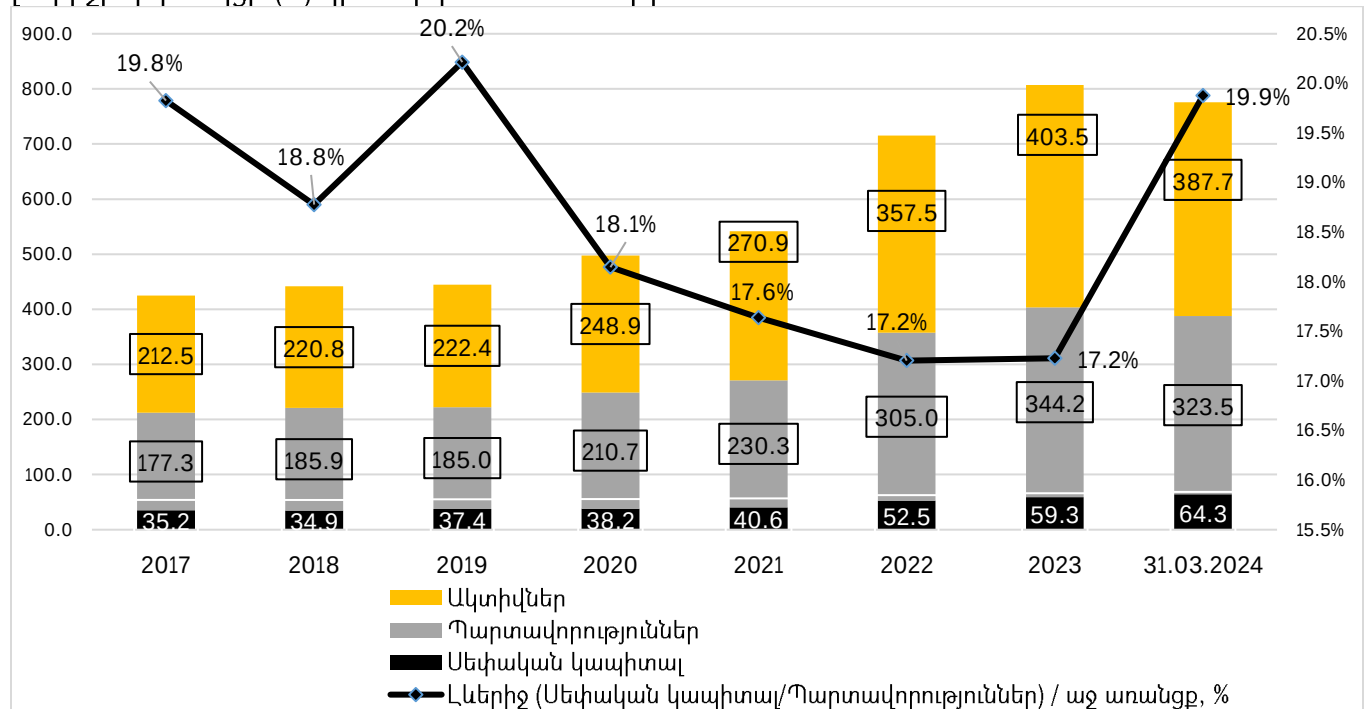
✓ Անմիջապես հաճախորդների սպասարկման համար պատասխանատու աշխատակիցների վերապատրաստման ծրագրերը, որի շնորհիվ նաև բարելավվում է սպասարկման որակը և աճում հաճախորդների թվաքանակը:

✓ Բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակում հանդես եկող ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի ձևավորված դրական վարկանիշը և աճող հեղինակությունը:

Ֆինանսական գործառնությունները Բանկի կողմից իրականացվում են ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով՝ կանխիկ և անկանխիկ եղանակներով:

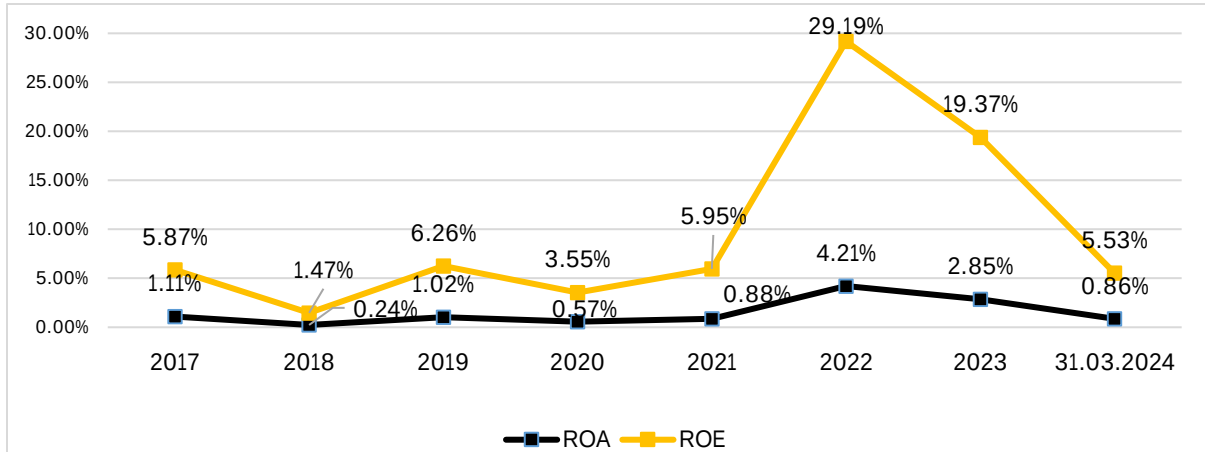
Բանկի հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների դինամիկան 2017-2024 թվականներին ներկայացված է Գծապատկեր 2-ում, իսկ ակտիվների և կապիտալի շահութաբերության ցուցանիշներինը (ROA, ROE)⁶ Գծապատկեր 3-ում:

Գծապատկեր 2. Բանկի հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների (մլրդ ՀՀ դրամ) և լներիցի գործակցի (%) դինամիկան 2017-2024թթ.6

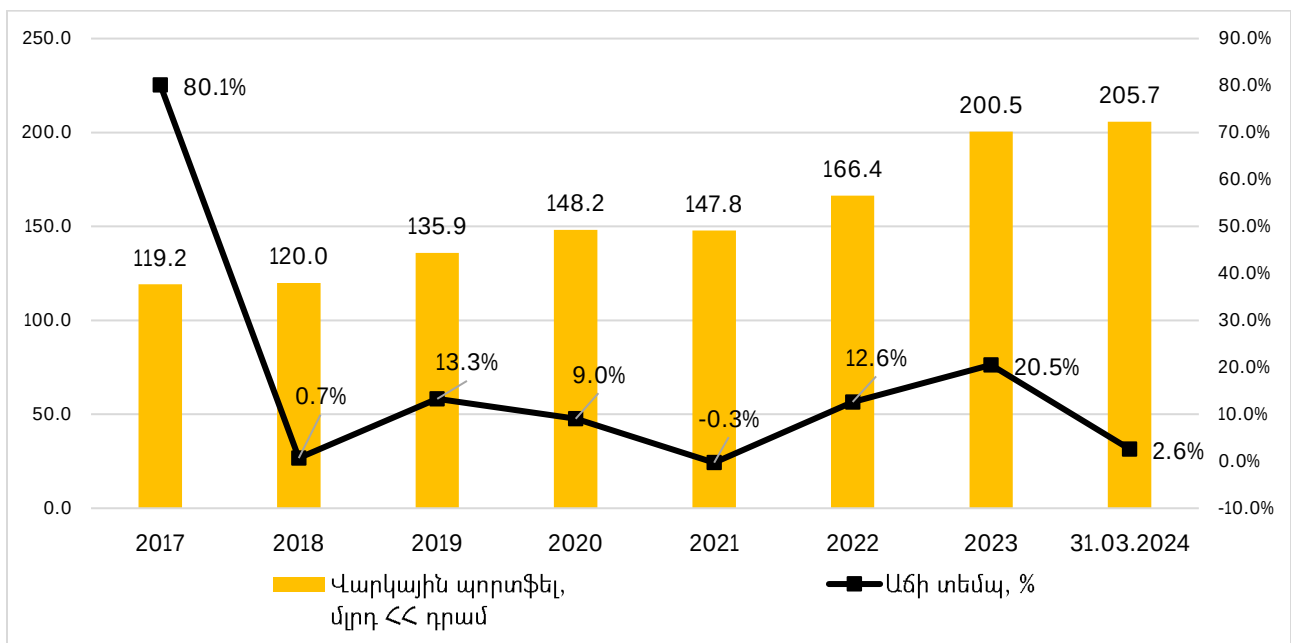
⁶ 2024թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

Գծապատկեր 3. Բանկի ակտիվների և կապիտալի շահութաբերության ցուցանիշների դինամիկան 2017-2024թթ.⁷

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառությունների ծավալների աճի դինամիկան 2017-2024թթ. ներկայացված է գծապատկեր 4-ում:

Գծապատկեր 4. Բանկի վարկային պորտֆելի դինամիկան 2017-2024թթ.⁸

⁷ 2024թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

⁸ 2024թ. տվյալները ներկայացված են հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից և աուդիտի կողմից ստուգված չեն:

ՀՀ առևտրային բանկերի կողմից հաճախորդներին տրամադրված ընդհանուր վարկային ներդրումներում Բանկի վարկային պորտֆելի մասնաբաժինը 2024 թվականի 1-ին եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 3.98%:

մլն ՀՀ դրամ

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	31.03.2024
ՀՀ առևտրային բանկերի կողմից հաճախորդներին տրամադրված ընդհանուր վարկեր	2,684,582	3,128,570	3,657,011	4,181,799	3,967,551	4,209,437	5,150,609	5,174,489
Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրված վարկեր	119,167	119,978	135,921	148,222	147,756	166,446	200,539	205,724
Բանկի մասնաբաժինը	4.44%	3.83%	3.72%	3.54%	3.72%	3.95%	3.89%	3.98%

Թողարկողի դիրքն այլ առևտրային բանկերի համեմատ 31.03.2024 թվականի դրությամբ հետևյալն է.⁹

հազ. ՀՀ դրամ

Հ/Հ	Ակտիվներ	Վարկային ներդրումներ	Պարտավորություններ	Ընդհանուր կապիտալ	Զուտ շահույթ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					3,418,093
9		205,724,287			
10	387,739,133		323,472,194		
11				64,266,939	
12					
13					
14					
15					
16					
17					

3.5 Բանկի կառուցվածքը

⁹ Հաշվարկն իրականացվել է հիմնվելով ՀՀ առևտրային բանկերի կողմից հրապարակվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2009 թվականին Բանկն իր դուստր ընկերության՝ «Իզմիրյան» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի հետ ձևավորել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ խումբ: 2010 թվականին «Իզմիրյան» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ն լուծարվել է և դուստր ընկերության լուծարման հաշվեկշիռը հաստատվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի Խորհրդի 2010թ. փետրվարի 26-ի համապատասխան որոշմամբ: Ներկայումս ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն որևիցե խմբի անդամ չի հանդիսանում:

3.6 Չարգացման վերջին միտումները

Տնտեսության ներքին և արտաքին հատվածներում ընթացող զարգացումներով պայմանավորված Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները պարբերաբար վերանայվում են՝ նպաստելով վերջիններիս մրցունակության բարձրացմանը և մատչելիության ապահովմանը:

Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություններ իմանալու համար ներդրողը կարող է ծանոթանալ Բանկի տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություններին, որոնք տեղադրված են Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքի www.araratbank.am «Հաշվետվություններ» բաժնում, ինչպես նաև Բանկը որպես հաշվետու թողարկող, իր արժեթղթերի սեփականատերերին է ներկայացնում եռամսյակային հաշվետվություններ, որոնք տեղադրված են Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքի՝ «Հաշվետու թողարկողի հաշվետվություններ» և «Բաժնետերեր և ներդրողներ» բաժիններում:

3.7 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը

Հաշվի առնելով 2023թ. կուտակած հնարավորությունները՝ Բանկը 2024թ. համար ընտրել է զարգացման ուղենիշեր և ներդրումների թիրախավորված աճի տեմպեր, որոնք բխում են արդյունավետության բարձրացման մոտեցումներից և չեն բնորոշվում որպես ագրեսիվ քաղաքականություն: Երկարաժամկետ արդյունավետության ապահովումից զատ 2024թ. հանդիսանալու է նաև որոշակի առումով իրացվելիության բուֆերների վերականգնման ժամանակաշրջան: Բանկի իրացվելիության ցուցանիշներն արդեն իսկ գտնվում են բարձր մակարդակում: Սակայն, անհրաժեշտ է հաշվի առնել, որ աշխարհաքաղաքական իրողություններով պայմանավորված 2022թ.-ից ի վեր կարճաժամկետ ռեսուրսների զգալի ներհոսքն իր մեջ պարունակում է հավելյալ ռիսկեր և հաճախորդների հաշիվների մնացորդները ապագայում կարող են դրսևորել բարձր տատանողականություն: Հետևաբար, Բանկի դիմացկունության բարձրացման նպատակով 2024թ. ընթացքում անհրաժեշտ է որոշակի առումով զոհաբերել արդյունավետության ներկա ցուցանիշներն ի օգուտ լրացուցիչ իրացվելիության բուֆերների, հնարավոր հետագա ռիսկերին անցնելու դիմակայելու նպատակով:

2024թ. ընթացքում Բանկի առջև դրված նպատակները առավելապես միտված են գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, կապիտալիզացիայի ավելցուկային մասի հնարավորինս օգտագործմանը, ներդրումային առաջնահերթություն ունեցող ուղղությունների զարգացմանը և արտաքին գործոններով պայմանավորված հնարավոր

հավելյալ ռիսկերի նկատմամբ դիմացկունության ամրապնդմանը: Ելնելով վերը նշվածից՝ 2024թ. ընթացքում Բանկի առջև դրված նպատակներն ու խնդիրները հետևյալն են՝

- Ակտիվների ծավալի ավելացում՝ 5.1%
- Վարկային ներդրումների աճ՝ 9.2%
- ՓՄՁ վարկավորման աճ՝ 18.7%
- Ագրո վարկավորման աճ՝ 19.0%
- Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի կրկնապատկում
- Անշարժ գույքի գրավով սպառողական և հիփոթեքային վարկերի աճ՝ համապատասխանաբար 7.3% և 11.7%
- Ժամկետային ավանդների պորտֆելի աճ՝ 12.2%
- Միջազգային և այլ ֆին. կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների ընդհանուր պարտավորություններում կշռի ավելացում՝ 1.9%
- Վարկային պորտֆելի արդյունավետության բարձրացում (կառուցվածքային փոփոխություն դեպի ՓՄՁ, Ագրո և NASIRA ծրագրի վարկեր)
- NASIRA ծրագրի շրջանակներում հավաքագրված երաշխավորված վարկային պորտֆելի ծավալը հասցնել 7.85 մլրդ դրամի և 97.5%-ով ապահովել ընդհանուր 20մլն ԱՄՆ դոլարի ծածկույթը:
- Տարվա ընթացքում ավելացնել Բանկի իրացվելիության բուֆերները (1-ին խմբի արտարժույթով ընդհանուր իրացվելիության մակարդակը հասցնել 45%-ի, իսկ ընթացիկ իրացվելիության մասով՝ 100%-ի սահմաններին):

Բանկը կանխատեսել է 2024, 2025 և 2026 թվականների գործունեության արդյունքում գեներացնել համապատասխանաբար 6,410,673 հազ. ՀՀ դրամի, 6,809,104 հազ. ՀՀ դրամի և 7,786,346 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ:

Բանկի կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ Բանկի ներգրավող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- ✓ Բանկի ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- ✓ Բանկի տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական բազայի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
- ✓ Բանկի անձնակազմի վարձատրության, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսեր,
- ✓ Բանկի գործունեության ապահովման ծախսեր,
- ✓ Նոր բանկային արտադրանքի և ծառայությունների ներդրման ծախսեր:

Բանկի կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- ✓ բանկային ավանդների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ,
- ✓ արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ,
- ✓ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական

աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Բանկի բնականոն գործունեությունը):

Բանկի շահույթը առաջիկա տարիների համար կունենա հետևյալ պատկերը՝

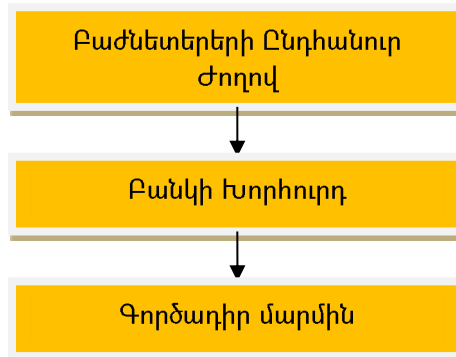
	31/12/24	31/12/25	31/12/26
	Պլան	Պլան	Պլան
Զուտ Շահույթ	6,410,673	6,809,104	7,786,346

3.8 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

Բանկի կանոնադրությամբ, սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ժողով),
- ✓ Բանկի Խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ),
- ✓ Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի գործադիր տնօրեն (այսուհետ՝ Գործադիր տնօրեն) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները

Բանկի Ժողովը

1. Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է:
2. Ժողովի իրավասություններն են՝
 - ա) Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, Բանկի կանոնադրության հաստատու մը նոր խմբագրությամբ,
 - բ) Բանկի վերակազմավորումը,
 - գ) Բանկի լուծարումը,
 - դ) ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,

ե) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան Ժողովում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ Ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,

զ) հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,

է) Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,

ը) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,

թ) Ժողովի վարման կարգի հաստատումը և հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,

ժ) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը,

ժա) բաժնետոմսերի համախմբումն (կոնսոլիդացիա) ու բաժանումը,

ժբ) Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,

ժգ) օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը,

ժդ) Բանկի կողմից բաժնետոմսերի ձեռքբերումն ու հետգնումն օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում,

ժե) խոշոր գործարք կնքելու մասին որոշման ընդունումը, որի առարկա է հանդիսանում Բանկի գույքը, և որի արժեքը՝ գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին,

ժզ) գործարք և (կամ) փոխկապված գործարքներ կնքելու մասին որոշման ընդունումը, որի նպատակն է Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի կամ քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը, որոնց քանակն ավելի է Բանկի՝ արդեն տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի քանակի 2 տոկոսից, գործարք, որով վճարման ենթակա գումարը կամ գույքի շուկայական արժեքը գերազանցում են Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 2 տոկոսը և որոնցում առկա է շահագրգռվածություն, ինչպես նաև գործարք, որում շահագրգիռ են ճանաչվել Խորհրդի բոլոր անդամները,

ժէ) Բանկի կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի որոշումը, ներառյալ զանգվածային լրատվության համապատասխան միջոցի ընտրությունը, եթե հաղորդումը պետք է իրականացվի նաև հրապարակային հայտարարության ձևով,

ժը) օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավասություններ:

3. Ժողովի բացառիկ իրավասությունները չեն կարող փոխանցվել Խորհրդին, ինչպես նաև Բանկի գործադիր մարմնին կամ այլ անձանց:

4. Ժողովի քննարկմանը չեն կարող դրվել օրենքով կամ Բանկի կանոնադրությամբ Ժողովի իրավասությանը չվերապահված հարցեր:

Բանկի Խորհուրդը

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ Խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի իրավասություններն են՝

ա) Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը,

բ) Ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը,

գ) Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,

դ) Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատողների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,

ե) Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը,

զ) Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,

է) Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը,

ը) շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ,

թ) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և Ժողովին ներկայացումը,

ժ) Ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը,

ժա) Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին վճարման չափի սահմանումը,

ժբ) Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում, բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,

ժգ) Բանկի կողմից օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը,

ժդ) Բանկի առանձնացված և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների ու կանոնակարգերի հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառնության պարտականությունների բաշխումը,

ժե) դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը և (կամ) դրանց մասնակցությունը, առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը, դրանցում մասնակցությունը,

ժզ) առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը և (կամ) դրանց մասնակցությունը,

ժէ) ստորև նշված հարցերի ներկայացումը ժողովին:

1. Բանկի վերակազմավորումը,
2. բաժնետոմսերի համախմբումն (կոնսոլիդացիա) ու բաժանումը,
3. Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,
4. օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը,

5. Խոշոր գործարք կնքելու մասին որոշման ընդունումը, որի առարկա է հանդիսանում Բանկի գույքը և որի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին,

6. գործարք և (կամ) փոխկապված գործարքներ կնքելու մասին որոշման ընդունումը, որի նպատակն է Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի կամ քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը, որոնց քանակն ավելի է Բանկի՝ արդեն տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի քանակի 2 տոկոսից, գործարք, որով վճարման ենթակա գումարը կամ գույքի շուկայական արժեքը գերազանցում են Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 2 տոկոսը և որոնցում առկա է շահագրգռվածություն, ինչպես նաև գործարք, որում շահագրգիռ են ճանաչվել Խորհրդի բոլոր անդամները,

7. Բանկի կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի որոշումը, ներառյալ զանգվածային լրատվության համապատասխան միջոցի ընտրությունը, եթե հաղորդումը պետք է իրականացվի նաև հրապարակային հայտարարության ձևով.

ժը) Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը, բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը, օրենքով և/կամ սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում Բանկի կողմից բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը,

ժթ) Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,

ի) Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը,

իա) Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների և կարգերի սահմանումը,

իբ) Խոշոր գործարք կնքելու մասին որոշման ընդունումը, որի առարկա է հանդիսանում Բանկի գույքը և որի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից 50 տոկոսը,

իգ) շահագրգռվածության առկայության դեպքում գործարքներ կնքելու մասին որոշման ընդունումը,

իդ) Բանկի գույքի շուկայական արժեքի որոշումը,

իե) Բանկի առևտրային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների ցանկի հաստատումը,

իզ) օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:
Վերը նշված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահված է Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Գործադիր մարմնին կամ այլ անձանց:

Գործադիր մարմինը

1. Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Բանկի գործադիր մարմինը՝ Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Գործադիր տնօրեն, նրա տեղակալ, Վարչության անդամ չի կարող լինել այն անձը, որը չի համապատասխանում ՀՀ կենտրոնական բանկի որակավորման համապատասխանության չափանիշներին և (կամ) որին օրենքով արգելված է լինել բանկի ղեկավար:

2. Բանկի Վարչության կազմը ձևավորվում է Խորհրդի որոշմամբ:

Վարչության կազմում ընդգրկված են Գործադիր տնօրենը (պարտադիր), նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, ինչպես նաև, Խորհրդի որոշմամբ, այլ ստորաբաժանումների ղեկավարներ:

3. Բանկի Վարչությունը՝

ա) սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, վարկերի, ավանդների և այլ տոկոսադրույքները,

բ) հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը, աշխատանքի խթանման և խրախուսման պայմանները,

գ) քննարկում է ստորև 5-րդ կետի ա), գ), թ), ժգ), ժդ) ենթակետերով նախատեսված հարցերը, որոշումներ է ընդունում դրանց վերաբերյալ,

դ) քննարկում և որոշումներ է ընդունում վերստուգումների, ստուգումների, կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունների վերաբերյալ,

ե) քննարկում և որոշումներ է ընդունում Բանկի գույքի օտարման գործարքների վերաբերյալ,

զ) քննարկում և որոշումներ է ընդունում վարկերի տրամադրման վերաբերյալ,

է) քննարկում և որոշումներ է ընդունում մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ ստեղծելու, դրանց գործունեությունը դադարեցնելու նպատակահարմարության մասին,

ը) քննարկում և որոշումներ է ընդունում Բանկի գլխամասի, մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության ամսական և (կամ) եռամսյակային կատարողականների մասին,

թ) հաստատում է կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատանքային գործունեության տարեկան պլանները և հաշվետվությունները:

4. Գործադիր տնօրենը, որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

5. Գործադիր տնօրենը՝

ա) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Խորհրդի կողմից հաստատվող Բանկի՝ ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնադրությունները, վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

բ) տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասությունների սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ, վերահսկում է դրանց կատարումը, գործարքներ է կնքում Բանկի անունից, ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում, գործում է առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր,

գ) աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում է Բանկի աշխատողներին,

դ) Բանկի աշխատողների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,

ե) ապահովում է ժողովի, Խորհրդի և Վարչության որոշումների, այդ թվում՝ հեռանկարային զարգացման ծրագրի և ներքին ակտերի կատարումը,

զ) ըստ Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքի, իրականացնում է իրավասությունների և պարտականությունների, այդ թվում՝ Գործադիր տնօրենի տեղակալների, բաշխումն աշխատողների միջև՝ հստակ սահմանելով հաշվետվական հարաբերությունները,

է) վերահսկում է միջին և ստորին օղակների ղեկավարների գործողությունները,

ը) պահանջում է ստորաբաժանումների ղեկավարներից՝ վերահսկել իրենց աշխատողների աշխատանքային պարտականությունների կատարման արդյունավետությունը,

թ) անհրաժեշտության դեպքում առաջարկություններ է ներկայացնում կազմակերպական կառուցվածքը կատարելագործելու վերաբերյալ,

ժ) ստորագրում և իրավասու մարմիններին է ներկայացնում Բանկի ֆինանսական, վիճակագրական, հարկային հաշվետվություններ, հայցադիմումներ և անհրաժեշտ այլ փաստաթղթեր,

ժա) պարբերաբար իրականացնում է Բանկի անձնակազմի վերապատրաստումը,

ժբ) իրականացնում է Վարչության նախագահի գործառույթները՝

1) կազմակերպում է Վարչության աշխատանքները,

2) գումարում և նախագահում է Վարչության նիստերը,

3) կազմակերպում է Վարչության նիստերի արձանագրությունների վարումը,

4) ներկայացնում է Վարչությունը Խորհրդի նիստերին

5) ստորագրում է Վարչության նիստերի որոշումները,

ժգ) անհրաժեշտության դեպքում առաջարկություններ է ներկայացնում ներքին հսկողության համակարգի համարժեքության և մոնիտորինգի արդյունավետության վերաբերյալ,

ժդ) իր իրավասություններին պատկանող ցանկացած հարց կարող է քննարկել Վարչության նիստին,

Ժե) իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

6. Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ Բանկի կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես Ժողովի, Խորհրդի կամ Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են Գործադիր տնօրենի իրավասությանը:

7. Գործադիր տնօրենը Խորհրդին առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ, ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ Խորհրդի կողմից սահմանված կարգով և ձևով:

8. Գործադիր տնօրենի իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանը, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի, բացառությամբ՝ եթե Գործադիր տնօրենի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին: Գործադիր տնօրենի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ

1. Բանկի Խորհրդի նախագահ՝ Գրիգոր Հովհաննիսյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Բարբյուսի փող., տ. 2-2
Իրավասությունները	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	ՀԲԸՄ Նախագահի Խորհրդական
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

2. Խորհրդի անդամ Արզիկ Սուվարյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Բելյակովի փող., 2. 5, բն. 36
Իրավասությունները	Բանկի կորպորատիվ կառավարման կորրեկցացում
Պարտականությունները	Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարանի կառավարման և բիզնեսի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր

3. Խորհրդի անդամ Նարեկ Բեգլարյան

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան, Քանաքեռ-Զեյթուն, Բաբայան փ., տ.2/24
-----------------	---

Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	Բանկային ռիսկերի կառավարման կորորդինացում Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«ԲիԲի-Կապիտալ» ՍՊԸ-ի համահիմնադիր, տնօրեն

4. Խորհրդի անդամ Կարեն Բաբաջանյան

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան, Սոսեի փ., տ.30
Իրավասությունները	Բանկի բրենդավորման աշխատանքների կորորդինացում Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավասություններ
Պարտականությունները	Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Braind ընկերության համահիմնադիր, տնօրեն

5. Խորհրդի անդամ Արմեն Հարությունյան

Բնակության վայր	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Ֆրուզենսկայա 38/1, բն.411
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ
Պարտականությունները	Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի դեպարտամենտի տնօրեն

Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ, եթե՝

ա) նա դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի Խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար),

գ) նա մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից: Սույն ենթակետի իմաստով՝ իրական ժամանակի ռեժիմով և հեռակա (հարցմամբ) մասնակցությունը համարվում է լիարժեք մասնակցություն,

դ) նա օրենքով սահմանված կարգով որակագրկվել կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

1. Վարչության նախագահ-գործադիր տնօրեն՝ Մհեր Անանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք.Երևան, Զաքարիա Քանաքեռցու փ., տ. 42/16
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

2. Վարչության անդամ - գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ՝ Կարեն Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք.Երևան, Նորք-Մարաշ, Ս. Խանզադյան փ., տ.12
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3. Վարչության անդամ - գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Բագրատ Ճզմաչյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք.Երևան, Վարդանանց փող. 24 շենք, բն. 22
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

4. Վարչության անդամ - գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Մհեր Գրիգորյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Վ. Համբարձումյան փող. 9 շենք, բն. 4
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի
---	--

5. Վարչության անդամ - գլխավոր հաշվապահ՝ Անահիտ Վարդանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Ա. Միկոյան 27, բն. 56/1
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

6. Վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետ՝ Զարուհի Մելքոնյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծ պողոտա, շենք 31ա, բն. 17
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

7. Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ՝ Կարեն Հակոբյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան, Զրվեժ, Մայակ, 27 շենք, բն. 50
Իրավասությունները	Սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ (տես՝ Ազդագրի 65-67 էջերը)
Պարտականությունները	
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Բանկի գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Ազդագիրը ԿԲ ներկայացման պահին՝ 23.05.2024թ., Բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոս կենտրոնացվածություն որևէ մասնաճյուղում չի եղել:

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ազդագիրը ԿԲ ներկայացման պահի դրությամբ՝ 23.05.2024թ., շահերի բախում չկա:

3.9 Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն գտնվում է.

✓ «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ի (ք. Երևան, Եզնիկ Կողբացու 30, ք. Երևան, Հարավ-Արևմտյան թաղ. 52/2 շ., բն. 32, հեռ. (010) 58 28 84, ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ հ/հ 166690902, ՀՎՀՀ 01808789) ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ այն հանդիսանում է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի բաժնետոմսերի 68.36%-ի սեփականատեր,

✓ ՀՀ քաղաքացի Բարսեղ Բեգլարյանի ինչպես ուղղակի (Բարսեղ Բեգլարյանի մասնակցությունը ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 21.37%) այնպես էլ անուղղակի (Բարսեղ Բեգլարյանի մասնակցությունը «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 84%, իսկ «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ն ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ում ունի 68.36% մասնակցություն, հետևաբար նա հնարավորություն ունի կանխորոշելու «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ի կողմից կայացվող որոշումները) հսկողության տակ:

3.10 Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.10.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2021-2023թթ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ անկախ աուդիտորական եզրակացություններով և 2024 թվականի եռամսյակային միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված են Ազդագրին կից հավելվածներում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Բանկի գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Ինտերնետի Բանկի տնային էջում:

3.10.2. Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

2024 թվականի մարտի 31-ից մինչև ՀՀ ԿԲ Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն (23.05.2024թ.) ընկած ժամանակահատվածում Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

3.10.3. Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդ 12 ամիսների ընթացքում Բանկը ներգրավված չի եղել դատական, արբիտրաժային և(կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էական ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

3.11 Էական պայմանագրերը

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովը 2016 թվականի հունիսի 17-ին որոշում է կայացրել բաժնետոմսերի լրացուցիչ թողարկում և փակ տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով կանոնադրական կապիտալի ավելացման մասին: Նշված որոշմամբ թողարկվել է 483,230 հատ լրացուցիչ սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 17,590 ՀՀ դրամ արժեքով: Լրացուցիչ թողարկված սովորական բաժնետոմսերից 23,312 հատ ձեռք են բերվել Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Էս Էյ, Սիկավ-ՍիՖ ԲԸ-ի կողմից (RURAL IMPULSE FUND II S.A., SICAV-SIF), իսկ մնացած 459,918 հատ սովորական բաժնետոմսերը ձեռք են բերվել «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ-ի կողմից: ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովը 2016 թվականի նոյեմբերի 8-ին հաստատել է տեղաբաշխման արդյունքները և Կանոնադրության մեջ կատարվող փոփոխությունները, որոնք էլ 2016 թվականի նոյեմբերի 16-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցվել են, որից սկսած ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կապիտալը փաստացիորեն համալրվել է 8.5 մլրդ. ՀՀ դրամով՝ ապահովելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային կապիտալի պահանջը: Կապիտալի համալրման արդյունքում Կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 2.42 մլրդ. ՀՀ դրամով, իսկ էմիսիոն եկամուտն ավելացել է 6.08 մլրդ. ՀՀ դրամով: Արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմել է 8,803,655 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմված է 1,760,731 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերից: 31.03.2019թ. դրությամբ Բանկի էմիսիոն եկամուտը կազմել է 8,031,745 հազ. ՀՀ դրամ:

2016 թվականի դեկտեմբերի 10-ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշում է կայացրել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ բաց բաժնետիրական ընկերությունը, որպես պահպանվող բանկ, «Զարգացման Հայկական Բանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ վերակազմակերպվելու ձևով միանալու վերաբերյալ: ՀՀ ԿԲ-ն 2016 թվականի դեկտեմբերի 15-ին հաստատել և գրանցել է ընկերությունների միջև կնքված միացման պայմանագիրը, որի արդյունքում 2016 թվականի դեկտեմբերի 27-ին տեղի է ունեցել երկու բանկերի բաժնետերերի համատեղ ընդհանուր ժողովը, որի ժամանակ հաստատվել է երկու ընկերությունների միացման փոխանցման ակտը և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, որպես պահպանվող բանկ կանոնադրության մեջ փոփոխությունների կատարումը:

2017 թվականին Բանկն ավարտեց «ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության հետ ինտեգրման գործընթացը: 2018թ. Բանկը ներգրավել է 20 մլն ԱՄՆ դոլար վարկ Հոլանդական զարգացման բանկից (FMO)՝ ՓՄՁ ոլորտի, ձեռնարկատեր կանանց և մինչև 35 տարեկան երիտասարդների բիզնես ծրագրերի, ինչպես նաև վերջիններիս մանրածախ վարկավորման նպատակով:

2021 թվականի հունվարի 26 -ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ և «Blue Orchard»-ի՝ Covid-19 Emerging and Frontier Markets MSME Support Fund հիմնադրամը («Blue Orchard»-ի՝ Զարգացող և սահմանային շուկաներում Covid-19 պայմաններում ՄՓՄՁ-ների աջակցման հիմնադրամ) 5 մլն դոլարի երկկողմ վարկային պայմանագիր են կնքել՝ Հայաստանում Covid-19 համավարակի հետևանքով տուժած ՄՓՄՁ-ներին աջակցելու համար:

2021 թվականի մարտի 30-ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն 3 մլն եվրո է ներգրավել Incofin Investment Management ֆինանսական հաստատության կողմից երաշխավորված երկու

հիմնադրամներից՝ 1,5 միլիոն եվրո Volksvermogen NV-ից և 1,5 միլիոն եվրո Incofin CVSO-ից՝ ապահովելով փոքր վարկերի հասանելիությունը միկրո ձեռնարկատերերի համար:

2021 թվականի մայիսի 17-ին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն ու FMO հոլանդական զարգացման բանկը, կարևորելով ֆինանսավորման հասանելիությունը, 25 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր են կնքել:

2021 թվականի մայիսի 18-ին «Սիմբիոտիքս» ներդրումային ընկերության նախաձեռնությամբ կայունության պարտատոմսերի տեղաբաշխումից ստացված 14.5 մլն. ԱՄՆ դոլարի միջոցներն ուղղվել են ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ին:

2021 թվականի հուլիսին ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ի և Նիդերլանդական զարգացման բանկի (FMO) միջև առաջին անգամ տարածաշրջանում կնքվել է NASIRA ծրագրի ներքո 10 մլն ԱՄՆ դոլարի երաշխիքի պայմանագիր՝ որի շրջանակներում Բանկի համար առավել դյուրին կլինի փախստականների, երիտասարդ և/կամ կին ձեռներեցների, ինչպես նաև COVID-19 համավարակից տուժած բիզնեսների ֆինանսավորումը, քանի որ տվյալ պորտֆելի վարկային ռիսկը ստանձնելու են երկու ֆինանսական կառույցները համատեղ: Երաշխիքի պայմանագրի գումարը կրկնապատկելու նպատակով 2023 թվականի ապրիլի 18-ին Բանկը Նիդերլանդական զարգացման բանկի (FMO) հետ կնքել է NASIRA ծրագրի ներքո երաշխիքի վերախմբագրված պայմանագիրը:

2022 թվականին Բանկը միացել է ՄԱԿ-ի «Գլոբալ պայմանագիր» միջազգային նախաձեռնությանը, որով պատրաստակամություն է հայտնել ներառել ՄԱԿ-ի կայուն զարգացման սկզբունքները իր գործունեության մեջ և գործել այդ սկզբունքներին համաձայն:

2022 թվականի հոկտեմբերին Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամը (EFSE) 5 տարի մարման ժամկետով 10 միլիոն ԱՄՆ դոլար է տրամադրել Բանկին՝ ֆինանսավորելու միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկություններին (ՄՓՄՁ) ինչպես նաև մի շարք նպատակային ոլորտների ձեռնարկություններին, այդ թվում՝ գյուղատնտեսության, առողջապահության, տրանսպորտային, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և արտադրության առանձին ուղղություններ:

2022 թվականի հուլիսի 21-ի՝ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի որոշմամբ՝ Բանկը, կանոնադրական կապիտալի համալրման նպատակով, 2022 թվականի սեպտեմբերի 5-ին իրականացրել է 112,614 (մեկ հարյուր տասներկու հազար վեց հարյուր տասնչորս) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում՝ յուրաքանչյուրը 24,819.4 (քսնաչորս հազար ութ հարյուր տասնինն ամբողջ չորս տասնորդական) ՀՀ դրամ արժեքով, որի արդյունքները գրանցվել են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից 2022 թվականի դեկտեմբերի 27-ին: Արդյունքում, Բանկի կապիտալն ավելացել է մոտ 2.8 մլրդ ՀՀ դրամով:

2022 և 2023 թվականների հունիս ամիսներին Բանկի բաժնետերերի Տարեկան Ընդհանուր Ժողովի որոշմամբ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված կուտակված շահույթից համապատասխանաբար 3 մլրդ և 5 մլրդ ՀՀ դրամն ուղղվել է Բանկի բաժնետերերին շահութաբաժինների վճարմանը:

2023 թվականի նոյեմբերին Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամը (EFSE) 5 տարի մարման ժամկետով 5 միլիոն ԱՄՆ դոլար է տրամադրել Բանկին՝ ֆինանսավորելու միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկություններին (ՄՓՄՁ) :

2023 թվականի դեկտեմբերին Green for Growth Fund (GGF) սոցիալական ազդեցության ներդրումային հիմնադրամից 5 տարի մարման ժամկետով 5 միլիոն ԱՄՆ դոլար է ներգրավել Բանկին՝ ֆինանսավորելու ՓՄՁ-ների և տնային տնտեսությունների կանաչ գործունեությունը, հատկապես գյուղատնտեսական, արտադրական ծրագրերի և վերականգնվող էներգիայի փոքրածավալ նախագծերի իրականացումը:

3.12 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Ներկայացվող Ազդագրում վերը նշված անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

3.13 Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրողների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն-վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանն ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Բանկի պաշտոնական կայքում www.araratbank.am հասցեով, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

**ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ֆինանսական վիճակի մասին (ձև թիվ 7)

«31» մարտի 2024թ.

ԱրարատԲանկ ԲԲԸ ք.Երևան, Բուզանդ 87
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (չստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	57,792,500	60,772,111
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		-	-
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	51,125,823	75,818,705
1.4	Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ	15	-	-
1.5	վոխսատվություններ	16	205,724,287	200,903,004
1.6	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	17	52,044,166	45,257,617
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	9,200,061	9,026,897
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կառնուղղական կապիտալում	19	-	-
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,636,255	1,636,733
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	8,294,995	8,427,632
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	3	-	-
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,921,046	2,894,660
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		387,739,133	404,737,359
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	80,144,561	87,236,976
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	229,247,738	242,664,941
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	6,744,082	7,789,421
2.4	Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն	25	-	-
2.5	Վճարվելիք գումարներ	26	106,366	112,031
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	3	298,016	126,182
2.7	Պահուստներ	30	-	-
2.8	Այլ պարտավորություններ	27	6,931,431	6,880,878
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		323,472,194	344,810,429
3	Կապիտալ			
3.1	Կառնուղղական կապիտալ	28	9,366,725	9,366,725
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	29	10,263,687	10,263,687
3.3	Պահուստներ՝			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ	30	3,500,000	3,500,000
3.3.2	Վերազմանախանութային պահուստներ		711,631	(210,285)
3.4	Զրաշխված շահույթ (վնաս)		40,424,896	37,006,803
	Մայր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		64,266,939	59,926,930
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		387,739,133	404,737,359

Հավելված 6.1
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 -Ն որոշմամբ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական արդյունքների մասին (նւ թիվ 6 ա)

«31» մարտի 2024թ.

ԱրարատԲանկ ԲԲԸ ք.Երևան, Փ.Բուզանդ 87

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(նազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	8,312,216	8,312,216	6,503,246	6,503,246
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(3,344,285)	(3,344,285)	(2,848,869)	(2,848,869)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		4,967,931	4,967,931	3,654,377	3,654,377
		-			
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	1,284,161	1,284,161	1,220,572	1,220,572
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(652,652)	(652,652)	(421,982)	(421,982)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		631,509	631,509	798,590	798,590
Եկամուտ շահարաժիններից		-	-	-	-
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	942,986	942,986	1,417,133	1,417,133
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	146,918	146,918	122,464	122,464
Գործառնական եկամուտներ		1,089,904	1,089,904	1,539,597	1,539,597
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(151,517)	(151,517)	1,007,863	1,007,863
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,977,158)	(1,977,158)	(1,731,440)	(1,731,440)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(671,056)	(671,056)	(576,250)	(576,250)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10	-	-	-	-
Ծախսեր/ (վնաս) մինչև հարկումը		3,889,613	3,889,613	4,692,737	4,692,737
Ծախսաբարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(471,520)	(471,520)	(729,596)	(729,596)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		3,418,093	3,418,093	3,963,141	3,963,141
Այդ թվում					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Զվերահսկվող բաժնեմաս					

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 12.04.2024թ.

Հավելված 6.2

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 -Ն որոշմամբ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6 բ)

«31» մարտի 2024թ.

ԱրարատԲանկ ԲԲԸ ք.Երևան, Փ.Բուզանդ 87
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1,110,363	1,110,363	296,087	296,087
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	1,110,363	1,110,363	296,087	296,087
Դրամական հոսքերի հեջավորում	-	-	-	-
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	-	-	-	-
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	9,374	9,374	25,956	25,956
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	(197,821)	(197,821)	(57,968)	(57,968)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	921,916	921,916	264,075	264,075
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	4,340,009	4,340,009	4,227,216	4,227,216
Այդ թվում՝				
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս				
Չվերահսկվող բաժնեմաս				

Հավելված 9.1.

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9 ա)
(անուղղակի մեթոդ)
«31» մարտի 2024թ.

Արարատի մարզի ԲԲԸ Բ.Երևան, Բուզանդ 87
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1	2	3
Ըահույթ հարկումից առաջ	4,692,737	3,889,613
Գործառնական գործունեություն		
Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	265,059	281,569
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	56,993	47,310
Գործառնական գործունեությանը վերագրելի այլ ակտիվների (աճ)/նվազում	(33,638,284)	8,571,819
Գործառնական գործունեությանը վերագրելի այլ պարտավորությունների աճ/(նվազում)	13,277,623	(16,383,823)
Գործառնական գործունեությունից ընդամենը ճշգրտումներ	(15,345,872)	(3,593,512)
Ներդրումային գործունեություն		
Կապիտալ ծախսումներ	(789,582)	(196,243)
Ներդրումներ	(8,709,178)	(6,082,502)
Ներդրումային գործունեությանը վերագրելի այլ ակտիվների (աճ)/նվազում	-	-
Ներդրումային գործունեությունից ընդամենը ճշգրտումներ	(9,498,760)	(6,278,745)
Ֆինանսական գործունեություն		
Փոխառությունների և այլ վճարվելիք գումարների աճ/(նվազում)	(4,434,634)	610,582
Վճարված դիվիդենդներ	-	-
Բաժնետոմսերի վաճառք (հետգում)	-	-
Ֆինանսական գործունեությանը վերագրելի այլ պարտավորությունների աճ/(նվազում)	-	-
Ֆինանսական գործունեությունից ընդամենը ճշգրտումներ	(4,434,634)	610,582
Փոխարժեքի տատանումների ազդեցությունը	(66,730)	(2,218,399)
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	75,645,285	34,169,438

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 12.04.2024թ.

Հավելված 8

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշման

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)

«31» մարտի 2024թ.

ԱրարատԲանկ ԲԲԸ ը.Երևան, Բուզանդ 87
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի ամվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Ենթադրվող նվաճում/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահսկարկից	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով՝ ապիկուլայի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ	Ոչ լիքացրել ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Դրամական շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահույթ/վնասներ	Ընդամենը	Ընդգրկում է ակտիվների	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Հետ գնված կապիտալ	Զուտ գումարը										
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)													
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2023թ. (ստուգված)	9,366,725	-	9,366,725	10,263,687	3,500,000	-	(1,233,244)	-	30,582,011	-	52,479,179	-	52,479,179
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Վերահսկարկված մնացորդը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, վիսելրի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Համադարձակ նվաճում	-	-	-	-	-	-	1,022,959	-	11,424,792	-	12,447,751	-	12,447,751
5. Ընտրաբաժնեներ	-	-	-	-	-	-	-	-	(5,000,000)	-	(5,000,000)	-	(5,000,000)
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված անամցյալ գործիքների աճ/նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.1. Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3. Ենթադրվող վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. (չստուգված)	9,366,725	-	9,366,725	10,263,687	3,500,000	-	(210,285)	-	37,006,803	-	59,926,930	-	59,926,930

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)													
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2024թ. (շտուգված)	9,366,725	-	9,366,725	10,263,687	3,500,000	-	(210,285)	-	37,006,803	-	59,926,930	-	59,926,930
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Վերահաշվարկված մնացորդը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնենասների) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնենասների, վալյերի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Այլ համապարփակ նկատու	-	-	-	-	-	-	921,916	-	3,418,093	-	4,340,009	-	4,340,009
13. Ըանոթաբարձիւմներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.1. Մասնաճանճներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում մարտի 2024թ. (շտուգված)	9,366,725	-	9,366,725	10,263,687	3,500,000	-	711,631	-	40,424,896	-	64,266,939	-	64,266,939

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 12.04.2024թ.

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Ձև 5)

(հազ.դրամ)

01 հունվարի 2024թ.-ից մինչև 31 մարտի 2024թ.

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ

1.1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված "Հայկապ Բանկ" ՍՊԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, թվով 22 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, ևս 28-ը՝ ՀՀ մարզերում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Բուզանդի 872ենք, 85 տարածք:

14.12.2016թ. Միացման պայմանագրի համաձայն Բանկը 2017թ. ձեռք է բերել վերահսկողություն Հայկական զարգացման Բանկ ԲԲԸ-ի նկատմամբ, որի լիցենզիան հետ է կանչվել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

2024թ.-ի առաջին եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 1,036 մարդ:

1.2. Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում, և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

2022թ. փետրվարից շարունակվող ռուս-ուկրաինական պատերազմը էական ազդեցություն է ունեցել ինչպես հակամարտող երկրների, այնպես էլ համաշխարհային տնտեսության վրա: Շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների դեմ տնտեսական խիստ պատժամիջոցների մասին: Պատերազմը դեռ շարունակվում է, բայց արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում:

Չնայած դժվարին մարտահրավերներին՝ Հայաստանի տնտեսությունը դրսևորել և շարունակում է դրսևորել բավականին բարձր դիմադրողականություն շնորհիվ ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից շարունակաբար իրականացվող արդյունավետ մակրոտնտեսական քաղաքականությունների և համարժեք գործողությունների: Տնտեսական աճի և ակտիվության տեմպերը շարունակում են բարձր մնալ՝ պայմանավորված նաև օտարերկրյա քաղաքացիների մեծ ներհոսքով: Օտարերկրյա քաղաքացիների՝ Հայաստանում բիզնես շահեր ունենալու, հիմնելու կամ տնօրինելու իրավունքի սահմանափակումներ չկան: Բիզնեսի գրանցման ընթացակարգերը հիմնականում պարզ են: Օտարերկրյա քաղաքացիների

սպասարկման արդյունքում 2022-2023թթ. Հայաստանի բանկերն արձանագրել են միջնորդական գործունեությունից եկամտի զգալի աճ:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Բանկի ղեկավարությունը, շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Բանկի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

2.1. Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, նորմատիվային կապիտալի պահանջները և ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Բանկի շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

2.2. Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով:

2.3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

2.4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2023թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2018-2020թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ՖՀՄՄ 1, ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ): Որպես ՖՀՄՄ ստանդարտների 2018-2020թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումների մաս՝ ՀՀՄՄԻ-ն հրապարակել է ՖՀՄՄ 9-ի փոփոխություն: Փոփոխությունը պարզաբանում է այն վճարները, որոնք Բանկը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները նշանակալիորեն տարբերվում են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն վարկառուի և վարկատուի միջև վճարված կամ ստացված վճարները, այդ թվում՝ կամ վարկառուի, կամ վարկատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները:

Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ),
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հեփադարձ վարձակալությամբ գործարքներում (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ),
- ՖՀՄՄ S1 -ընդհանուր պահանջներ կայունության հետ կապված ֆինանսական տեղեկատվության բացահայտման համար և ՖՀՄՄ S2- կլիմայի հետ կապված բացահայտումներ:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ

Երբ ձեռքբերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության սահմանմանը և վերահսկողությունը փոխանցվում է Խմբին, ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համար Խումբը կիրառում է ձեռքբերման մեթոդը:

Որոշակի գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը ձեռնարկատիրական գործունեություն հանդիսանալը սահմանելիս Խումբը գնահատում է՝ արդյո՞ք ձեռքբերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը ներառում է առնվազն մուտքեր և բովանդակային գործընթաց, և արդյո՞ք ձեռքբերված ամբողջությունը հնարավորություն ունի արդյունքներ ստեղծել:

Խումբն ունի կենտրոնացման թեստեր կիրառելու տարբերակ, որը թույլ է տալիս պարզեցված ձևով գնահատել՝ արդյո՞ք ձեռքբերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը հանդիսանում է ձեռնարկատիրական գործունեություն: Կենտրոնացման թեստի այլընտրանքի պայմանը բավարարվում է, եթե ձեռքբերված համախառն ակտիվների փաստացիորեն ամբողջ իրական արժեքը

կենտրոնացած է մեկ նույնականացման ենթակա ակտիվում կամ համանման նույնականացման ակտիվների խմբում:

Դուստր ընկերության վերահսկողության ձեռքբերման նպատակով Բանկի կողմից փոխանցված փոխհատուցումը հաշվարկվում է Բանկի կողմից թողարկված սեփական կապիտալի և պարտավորությունների, փոխանցված ակտիվների ձեռքբերման ամսաթվով հաշվառվող իրական արժեքով, որը ներառում է պայմանական հատուցման համաձայնությունից առաջացող որևէ ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը: Ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս դրանց տեղի ունենալու պահին:

Ձեռքբերված ակտիվները և ստանձնած պարտավորությունները սովորաբար չափվում են ձեռքբերման ամսաթվով՝ իրական արժեքով:

2.4.1. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ/Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ

ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային

արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուրների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս համապատասխան ծանոթագրությունում:

Այլ տոկոսային եկամուտ

Այլ տոկոսային եկամտի հաշվարկում անվանական տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն արժեքի նկատմամբ գծային հիմունքով:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուրներ և ծախսեր

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը,

տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

2.4.2. Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ կամ վնաս արտարժույթային գործառնություններից հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտ կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ կամ վնաս արտարժույթային գործառնություններից հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ կամ վնաս տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 մարտի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	393.28	404.79
<< դրամ/1 Եվրո	424.11	447.90

2.4.3. Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով

գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

Ֆինանսական գործիքներ

2.4.4. Ծանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

2.4.5. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,

- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով մայր գումար է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսը սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաժամկետ պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և
- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

2.4.6. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան պասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

2.4.7. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի

պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է, իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.5.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

2.4.8. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

2.4.9. Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները (ECL) հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական

գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2 և փուլ 3, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի

ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են համապատասխան ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը, և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադարձնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով.
 - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստներում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես

ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեգրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

2.4.10. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

2.4.11. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով ավանդները, վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեգրկումից պահուստների գումարներով:

2.4.12. Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

2.4.13. Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված

գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.4.14. Ներդրումային արժեթղթեր

- Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,
- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
 - իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
 - իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

2.4.15. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր և

ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում: Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

2.4.16. Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտե հոդվածում»:

2.4.17. Վարձակալություն

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով է ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում»:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով է ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Բանկը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Բանկը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական կամ ֆինանսական:

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, եթե այն փոխանցում է հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքի հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները և գործառնական, եթե նշվածը տեղի չի ունենում:

Վարձակալության մեկնարկն այն ամսաթիվն է, երբ վարձակալն իրավունք ունի օգտվել վարձակալված ակտիվը օգտագործելու իր իրավունքից: Դա վարձակալության սկզբնական ճանաչման ամսաթիվն է: Ֆինանսական վարձակալության մեկնարկից հետո Բանկը ճանաչում է վարձակալության զուտ ներդրումը, որը ստացվելիք նվազագույն վարձավճարն է, որը գեղջվում է վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքով: Համախառն ներդրման և ներկայիս արժեքի միջև տարբերությունը գրանցվում է որպես ֆինանսական վարձակալության չվաստակված եկամուտ:

Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Բանկի տիրապետության տակ է անցնում վարձակալության առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման զուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

2.4.18. Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ/վնաս հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

2.4.19. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20-30	5-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3-8	33.33-12.5
Տրանսպորտային միջոցներ	5-8	20-12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

2.4.20. Գուդվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն:

Սկզբնական ճանաչումից հետո գուդվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուդվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություն կամ հանգամանքի փոփոխություն վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Բանկի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք, ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուդվիլը, պետք է.

- իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուդվիլի վերլուծության տեսանկյունից Բանկի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր,
- մինչ միավորումը չգերազանցի գործառնական սեգմենտի սահմանումը համաձայն ՖՀՄՍ 8-ի (*Գործառնական սեգմենտներ*):

Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուդվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

2.4.21. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով

օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 3-10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեգրկման առումով, երբ առկա են արժեգրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.4.22. Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

2.4.23. Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.4.24. Ֆինանսական երաշխավորություններ և վարկային պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխավորություն տրամադրողը փոխհատուցի երաշխավորությունը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

2.4.25. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով

կապահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.20 ծանոթագրությունում:

2.4.26. Սեփական կապիտալ

Բաժնեիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

2.4.27. Հավատարմագրային գործառնություններ

Բանկն իրականացնում է հավատարմագրային գործառնություններ իր հաճախորդների համար: Բանկը նաև մատուցում է դեպոզիտարիոն ծառայություններ, ինչը ներառում է հաճախորդներին պատկանող արժեթղթերի դեպո հաշիվներով գործառնությունները: Բանկի կողմից կառավարվող ակտիվները, ինչպես նաև դրանցից ծագող պարտավորությունները չեն ներառվում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկը կրում է հավատարմագրային գործառնությունների գծով գործառնական ռիսկը, իսկ նշված գործառնությունների վարկային և շուկայական ռիսկը կրում են հաճախորդները: Հավատարմագրային գործառնություններից ստացված վարձավճարները արտացոլվում են կոմիսիոն և այլ տեսքով եկամուտներում:

2.4.28. Սեզմենտների ներկայացում

Գործառնական սեզմենտը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ

մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեգմենտները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեգմենտ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեգմենտների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Խմբի գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեգմենտին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեգմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

2.4.29. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս համապատասխան ծանոթագրությունը):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբորող չափանիշների սահմանում

Բանկը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունն և հաստատումը:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ

կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ համապատասխան ծանոթագրությունը):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման հնարավորություններ

Երբ Բանկն ունի վարձակալության երկարաձգման հնարավորություն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման հնարավորությունը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տես՝ ծանոթագրություն 38), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես՝ համապատասխան ծանոթագրությունը):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ համապատասխան ծանոթագրությունը:

Գուդվիլի արժեզրկում

Բանկը գնահատում է գուդվիլը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում

Գուդվիլ ձեռք բերումից

Միացման պայմանագրի համաձայն Բանկը 2017թ. ձեռք է բերել Հայկական զարգացման Բանկե ՓԲԸ-ի 100% բաժնետոմսերը և վերահսկողություն, որի լիցենզիան ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հետ է կանչվել: Ձեռքբերման արդյունքում ճանաչվել է գուդվիլ:

Հազար ՀՀ դրամ

Փոխանցված հատուցում

15,129,999

Հազար ՀՀ դրամ

Որոշելի զուտ ակտիվների իրական արժեք	10,725,662
Գուդվիլ	4,404,337
Գուդվիլի արժեզրկում	(880,871)
Գուդվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2017թ. դրությամբ	3,523,466
Գուդվիլի արժեզրկում	(2,510,864)
Գուդվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2018թ. դրությամբ	1,012,602
Գուդվիլի արժեզրկում	(350,000)
Գուդվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2019թ. դրությամբ	662,602
Գուդվիլի արժեզրկում	(300,000)
Գուդվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2020թ. դրությամբ	362,602
Գուդվիլի արժեզրկում	(362,602)
Գուդվիլի մնացորդ արժեզրկումից հետո 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ	0

Ծանոթագրություն 3 Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Տոկոսային եկամուտ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	645,025	356,761	1,802,872
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերից և փոխառություններից	6,018,800	4,735,811	20,973,089
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,294,604	1,213,547	4,810,892
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պայմանագրերից	306,624	193,284	1,099,081
Այլ տոկոսային եկամուտ	47,163	3,843	40,795

Ընդամենը	8,312,216	6,503,246	28,726,729
-----------------	-----------	-----------	------------

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	1,115,845	1,236,176	4,679,639
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,946,928	1,425,266	6,458,996
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	82,277	66,631	275,488
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պայմանագրերի դիմաց	112,884	50,544	200,330
Այլ տոկոսային ծախսեր	86,351	70,252	334,816
Ընդամենը	3,344,285	2,848,869	11,949,269

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	4,967,931	3,654,377	16,777,460
--	------------------	------------------	-------------------

Ծանոթագրություն 4 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Դրամարկղային գործառնություններից	81,295	95,385	349,332
Հաշվարկային ծառայություններից	231,677	254,730	1,028,520
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	18,918	14,999	73,159
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	323,644	349,572	1,428,815
Վճարային քարտերի սպասարկումից	626,110	505,886	2,301,545
Լոմբարդային վարկերի տրամադրումից եկամուտ	-	-	-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	2,517	-	3,224
Ընդամենը	1,284,161	1,220,572	5,184,595

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	137,936	91,187	423,682
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	483,439	306,940	1,517,692
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման	-	1,802	3,420

գործառնությունների գծով վճարներ			
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	23,888	16,481	133,296
Այլ կոմիսիոն վճարներ	7,389	5,572	28,293
Ընդամենը	652,652	421,982	2,106,383

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	631,509	798,590	3,078,212
--	----------------	----------------	------------------

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Եկամուտ շահաբաժիններից	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-

**Ծանոթագրություն 5 Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներ**

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	-	-	-
՝բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աձանցյալներից	-	-	-
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	335	(13,534)	(13,569)
՝բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աձանցյալներից	335	(13,534)	(13,569)
Ընդամենը	335	(13,534)	(13,569)

**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
ներդրումներից զուտ եկամուտ**

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	1,910	(2,247)	43,611
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	1,910	(2,247)	43,611
աձանցյալներից	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	2,951	2,951

բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	2,951	2,951
աճանցյալներից	-	-	-
Ընդամենը	1,910	704	46,562

Արտարժույթային գործառնություններից

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	978,431	1,427,152	5,556,879
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(46,894)	(6,883)	(258,199)
Ընդամենը	931,537	1,420,269	5,298,680

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	9,186	10,138	60,989
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	18	(444)	(11,887)
Ընդամենը	9,204	9,694	49,102

Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	942,986	1,417,133	5,380,775
---	----------------	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 6 "Այլ գործառնական եկամուտներ"

Այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	119,862	66,303	281,698
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	16,722	42,757	491,413
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-
Այլ եկամուտներ	10,334	13,404	123,232

Ընդամենը	146,918	122,464	896,343
-----------------	---------	---------	---------

Ծանոթագրություն 7 "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ"

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	41,877	51,678	51,678
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	635,553	234,366	1,714,648
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(519,543)	(387,732)	(1,969,676)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	116,010	(153,366)	(255,028)
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	(113,332)	142,153	245,227
Վերջնական մնացորդ	44,555	40,465	41,877

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	125,854	57,169	57,169
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	(5,761)	725	78,255
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(869)	(4,664)	(35,403)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(6,630)	(3,939)	42,852
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	(31,532)	4,125	25,833
Վերջնական մնացորդ	87,692	57,355	125,854

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառվածությունների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	3,372,157	3,866,646	2,130,663
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	2,626,767	10,323	3,736,588
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(2,443,182)	(1,031,791)	(4,030,031)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	183,585	(1,021,468)	(293,443)
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված			

գումարների վերադարձ	408,988	134,306	126,215
Պահուստի օգտագործում	733,089	(57,137)	1,408,722
Վերջնական մնացորդ	4,697,819	2,922,347	3,372,157

Ներդրումների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	1,729	11,543	11,543
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	8,558	27,519	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(59)	(1,565)	(168,709)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	8,499	25,954	(168,709)
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	(11,968)	(28,850)	158,895
Վերջնական մնացորդ	843	8,647	1,729

Այլ ակտիվների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	10,772	20,412	20,412
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	486,157	674,931	3,040,228
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(640,367)	(532,398)	(2,782,246)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(154,210)	142,533	257,982
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված գումարների վերադարձ	1,905	(392)	(962)
Պահուստի օգտագործում	146,785	(147,837)	(266,660)
Վերջնական մնացորդ	5,252	14,716	10,772

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	9,422	15,903	15,903
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	80,706	72,082	351,638
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(76,443)	(69,659)	(358,119)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	4,263	2,423	(6,481)
Նախկինում հաշվեկշռից դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	(1)	-
Վերջնական մնացորդ	13,685	18,325	9,422

Ընդամենը զուտ մասանումներ պահուստներին	151,517	(1,007,863)	(422,827)
---	---------	-------------	-----------

Ծանոթագրություն 8 Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	1,494,259	1,329,335	7,007,408
Ծախսեր սոցիալական ապահովության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	-	-
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	5,470	370	12,270
Գործուղման ծախսեր	6,115	5,609	33,728
Ապահովագրության ծախսեր	48,523	25,562	146,660
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	104,261	64,925	347,672
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	104,837	98,650	374,846
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	23,814	39,494	99,176
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	43,311	41,869	209,970
Տրանսպորտային ծախսեր	7,406	6,810	23,777
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	69,679	55,791	316,391
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	17,100	19,546	68,414
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	7,300	10,968	36,761
Այլ վարչական ծախսեր	45,083	32,511	193,323
Ընդամենը	1,977,158	1,731,440	8,870,396

* 2024թ.առաջին եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 1058 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 479.00 հազ.դրամ:

* 2023թ.չորրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 1044 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 804.55 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9 Այլ գործառնական ծախսեր

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	1,000	-	5,000
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	29,172	26,892	118,479
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	70,301	8,777	49,070
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների			

ամորտիզացիոն ծախսեր	328,879	322,052	1,338,183
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկումից	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	97,900	78,055	406,294
Այլ ծախսեր*	143,804	140,474	1,782,112
Ընդամենը	671,056	576,250	3,699,138

Ծանոթագրություն 10 Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից զուտ շահույթ/ վնաս

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	-	-	-
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից	-	-	-
Դուստր բանկերում ներդրումներից	-	-	-
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-

Ծանոթագրություն 11 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	500,000	500,000	2,392,721
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(28,480)	229,596	168,570
Ընդամենը	471,520	729,596	2,561,291

	01.01.2024- 31.03.2023	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.2023- 31.12.2023	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	3,889,613	-	13,986,083	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	700,130	18	2,517,495	18
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ		-	-	-
Չհարկվող ծախսեր	(4,394)	-	60,739	-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	-	-	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	(224,216)	-	(16,943)	-
Ընդամենը	471,520		2,561,291	

	Մնացորդը 31.12.2023թ. դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը 31.03.2024թ. դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	994,036	(9,695)	217,662	1,202,003
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	484,178	(212,643)	217,662	489,197
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	311	(157)		154
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	507,851	205,668		713,519
Ստեղծված պահուստների գծով	-	-	-	-
Այլ պարտավորությունների գծով	1,696	(2,563)		(867)
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	1,120,218	379,801	-	1,500,019
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի	27,125	200,314		

միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով			-	227,439
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	1,200	(20)		1,180
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	1,065,443	177,768		1,243,211
Այլ պարտավորությունների գծով	26,450	1,739		28,189
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(126,182)	(389,496)	217,662	(298,016)

Ծանոթագրություն 12 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	3,418,093	3,963,143	11,424,792
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով			
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	3,418,093	3,963,143	11,424,792
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,873,345	1,873,345	1,873,345
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	1.82	2.12	6.10

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	01.01.2024- 31.03.2024	01.01.2023- 31.03.2023	01.01.2023- 31.12.2023
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	4,340,009	4,227,216	12,447,751
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	4,340,009	4,227,216	12,447,751
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,873,345	1,873,345	1,873,345
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	2.32	2.26	6.64

Ծանոթագրություն 13

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	31.03.2024	31.12.2023
Կանխիկ դրամական միջոցներ	10,068,363	13,032,618
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	3,085,629	2,711,319
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	18,149,352	20,493,733
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	26,529,045	24,545,355
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-39,889	(10,914)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	57,792,500	60,772,111

*31.03.24թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 43 523 580 հազ.ՀՀ դրամ:

*31.12.23թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 40 164 496 հազ.ՀՀ դրամ:

**31.03.24թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 1 495 000 հազ.ՀՀ դրամ:

**31.12.23թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 2 642 500 հազ.ՀՀ դրամ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում

	01.01.2024	31.03.2024	01.01.2023	31.12.2023
Կանխիկ դրամական միջոցներ	13,032,618	10,068,363	15,275,472	13,032,618
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,711,319	3,085,629	3,299,555	2,711,319
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,493,733	18,149,352	59,643,637	20,493,733
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,545,355	26,529,045	21,303,692	24,545,355
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ բանկերում	4	4	-	4
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	6,916,149	2,866,090	7,304,999	6,916,149
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(16,825)	(42,287)	(27,480)	(16,825)
Ընդամենը	67,682,353	60,656,196	106,799,875	67,682,353

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ

	31.03.2024	31.12.2023
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-
Հուշադրամներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 14 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ բանկերում	4	4
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	1,711,722	5,886,013
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	1,154,368	1,030,135
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	2,866,094	6,916,152
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ	-	-

ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- այլ	-	-
ՀՀ բանկերում	3,643,295	1,969,124
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	3,465,417	1,119,750
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
- այլ*	177,878	849,374
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	17,620,130	35,675,248
- վարկեր և ավանդներ	17,620,130	35,675,248
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
- այլ*	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	7,006,864	14,012,304
- վարկեր և ավանդներ	6,986,400	14,006,837
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
- այլ	20,464	5,467
Հաշվեգրված տոկոսներ	19,169	25,254
Ընդամենը	28,289,458	51,681,930
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	-4,666	(30,963)
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	31,150,886	58,567,119

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում	18,469,458	15,367,002
- վարկեր և ավանդներ	3,967,794	4,821,889
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	14,062,351	10,256,346
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
- այլ	439,313	288,767
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	652,334	622,040
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-

- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	652,334	622,040
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	912,242	1,363,558
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	912,242	1,363,558
Հաշվեգրված տոկոսներ	28,595	24,840
Ընդամենը	20,062,629	17,377,440
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(87,692)	(125,854)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19,974,937	17,251,586
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	51,125,823	75,818,705

*31.03.2024թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկումատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 177 878 հազ.ՀՀ դրամ:

*31.12.2023թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկումատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 849 374 հազ.ՀՀ դրամ:

**31.03.2024թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունում 324 676.0 հազ.ՀՀ դրամ (825.6 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ, 283.8 հազ.ՀՀ դրամ (712.1 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով ,42 600 (10 000 հազ. ռուբլի) գումար Մոսկովյան Բիրժա կազմակերպությունում գործարքներ իրականացնելու համար:

**31.12.2023թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունում 332 030.0 հազ.ՀՀ դրամ (820.3 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ, 288 247.0 հազ.ՀՀ դրամ (712.1 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:

Ծանոթագրություն 16

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	31.03.2024	31.12.2023
Վարկեր,այդ թվում՝	142,425,763	141,273,100
ՀՀ Կառավարությանը	-	-
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին	-	-
հիպոթեքային	31,139,295	30,336,470
Օվերդրաֆտ	28,378,276	27,248,680
Վարկային քարտեր	34,956,672	33,228,872
Ֆակտորինգ	-	-
Ֆինանսական լիզինգ	1,392,242	775,979
Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ և		

ստացվելիք վճարներ	3,269,153	1,748,530
Ընդամենը վարկեր	210,422,106	204,275,161
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառվածությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(4,697,819)	(3,372,157)
Ընդամենը զուտ վարկեր	205,724,287	200,903,004

31.03.2024թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 33 006 007 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 1 171 հատ վարկ:

31.12.2023թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 40 209 467 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 1 236 հատ վարկ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31.03.2024		31.12.2023	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Բանկեր	10,451,817	9	25,901,387	10
Ֆինանսական կազմակերպություններ	18,030,144	118	15,078,235	107
Պետական ձեռնարկություններ	-	-	-	-
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	91,040,508	1,584	90,440,456	1,474
խոշոր ձեռնարկություններ	41,451,439	288	40,515,328	267
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	49,589,069	1,296	49,925,128	1,207
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	101,758,966	37,676	97,929,754	37,063
սպառողական վարկեր	30,669,210	22,605	29,363,407	22,097
հիփոթեքային վարկեր	31,139,295	1,915	30,336,470	1,879
վարկային քարտեր	34,705,868	11,354	33,120,712	11,323
այլ վարկեր	5,244,593	1,802	5,109,165	1,764
Անհատ ձեռնարկատերեր	14,353,479	1,361	14,156,421	1,337
Հաշվեգրված տոկոսներ	3,308,818	-	6,894,290	-
Ընդամենը	238,943,732	40,748	250,400,543	39,991
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառվածությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(4,775,260)	-	(3,481,801)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	234,168,472	40,748	246,918,742	39,991

31.03.2024թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 19 102 328 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 8.46%-ը:

31.12.2023թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 17 249 387 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 13.1%-ը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	31.03.2024	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2023	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	10,381,501	5	10,118,159	5
Գյուղատնտեսություն	5,505,766	3	5,368,465	3
Շինարարություն	13,367,675	6	13,706,907	7
Տրանսպորտ և կապ	3,849,852	2	3,315,248	2
Առևտուր	54,613,842	26	53,208,890	26
Սպառողական	65,375,078	32	62,484,119	31
Հիփոթեքային վարկեր	31,139,295	15	30,336,470	15
Սպասարկման ոլորտ	11,843,197	6	12,480,053	6
Այլ	11,076,747	5	11,508,320	6
Հաշվեգրված տոկոսներ	3,269,153		1,748,530	
Ընդամենը	210,422,106	100	204,275,161	100

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ հաճախորդների ռեզիդենտության	31.03.2024	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2023	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	206,337,126	100	201,738,843	100
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	112,728	0	118,630	0
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	703,099	0	669,158	0
Հաշվեգրված տոկոսներ	3,269,153	-	1,748,530	-
Ընդամենը	210,422,106	100	204,275,161	100

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության	31.03.2024	31.12.2023
Անշարժ գույք	154,782,000	154,585,568
Շարժական գույք	3,034,452	1,711,919
Շրջանառու միջոցներ	1,706,313	363,211
Կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	6,645,824	6,492,713
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	9,291,064	9,267,828
Դրամական հոսքեր	6,458,218	5,900,218
Դրամական միջոցներ	1,287,829	1,031,762
Արժեթղթեր	22,620,411	21,897,645
Այլ	1,326,842	1,275,767
Ընդամենը վարկեր	207,152,953	202,526,631

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով
չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	37,831,642	30,150,606
- գանձապետական պարտատոմսեր	37,831,642	30,150,606
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ+(Բաա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող,ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	37,831,642	30,150,606

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31.03.2024		31.12.2023	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից "Գ -" և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	14,068,422	140,817	14,966,161	137,565
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	14,068,422	-	14,966,161	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	140,817	-	137,565

- այլ	-	-	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	14,068,422	140,817	14,966,161	137,565

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	31.03.2024		31.12.2023	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	3,285	-	3,285
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	3,285	-	3,285
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	3,285	-	3,285

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր վերագնահատում	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	52,044,166	45,257,617

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	8,872,243	8,693,688
- գանձապետական պարտատոմսեր	8,872,243	8,693,688
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	8,872,243	8,693,688

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31.03.2024		31.12.2023	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	328,671	-	334,938	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	328,671	-	334,938	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(853)		(1,729)	
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	327,818	-	333,209	-

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	9,200,061	9,026,897
--	-----------	-----------

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 31.03.24թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը ¥հազ. դրամ^ա	Բաժնեմասը %
"ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ" ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	26.12.06թ.	82,500	6.25
"ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ" ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	14.12.07թ.	25,065	4.69
"ՍՎԻՖԹ" համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	01.11.97թ.	3,285	-
Տելեկոմ Արմենիա ԲԲԸ	Հեռահաղորդակցման ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	27.10.23	33,252	-
Ընդամենը				144,102	

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 31.12.23թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը ¥հազ. դրամ^ա	Բաժնեմասը %
"ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ" ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	26.12.06թ.	82,500	6.25
"ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ" ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	14.12.07թ.	25,065	4.69
"ՍՎԻՖԹ" համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	01.11.97թ.	3,285	-
Տելեկոմ Արմենիա ԲԲԸ	Հեռահաղորդակցման ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	27.10.23	33,252	-
Ընդամենը				144,102	-

2023թ. և 2024թ. առաջին եռամսյակում ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում չեն կատարվել:

Ծանոթագրություն 20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա - միջոցներ	Վարձ. գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական և ակտիվներ	Օգտ. իրավունքի ձևով ակտիվներ (հող և շենքեր)	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք								
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	3,969,687	3,800,075	1,988,074	185,825	531,463	2,097,249	4,201,147	16,773,520
Սկզբնական մնացորդի ճշգրտում	(4,647)	(1,240)	(230)		(440)	(2,922)		(9,479)
Ավելացում	68,589	485,214	129,723	17,047	72,388	424,874	374,249	1,572,084
Օտարում	-	-	-	(22,065)	-	-	(408,241)	(430,306)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	(40,400)	(74,517)	-	(44,059)	-	-	(158,976)
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	4,033,629	4,243,649	2,043,050	180,807	559,352	2,519,201	4,167,155	17,746,843
Մնացորդի ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	8,044	97,587	75,666	-	-	14,946	-	196,243
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	4,041,673	4,341,236	2,118,716	180,807	559,352	2,534,147	4,167,155	17,943,086
Կուտակված մաշվածություն							-	
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,056,033	3,121,573	1,470,494	102,610	141,945	1,440,717	1,079,719	8,413,091
Մնացորդի ճշգրտում	-	-	-	-	-123	-	-	(123)
Ավելացում	105,784	236,402	103,783	16,250	22,114	236,325	607,635	1,328,293
Օտարում	-	-	-	(20,961)	-	-	(261,644.0)	(282,605)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում		(39,162)	(70,062)		(30,220)			(139,444)

Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,161,817	3,318,813	1,504,215	97,899	133,716	1,677,041	1,425,710	9,319,211
Մնացորդի ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	26,904	63,254	27,422	4,210	5,871	47,311	153,908	328,880
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,188,721	3,382,067	1,531,637	102,109	139,587	1,724,352	1,579,618	9,648,091
Զուտ հաշվեկշռային արժեք								
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,852,952	959,169	587,079	78,698	419,765	809,795	2,587,537	8,294,995
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	2,871,812	924,836	538,835	82,908	425,636	842,160	2,741,445	8,427,632

Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	31.03.2024	31.12.2023
Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում	7,485,200	7,585,472
Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում	809,795	842,160
Ընդամենը	8,294,995	8,427,632

2024թ. առաջին եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 8,216 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

2023թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 29 536 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	31.03.2024	31.12.2023
Բնագանձված գրավ	1,636,255	1,636,733
Շահագործումից հանված հիմնական միջոցներ	-	-
Ընդամենը	1,636,255	1,636,733

Ծանոթագրություն 21 Այլ ակտիվներ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	31.03.2024	31.12.2023
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	621,837	1,020,714
Ընդամենը	621,837	1,020,714
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(3,239)	(8,851)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	618,598	1,011,863

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	31.03.2024	31.12.2023
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	91,463	143,665
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	53,935	43,712
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	4,048	3,316
Կանխավճարներ մատակարարներին	505,594	969,044
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	77,485	78,207
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	732,525	1,237,944
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(2,013)	(1,921)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	730,512	1,236,023

Այլ ակտիվներ	31.03.2024	31.12.2023
Պահեստ	158,975	179,858
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	81,150	113,301
Այլ ակտիվներ	331,811	353,615
Ընդամենը	571,936	646,774
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը զուտ այլ ակտիվներ	571,936	646,774

Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,921,046	2,894,660
------------------------------	------------------	------------------

Գուդվիլ

	31.03.2024	31.12.2023
Գուդվիլ	4,404,337	4,404,337
Գուդվիլի ամորտիզացիա	(4,404,337)	(4,404,337)
Ընդամենը գուդվիլ		-

Ծանոթագրություն 22

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ կենտրոնական բանկ	-	-
ՀՀ բանկերի	190,322	4,695
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	361,908	223,442
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	552,230	228,137
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	2,307,768	2,652,052
-վարկեր	2,307,768	2,652,052
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկեր	1,505,314	2,000,023
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	1,505,314	2,000,023
-սվոպ պայմանագրեր	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	21,807	4,087
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	21,807	4,087
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր և վարկանիշ չունեցող բանկեր	114,134	-
-վարկեր և ավանդներ		
-ֆինանսական լիզինգ		
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր		
-այլ	114,134	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	71,377	36,195
Ընդամենը	4,020,400	4,692,357
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
-ընթացիկ հաշիվներ	16,742,002	31,686,886
-վարկեր և ավանդներ	57,474,996	49,601,756
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	435,795	480,390
-հաշվեգրված տոկոսներ	919,138	547,450
Ընդամենը	75,571,931	82,316,482

Ընդամենը պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	80,144,561	87,236,976
31.03.2024թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 38 768 743 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:		

31.12.2023թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 37 419 651 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:

Ծանոթագրություն 23

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	82,538	74,978
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-վարկեր	-	-
-այլ	460,080	448,022
-հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	542,618	523,000
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	34,737,658	43,773,946
-ժամկետային ավանդներ	13,845,277	13,549,737
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	1,337,344	2,227,084
-հաշվեգրված տոկոսներ	65,356	119,646
Ընդամենը	49,985,635	59,670,413
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	2,340,407	6,632,309
-ժամկետային ավանդներ	106,869	109,996
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	345	350
Ընդամենը	2,447,621	6,742,655
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	2,088,118	2,239,595
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	47,039	10,771
-հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	2,135,157	2,250,366
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	-	-
-այլ	-	-
Ընդամենը	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	64,076,445	66,932,049
-ցպահանջ ավանդներ	30,083	30,800
-ժամկետային ավանդներ	90,941,296	87,758,429
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-ժամկետային փոխառություն	1,612,451	1,659,642
-այլ	704,338	589,833
-հաշվեգրված տոկոսներ	319,400	300,307
Ընդամենը	157,684,013	157,271,060

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	9,509,081	9,572,090
-ցպահանջ ավանդներ	37	30
-ժամկետային ավանդներ	6,883,899	6,574,675
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	40,239	41,425
	19,438	19,227
Ընդամենը	16,452,694	16,207,447
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	229,247,738	242,664,941

31.03.2024թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 4 980 799 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք դրամական միջոցներ:

31.12.2023թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 5 481 655 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք դրամական միջոցներ:

Բանկի ավանդատուների թվաքանակը

	31.03.2024	31.12.2023
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	64	52
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	2	1
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	9,940	9,393
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	324	294
Ընդամենը	10,330	9,740

Ծանոթագրություն 24

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

	31.03.2024	31.12.2023
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր	-	-
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	6,716,271	7,749,879
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Թողարկված այլ արժեթղթեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	27,811	39,542
Ընդամենը	6,744,082	7,789,421

26.03.2024 թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 5.75 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

18.09.2023թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 2 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80 000 հատ սովորական պարտատոմս:

18.09.2023թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 5.0 % եկամտաբերությամբ 2 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80 000 հատ սովորական պարտատոմս:

18.09.2023թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 27 ամիս ժամկետայնությամբ 4.5 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

08.09.2022թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 27 ամիս ժամկետայնությամբ 4.25 % եկամտաբերությամբ 3,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200,000 հատ սովորական պարտատոմս:

21.04.2022թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 27 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 5,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200,000 հատ սովորական պարտատոմս:

Ծանոթագրություն 25

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն

	31.03.2024	31.12.2023
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքներ՝	-	-
-ֆյուչերս	-	-
-ֆորվարդ	-	-
-օպցիոն	-	-
-սվոպ	-	-
-այլ	-	-
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 26 Վճարվելիք գումարներ

	31.03.2024	31.12.2023
Շահաբաժիններ	11,177	12,067
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով	-	-
Ավանդների ապահովագրության գծով	95,189	99,964
Ընդամենը	106,366	112,031

**2024թ. առաջին եռամսյակի ընթացքում Բանկը բաժնետերերին շահաբաժին չի վճարել:

**2023թ. ընթացքում Բանկը բաժնետերերին է վճարել 5 000 000 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժին:

Հետաձգված հարկային պարտավորություն	31.03.2024	31.12.2023
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,500,019	1,120,218
Հետաձգված հարկային ակտիվ	1,202,003	994,036
Ընդամենը	298,016	126,182

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	31.03.2024	31.12.2023
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով	2,917,203	2,406,914
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	1,256,726	1,006,726
Ընդամենը	1,660,477	1,400,188

Ծանոթագրություն 27

Այլ պարտավորություններ

	31.03.2024	31.12.2023
Այլ պարտավորություններ		
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	-	-
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	65,737	-
Այլ հաշվարկների գծով	-	-
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
-շահութահարկի գծով	1,660,477	1,400,188
-ԱԱՀ-ի գծով	3,791	3,643
-այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	155,251	254,550
-սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	28,365	62,329
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	1,419,167	1,415,164
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	340,429	359,194
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով	-	-
Այլ անձանց վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	2,915,755	3,015,741
Այլ պարտավորություններ	342,459	370,069
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	6,931,431	6,880,878

Ծանոթագրություն 28
Կանոնադրական կապիտալ

	31.03.2024	31.12.2023
Սովորական բաժնետոմսեր	9,366,725	9,366,725
Բաժնետոմսերի քանակը	1,873,345	1,873,345
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ
Արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	-
Բաժնեմասեր, փայեր	-	-
Բանկի կողմից ետ գնված բաժնետոմսերի գնման գումարը	-	-
Ետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Ընդամենը	9,366,725	9,366,725

2024թ. առաջին եռամսյակում Բանկի բաժնետիրական կապիտալը չի ավելացել:
Բանկի կողմից արտոնյալ բաժնետոմսեր չեն թողարկվել, և սեփական բաժնետոմսերի ետգնում չի կատարվել:

31.03.2024թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
"Ֆլեշ" ՍՊԸ	6,402,640	68.36%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	2,001,510	21.37%	
Բեգլարյան Սանասար Բարսեղի	931,160	9.94%	

31.12.2023թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
"Ֆլեշ" ՍՊԸ	6,402,640	68.36%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	2,001,510	21.37%	
Բեգլարյան Սանասար Բարսեղի	931,160	9.94%	

Կանոնադրական կապիտալի ավելացում (դրամական միջոցներով)	31.03.2024	31.12.2023
Սովորական բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ

2023թ. և 2024թ. առաջին եռամսյակում կանոնադրական կապիտալի նվազում հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չի կատարվել:

Ծանոթագրություն 29 Սեփական կապիտալի այլ տարրեր

	31.03.2024	31.12.2023
Էմիսիոն եկամուտ	10,263,687	10,263,687
Ընդամենը	10,263,687	10,263,687

Ծանոթագրություն 30 Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ այլ պարտավորություններ

Պահուստներ	31.03.2024	31.12.2023
-գլխավոր պահուստ	3,500,000	3,500,000
-վերագնահատման պահուստներ	-	-
-այլ պահուստներ	711,631	(210,285)
Ընդամենը	4,211,631	3,289,715

Ծանոթագրություն 30.1.Բանկի իրավական պարտավորությունները

31.03.2024թ. դրությամբ Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

31.03.2024թ. դրությամբ Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ

	31.03.2024	31.12.2023
Չօգտագործված վարկային գծեր	9,214,735	12,658,887
Տրամադրված երաշխիքներ	6,035,785	4,449,364
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	65,737	-
Ընդամենը	15,316,257	17,108,251
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	13,685	9,422
Ընդամենը	15,302,572	17,098,829

Ծանոթագրություն 30.4 Զբաղիված շահույթ (վնաս)

Զբաղիված շահույթ	31.03.2024	31.12.2023
-ընթացիկ տարվա	3,418,093	11,424,792
-նախորդ տարվա	37,006,803	25,582,011
Ընդամենը	40,424,896	37,006,803

Ծանոթագրություն 31

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Բանկի հետ կապված անձինք են համարվում բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված՝ նրանց հետ կապված անձինք: Բանկի հետ կապված անձանց հետ գործարքներն իրականացվել են՝ ելնելով գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Բանկի հետ կապված անձինք 31.12.2023թ. և 31.03.2024թ. դրությամբ այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ չեն ունեցել:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	31.03.2024				31.12.2023			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	24,920,332	27,168	316,092	25,263,592	20,533,489	7,089	304,219	20,844,797
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	1,468,090	45,878	61,584	9,304,116	12,678,034	112,134	352,985	13,143,153
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	2,047,611	6,385	68,892	5,314,343	8,291,191	92,055	341,112	8,724,358
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ(համախառն)	24,340,811	66,661	308,784	24,716,256	24,920,332	27,168	316,092	25,263,592
Արժեզրկումից պահուստ	21,733	156	577	22,466	36,244	195	1,120	37,559
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	24,319,078	66,505	308,207	24,693,790	24,884,088	26,973	314,972	25,226,033
Տոկոսային եկամուտ	631,756	1,388	6,858	640,002	2,323,143	1,570	2,323,143	4,647,856
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	31.03.2024				31.12.2023			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	8,730,619	2,114,474	234,025	11,079,118	9,966,701	1,920,051	145,926	12,032,678
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	26,009,865	785,799	247,893	27,043,557	164,296,938	9,014,998	1,960,399	175,272,335
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	27,273,000	766,904	251,813	28,291,717	165,533,020	8,820,575	1,872,300	176,225,895
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	7,467,484	2,133,369	230,105	9,830,958	8,730,619	2,114,474	234,025	11,079,118
Տոկոսային ծախս	52,346	29,504	3,988	85,838	209,790	103,789	11,339	324,918

Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	31.03.2024	31.12.2023
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային եկամուտ	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	31.03.2024	31.12.2023
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային ծախս	-	-

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ նախորդ տասներկու ամիսների համար	31.03.2024	31.12.2023
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	114,579	113,079
- պարգևատրում	40,325	40,325
-սոց. հատկացումներ	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին		
- աշխատավարձ	292,593	293,218
- պարգևատրում	118,110	118,100
-սոց. հատկացումներ	-	-
Ընդամենը	565,607	564,722

Ծանոթագրություն 32 Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կոմիտե

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Յուրաքանչյուր բիզնես ստորաբաժանման կազմի մեջ մտնում է ապակենտրոնացված բաժին, որը պատասխանատու է ռիսկերի անկախ վերահսկման համար, այդ թվում սահմանված սահմանաչափերի համեմատ ռիսկի ենթարկվածության չափերի վերահսկումը, ինչպես նաև նոր արտադրանքների և համակարգված գործընթացների ռիսկի գնահատումը: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Բանկի Ֆինանսական ստորաբաժանում

Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է "վատագույն դեպքերը", որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև խորհրդակցություն ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է արժեքը ներառյալ ռիսկը VaR, ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

Ծանոթագրություն 32.1 Վարկային ռիսկ

Վարկերի ապահովվածությունը

Վարկային պորտֆելի ապահովվածությունը հանդիսացող գրավները ըստ տեսակի տարբերակում ենք՝ անշարժ գույքի գրավ, շարժական գույքի գրավ և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքային մնացորդի գրավ:

Որպես անշարժ գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ՀՀ տարածքում առավել իրացվելի գոտիներում առկա բնակարանները, բնակելի տները, հասարակական նշանակության շինությունները, արտադրական նշանակության շինությունները և հողատարածքները: Հիփոթեքային վարկավորման դեպքում բնակարանները և բնակելի տները (այգետնակները) ապահովագրվում են:

Որպես շարժական գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները, սարքավորումները, շինարարական տեխնիկան, հոսքագծերը, որոք ունեն շուկայում առավել իրացվելի արժեք:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների գրավադրման դեպքում գրավը ապահովագրվում է վարկի մնացորդի չափով:

Որպես ապրանքային մնացորդի և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավ կարող են հանդիսանալ առավել իրացվելի ապրանքատեսակները, պատրաստի ապրանքները, որոնք չունեն պիտանելիության սեղմ ժամկետներ և շուկայում սպառողների շրջանում ունեն մեծ պահանջարկ:

Որպես գրավ ընդունելի անշարժ գույքի որակական բնութագրիչներ կարող են հանդիսանալ վթարայնության կարգավիճակը, շինության արտաքին և ֆիզիկական մաշվածության ցուցանիշները, շինության կառուցման տարեթիվը և կոնստրուկցիան: Շարժական գույքի դեպքում հաշվի է առնվում գույքի ֆիզիկական վիճակը, թողարկման տարեթիվը, գույքի տեխնիկական հագեցվածությունը և մաշվածությունը: Ապրանքների որակական հատկանիշները որոշելիս հաշվի է առնվում արտադրող ֆիրմայի վարկանիշը և տվյալ ապրանքի պատրաստման ժամանակ օգտագործված նյութերի որակը, շրջանառու միջոցների վրա ունեցած ազդեցության գործոնը:

Գրավի շուկայական արժեքը ազատ մրցակցության պայմաններում նմանատիպ և նույն պարամետրերով վաճառված գույքի համեմատության ժամանակ ստացված արժեքն է: Լիկվիդացիոն արժեքը շուկայում առավել սեղմ ժամկետներում գրավի արագ իրացման արժեքն է, որը ներկայացնում է առանց շուկայական ռիսկերի գրավի իրացումը: Վարկի տրամադրման ժամանակ որպես վարկի գումարի հաշվարկի հիմք է ընդունվում գրավի գնահատված լիկվիդացիոն արժեքը, ինչով բանկը սահմանափակում է վարկի ժամկետի ընթացքում գրավի արժեքի նվազման ռիսկը: Նշված ռիսկը նվազեցվում է նաև այն հանգամանքով, որ անշարժ և շարժական գույքերի գրավով ապահովված վարկերի դեպքում վարկ/գրավի գնահատված արժեքը հարաբերակցությունը չի գերազանցում 80%-ը:

Վարկեր տրամադրելիս բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական

պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը վարկի սպասարկման առումով, ինչի հետևանքն է 2024թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ չաշխատող վարկերը կազմում են ընդհանուր վարկային պորտֆելի 5.21%-ը (10 955 775 հազ.դրամ): Միաժամանակ նշենք, որ 31.03.2024 թ. դրությամբ վարկային ներդրումները կազմել են 210 422 106 հազ. դրամ՝ 31.12.2023թ-ի 204 275 161 հազ. դրամի փոխարեն, այսինքն՝ վարկային ներդրումներն աճել են 3.01%-ով:

Պահուստավորումների համապատասխանությունը

Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորումը կատարվում է Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ռեպո և սվոպ գործարքները

2024-թ. առաջին եռամսյակի ընթացքում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 43 579 151 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 63 373 179 հազ. դրամի դիմաց՝ նվազելով 31.23%-ով, հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 52 002 244 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 18 020 505 հազ. դրամի դիմաց՝ աճելով 288.57%-ով:

Աշխատակազմը

Բանկի կողմից որակապես կայուն վարկային պերտֆելի ձևավորումը արդյունք է նաև համապատասխան բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեցող մասնագետների, ներդրված աշխատանքային էթիկայի և թիմային աշխատելաոճի ունակության:

Վերահսկողություն (մոնիտորինգ) և վարկային ռիսկերի հայտնաբերում

Վարկերի սպասարկման բարձր որակը և ժամկետանց վարկերի բացակայությունը արդյունք է նաև վարկերի սպասարկման ընթացքում մշտական վերահսկողության, վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում վարկառուների հետ հարաբերությունների և մշտական կապի պահպանման, ինչի արդյունքում բանկը մշտապես տեղյակ է վարկառուի ֆինանսական վիճակից և անհրաժեշտության դեպքում արագ արձագանքում է իրավիճակի փոփոխություններին՝ ցուցաբերելով անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն իրավիճակի կայունացման համար: Նշված միջոցառումները խիստ նպաստում են ժամանակին վարկային ռիսկերը բացահայտելուն և դրանք նվազեցնելուն կամ իսպառ վնասագերծելուն: Վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում մշտական հսկողություն է իրականացվում նաև վարկի նպատակային օգտագործման, վարկի ապահովման միջոցի՝ գրավի նկատմամբ, ինչը կատարվում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից: Վարկի նպատակային օգտագործման մոնիտորինգն իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության, վարկի օգտագործման ուղղությունների առանձնահատկությունների, վարկի կանխիկ և անկանխիկ գործարքների և այլն: Անշարժ գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է երեք ամիսը մեկ անգամ, առանձին դեպքերում՝ յուրաքանչյուր վեց ամիսը մեկ: Շարժական գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության՝ առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ:

Եթե շուկայում տեղի է ունեցել գնահատված անշարժ գույքի գների տատանում մոտ 20%-ի չափով, ապա ելնելով Բանկի շահերից՝ Բանկը կարող է պահանջել կատարել Գրավի վերագնահատում:

Եթե գրավի արժեքը էապես էժանացել է շուկայում, ապա Բանկի պահանջով Վարկառուն առաջարկում է ապահովել լրացուցիչ Գրավով, որը, Բանկի հետ համաձայնեցնելով, գրավադրվում է հիմնական գրավի հետ միասին:

ՀՀ տեղաբաշխված վարկերը՝ ըստ ՀՀ մարզերի տարածքում տեղաբաշխվածության

ՀՀ մարզեր	31.03.2024	31.12.2023
Երևան	160,318,539	157,131,836
Գեղարքունիքի մարզ	3,418,071	3,311,949
Շիրակի մարզ	8,087,744	7,648,816
Լոռու մարզ	4,034,884	4,100,777
Վայոց Ձորի մարզ	14,192	14,325
Արմավիրի մարզ	6,943,736	6,746,218
Սյունիքի մարզ	1,791,315	1,702,804
Տավուշի մարզ	2,928,031	2,842,289
Արագածոտնի մարզ	1,777,180	1,686,192
Կոտայքի մարզ	11,871,316	11,474,180
Արարատի մարզ	5,152,118	5,079,457
Ընդամենը	206,337,126	201,738,843

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

31.03.2024

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,359,566	385,841	6,981,256	65,837	57,792,500
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,719,256	9,282,423	14,989,485	5,134,659	51,125,823
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ		-	-	.	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառություններ	204,917,805	563,536	238,863	4,083	205,724,287
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	52,040,881	-	3,285	-	52,044,166
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,200,061	-	-	-	9,200,061
Այլ ակտիվներ	11,840,336	6,104	162	5,694	11,852,296
Ընդամենը՝ ակտիվներ	350,077,905	10,237,904	22,213,051	5,210,273	387,739,133
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	15,310,726	906	3,992	633	15,316,257
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	40,500,905	314,211	38,827,012	502,433	80,144,561
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	210,347,423	14,553,233	2,183,796	2,163,286	229,247,738
Այլ պարտավորություններ	14,062,820	17,075	-	-	14,079,895
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	264,911,148	14,884,519	41,010,808	2,665,719	323,472,194
Զուտ դիրք	85,166,757	(4,646,615)	(18,797,757)	2,544,554	64,266,939

* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

31.12.2023

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	50,932,403	399,985	9,392,952	46,771	60,772,111
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17,247,020	8,363,192	33,392,272	16,816,221	75,818,705
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ		-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվածություններ	200,123,802	522,785	250,954	5,463	200,903,004
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	45,254,332	-	3,285	-	45,257,617
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,026,897	-	-	-	9,026,897
Այլ ակտիվներ	12,954,116	4,719	23	167	12,959,025
Ընդամենը՝ ակտիվներ	335,538,570	9,290,681	43,039,486	16,868,622	404,737,359
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	17,095,896	4,496	7,034	825	17,108,251
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	38,910,984	277,141	47,907,105	141,746	87,236,976
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	219,714,839	14,094,005	2,290,276	6,565,822	242,664,941
Այլ պարտավորություններ	14,789,487	56,809	373	61,843	14,908,512
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	273,415,310	14,427,955	50,197,754	6,769,411	344,810,429
Զուտ դիրք	62,123,260	(5,137,274)	(7,158,268)	10,099,211	59,926,930

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ սեգմենտների և ռիսկայնության

31.03.2024

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	195,767,514	39,777	5,473,899	280	5,911,540	564
1. Արդյունաբերություն	9,859,110	252	71,067	4	451,324	18
2. Գյուղատնտեսություն	5,374,916	1,795	46,117	11	84,733	9
3. Շինարարություն	13,303,654	138	-	-	64,021	4
4. Տրանսպորտ և կապ	2,645,195	200	1,204,657	2	-	-
5. Առևտուր	53,876,992	1,700	22,032	5	714,818	26
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	9,655,444	206	41,378	2	2,146,375	17
7. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	62,019,892	33,257	1,217,256	233	2,137,930	469
7.1 անշարժ գույքի գրավով	43,640,622	4,683	,110,587	103	1,917,227	119
7.2 ավտոմեքենայի գրավով	1,511,039	285	2,082	1	31,386	6
8. Տնտեսության այլ ճյուղեր	39,032,311	2,229	2,871,392	23	312,339	21

31.12.2023

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	192,304,894	39,007	4,161,024	251	6,060,713	616
1. Արդյունաբերություն	9,580,253	245	119,909	6	417,997	15
2. Գյուղատնտեսություն	5,238,112	1,756	27,098	6	103,255	14
3. Շինարարություն	13,641,838	141	-	-	65,069	4
4. Տրանսպորտ և կապ	2,075,456	118	1,239,792	2	-	-
5. Առևտուր	52,596,745	1,661	66,188	7	545,957	22
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	10,264,058	208	34,294	1	2,181,701	17
7. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	59,446,915	32,682	537,030	213	2,500,174	525
7.1 անշարժ գույքի գրավով	42,208,229	4,522	431,554	77	2,239,976	153
7.2 ավտոմեքենայի գրավով	1,221,372	214	7,029	1	7,299	5
8. Տնտեսության այլ ճյուղեր	39,461,517	2,196	2,136,713	16	246,560	19

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ տարածաշրջանների

31.03.2024

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	195,767,514	39,777	5,473,899	280	5,911,540	564
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	194,974,217	39,732	5,473,899	280	5,889,010	562
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	551,105	37	-	-	22,530	2
Ռուսաստանի Դաշնություն	233,023	13	-	-	21,605	1
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների),	238,927	7	-	-	-	-
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	112,728	4	-	-	-	-
Բելգիա	96,264	1	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	3,265	1	-	-	-	-
Իրան	3,265	1	-	-	-	-

31.12.2023

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	192,304,894	39,007	4,161,024	251	6,060,713	616
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	191,539,630	38,962	4,161,024	251	6,038,189	614
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	509,652	38	-	-	22,524	2
Ռուսաստանի Դաշնություն	250,227	15	-	-	21,600	1
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների),	250,156	6	-	-	-	-
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	118,630	4	-	-	-	-
Բելգիա	101,541	1	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	5456	1	-	-	-	-
Իրան	5456	1	-	-	-	-

Ծանոթագրություն 32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Խորհուրդը սահմանել է ռիսկի ընդունելի սահմանափակումները: Բանկը կիրառում է VaR (ռիսկային արժեքի) մեթոդը գնահատելու համար շուկայական ռիսկը և հնարավոր կորուստները՝ հիմնվելով մի շարք չափանիշների և շուկայի պայմանների փոփոխությունների մասին ենթադրությունների վրա: VaR-ը մեթոդ է, որն օգտագործվում է ֆինանսական ռիսկը չափելու համար՝ գնահատելով հնարավոր բացասական փոփոխությունը պորտֆելի շուկայական արժեքում որոշված վստահության մակարդակի և նշված ժամկետի համար: Բանկն օգտագործում է ամբողջական ոչ գծային VaR մոդել տոկոսադրույքների, գների տարբերությունների և տատանումների ռիսկերի համար: Այս հաշվարկները հիմնված են Մոնտե-Կառլոյի սիմուլացիաների վրա՝ ստացված փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մատրիցայից: Արտարժույթի փոխարժեքների հետ կապված VaR-ի համար Բանկն օգտագործում է փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մոդելը: Կապիտալի գործիքներին բնորոշ ռիսկը չափվում է օգտագործելով միագործոն մոդելը:

VaR մեթոդի նպատակները և սահմանափակումները

Բանկն օգտագործում է սիմուլացիոն մոդելներ առևտրային պորտֆելի շուկայական արժեքում փոփոխությունները գնահատելու համար, որոնք հիմնված են նախորդ հինգ տարիների պատմական տվյալների վրա: VaR մոդելները նպատակ ունեն չափել շուկայական ռիսկը նորմալ շուկայական միջավայրում: Մոդելը ենթադրում է, որ ռիսկի գործոններում յուրաքանչյուր փոփոխություն, որն ազդում է նորմալ շուկայական միջավայրի վրա, ենթարկվում է նորմալ բաշխման: Բաշխումը հաշվարկվում է օգտագործելով երկրաչափական պրոգրեսիայով կշռված պատմական տվյալներ: VaR-ի օգտագործումն ունի սահմանափակումներ, որովհետև այն հիմնված է պատմական կորելիացիաների և շուկայական գների տատանումների վրա և ենթադրում է, որ ապագա գնային փոփոխությունները կենթարկվեն վիճակագրական բաշխման: Այն պատճառով, որ VaR-ը տեղեկատվության տրամադրման զգալիորեն կախված է պատմական տվյալներից և չի կարող հստակորեն կանխատեսել ռիսկի գործոններում ապագա փոփոխությունները, շուկայական մեծ փոփոխությունների հավանականությունը կարող է թերագնահատված լինել, եթե ռիսկի գործոնների փոփոխությունները չհամընկնեն նորմալ բաշխման ենթադրության հետ: VaR-ը կարող է նաև թերագնահատված կամ գերագնահատված լինել կապված ռիսկի գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների և նման գործոնների միջև հարաբերությունների հետ որոշ գործիքների համար: Չնայած, որ դիրքերը կարող են փոխվել օրվա ընթացքում, VaR-ը միայն ներկայացնում է պորտֆելների ռիսկը յուրաքանչյուր գործառնական օրվա փակման դրությամբ, և այն չի հաշվարկում այն վնասները, որոնք կարող են տեղի ունենալ 99% վստահության մակարդակից դուրս:

Գործնականում, ընթացիկ առևտրային արդյունքները կարող են տարբերվել VaR-ի հաշվարկներից և, մասնավորապես, հաշվարկը չի տրամադրում շահույթների և վնասների վերաբերյալ էական տեղեկատվություն անկայուն շուկայի պայմաններում: VaR մոդելների արժանահավատությունը որոշելու համար, ընթացիկ արդյունքները պարբերաբար վերահսկվում են VaR հաշվարկների համար օգտագործվող ենթադրությունների և չափանիշների ճշմարտացիությունը ստուգելու համար: Շուկայական ռիսկի դիրքերը նույնպես ենթարկվում են պարբերական սթրես թեստերի, համոզված լինելու համար, որ Բանկը կդիմակայի արտակարգ շուկայական իրադարձություններին:

VaR ենթադրություններ

Բանկի չափած VaR-ը 99% վստահությամբ գնահատում է պոտենցիալ վնասը, որ չի սպասվում որ կգերազանցվի, եթե ընթացիկ շուկայական ռիսկի դիրքերը անփոփոխ մնան մեկ օրվա ընթացքում: 99% վստահության միջակայքի օգտագործումը նշանակում է, որ մեկ օրվա կտրվածքով, VaR-ի արժեքը գերազանցող վնասները պետք է լինեն միջինում ոչ հաճախ քան հարյուր օրը մեկ անգամ:

Քանի որ VaR-ը Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման բաղկացուցիչ մասն է, բոլոր առևտրահյին գործառնությունների համար սահմանվել են VaR սահմանաչափեր, և ռիսկի չափերը վերանայվում են ամեն օր ղեկավարության կողմից:

Արտարժույթային ռիսկ

Բանկը արտարժույթային ռիսկի հաշվարկն իրականացնում է ՎաՌ մեթոդաբանության համաձայն: Այդ նպատակով վերցվում են արտարժույթային փոխարժեքների համապատասխան ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը և արտարժույթային ՎաՌ-ը (99% վստահության մակարդակի պայմաններում), որի հիման վրա հաշվարկվում է Բանկի տվյալ օրվա արտարժույթային ռիսկը:

31.03.2024

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	19,605,543	37,735,279	451,678	57,792,500
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,094,333	33,528,869	8,502,621	51,125,823
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ				-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվածություններ	101,597,354	104,126,933	-	205,724,287
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	46,300,627	5,743,539	-	52,044,166
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,872,242	327,819	-	9,200,061
Այլ ակտիվներ	11,501,159	350,418	719	11,852,296
Ընդամենը՝ ակտիվներ	196,971,258	181,812,857	8,955,018	387,739,133
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	11,196,196	4,120,061	-	15,316,257
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28,551,282	50,563,973	1,029,306	80,144,561
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	100,306,915	121,117,580	7,823,243	229,247,738
Վճարվելիք գումարներ	106,366	-	-	106,366
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	6,744,082	-	6,744,082
Այլ պարտավորություններ	7,141,880	87,560	7	7,229,447
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	136,106,443	178,513,195	8,852,556	323,472,194
Զուտ դիրք	60,864,815	3,299,662	102,462	64,266,939

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.03.2024

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	23,086	-	23,086
- պահանջներ	-	-	23,420	23,420
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	-	(23,086)	23,420	334
Զուտ բաց դիրք*	60,864,815	3,276,576	125,882	64,267,273

31.12.2023

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,509,326	41,816,029	446,756	60,772,111
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,755,319	58,761,761	8,301,625	75,818,705
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվածություններ	96,704,306	104,198,698	-	200,903,004
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	39,519,103	5,738,514	-	45,257,617
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,694,698	332,199	-	9,026,897
Այլ ակտիվներ	11,878,095	1,079,675	1,255	12,959,025
Ընդամենը՝ ակտիվներ	184,060,847	211,926,876	8,749,636	404,737,359
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	17,095,896	4,496	7,034	825
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19,303,909	64,869,334	3,063,733	87,236,976

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	101,348,691	135,615,048	5,701,202	242,664,941
Վճարվելիք գումարներ	-	7,789,421	-	7,789,421
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	112,031	-	-	112,031
Այլ պարտավորություններ	6,974,763	32,290	7	7,007,060
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	127,739,394	208,306,093	8,764,942	344,810,429
Զուտ դիրք	56,321,453	3,620,783	(15,306)	59,926,930

***I խմբի արտարժույթի՝ կազմում ներառված են՝ ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Շվեյցարական ֆրանկ, Ճապոնական Իեն:

** "II խմբի արտարժույթի" կազմում ներառված են՝ Ռուսաստանյան ռուբլի, Ուկրաինական գրիվնա, ՄԱԷ դիրխամ, Վրացական լարի:

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.12.2023

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	-	-	-	-
Զուտ բաց դիրք*	56,321,453	3,620,783	(15,306)	59,926,930

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում

2024թ. առաջին եռամսյակում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջին կուտակային ճեղքվածքը բացասական է (4 286 154) հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի (12 103 828) հազ. դրամի դիմաց, այսինքն՝ բանկի զգայունությունը ըստ ակտիվների աճել է: Միջին կուտակային ճեղքվածքը 2024թ-ի առաջին եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ աճել է 7 817 674 հազ. դրամով:

31.03.2024 թ-ի դրությամբ տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցությունը 31.12.2023թ.-ի համամատ աճել է 2.51 տոկոսային կետով՝ կազմելով բացասական 98.72 % նախորդ եռամսյակի 96.21% -ի դիմաց:

Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը և դրանց հարաբերակցության դինամիկան 2023թ.-2024թ.

ԱՄՍԱԹԻՎ	Կուտակային ճեղքվածք	Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցություն (%)
31.01.2023	(27,433,554)	90.32
28.02.2023	(13,918,399)	95.00
31.03.2023	(13,280,334)	95.42
30.04.2023	(11,349,461)	96.20
31.05.2023	(12,877,891)	95.67
30.06.2023	(8,704,675)	97.01
31.07.2023	(6,990,464)	97.68
31.08.2023	(8,518,200)	97.22
30.09.2023	(24,838,553)	92.16
31.10.2023	(13,095,377)	95.79
30.11.2023	(16,239,313)	94.97
31.12.2023	(6,976,794)	97.87
31.01.2024	(6,924,609)	97.96
29.02.2024	(4,779,940)	98.56
31.03.2024	(1,153,912)	99.64

Բանկը յուրաքանչյուր ամսվա (միջին օրական կտրվածքով) հաշվարկում է ներգրավված միջոցների (ռեսուրսների) արժեքը՝ կիրառելով սեփական մեթոդաբանությունը: Հաշվարկը իրականացվում է նաև առանձին՝ ըստ ժամկետային և ցպահանջ ներգրավված միջոցների: Արդյունքները յուրաքանչյուր ամիս քննարկվում են Բանկի ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի կողմից, և կիրառում են տեղաբաշխված միջոցների արժեքի (տոկոսադրույքի) որոշման գործընթացում:

31.03.2024թ.

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	իսրումն	արտադ-իսթյուր	իսրումն	արտադ-իսթյուր	իսրումն	արտադ-իսթյուր	իսրումն	արտադ-իսթյուր	իսրումն	արտադ-իսթյուր	իսրումն	արտադ-իսթյուր
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.նկ., այդ թվում՝	7,773,757	36,707,788	-	22,158	-	-	-	-	535,788	395,708	501,890	893,843
-վարկեր	-	8,648,539	-	-	-	-	-	-	535,788	395,708	501,890	893,843
-ավանդ	-	18,309,306	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-հետգն.պայման..	7,773,757	9,749,943	-	22,158	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառություններ, այդ թվում՝	-	-	252,452	5,136	1,684,771	1,279,783	3,139,135	4,062,350	28,198,717	27,667,678	69,311,036	74,821,048
- վարկեր	-	-	252,452	5,136	1,684,771	1,279,783	3,139,135	4,062,350	28,075,074	27,230,636	69,252,480	74,040,491
- լիզինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	123,643	437,042	58,556	780,557
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	26,370	-	189,111	12,156	450,691	60,058	458,462	116,614	33,048,066	5,101,939	11,983,825	452,772
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	26,370	-	189,111	12,156	450,691	60,058	458,462	116,614	33,048,066	5,101,939	11,983,825	452,772
-Հետգնման պայմ. գրավադրվ.արժեթղթ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական	-	-	-	-	-	-	-	-	2,536,790	328,672	6,335,452	-

ակտիվներ, այդ թվում՝												
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	1,015,787	328,672	6,335,452	-
- հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	1,521,003	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	37,431	16,505	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	7,837,558	36,724,293	441,563	39,450	2,135,462	1,339,841	3,597,597	4,178,964	64,319,361	33,493,997	88,132,203	76,167,663

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	6,852,254	15,219,875	-	-	-	-	847	-	11,890,557	32,093,266	9,513,192	3,450,603
- վարկեր	-	3,819,180	-	-	-	-	847	-	2,326,151	31,498,960	9,513,192	3,450,603
- ավանդներ	5,345,150	11,400,695	-	-	-	-	-	-	9,564,406	594,306	-	-
- հետգնման պայմ.եր	1,507,104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	41,831,582	71,042,239	626,941	56,895	380,772	173,229	290,182	433,639	54,738,381	55,109,412	182,400	171,672
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ավանդներ	41,831,582	71,042,239	626,941	56,895	380,772	173,229	290,182	433,639	54,738,381	55,109,412	182,400	171,672
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	153,252	-	79,990	-	6,510,840	-	-
- այլ պարտատուներ	-	-	-	-	-	153,252	-	79,990	-	6,510,840	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,621,353
Ներգրավված այլ միջոցներ	6,703	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	48,690,539	86,262,114	626,941	56,895	380,772	326,481	291,029	513,629	66,628,938	93,713,518	9,695,592	5,243,628
Զուտ դիրք	(40,852,981)	(49,537,821)	(185,378)	(17,445)	1,754,690	1,013,360	3,306,568	3,665,335	(2,309,577)	(60,219,521)	78,436,611	70,924,035

31.12.2023

Հողվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	իսկան	իսկան - անտուս	իսկան	իսկան - անտուս	իսկան	իսկան - անտուս	իսկան	իսկան - անտուս	իսկան	իսկան - անտուս	իսկան	իսկան - անտուս
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ -վարկեր -ավանդ -հետգն.պայմանագ. -այլ	6,531,166	57,713,900	-	-	-	-	-	-	626,475	482,998	501,746	950,338
	-	27,069,004	-	-	-	-	-	-	626,475	482,998	501,746	950,338
	-	25,787,765	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6,531,166	4,857,131			-		-		-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրվ. ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառություններ, այդ թվում՝ - վարկեր -լիզինգ հետգն.պայմանագ. -այլ	-	-	190,245	1,532	1,765,040	121,310	3,046,709	2,817,680	26,655,688	28,893,316	66,147,076	74,636,565
	-	-	190,245	1,532	1,765,040	121,310	3,046,709	2,817,680	26,522,034	28,471,276	66,086,288	74,477,068
	-	-	-	-	-	-	-	-	133,654	422,040	60,788	159,497
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանս. արդյունքի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝ - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ -հետգնման պայմանագրերով	-	-	260,539	-	683,029	61,727	730,830	328,626	27,700,832	4,876,873	10,003,023	471,288
	-	-	260,539	-	683,029	61,727	730,830	328,626	25,639,013	4,876,873	10,003,023	471,288
	-	-	-	-	-	-	-	-	2,061,819	-	-	-

գրավադրված արժեթղթեր												
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	2,495,639	333,927	6,199,060	-
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	2,495,639	333,927	6,199,060	-
- հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	32,908	10,804	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	6,564,074	57,724,704	450,784	1,532	2,448,069	183,037	3,777,539	3,146,306	57,478,634	34,587,114	82,850,905	76,058,191

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	3,965,739	29,726,484	-	-	-	-	262	-	5,532,792	33,903,987	9,486,821	3,908,277
- վարկեր			-	-	-	-	262	-	2,635,998	33,385,462	9,486,821	3,908,277
- ավանդներ	1,963,113	29,726,484	-	-	-	-	-	-	2,896,794	518,525	-	-
- հետգնման պայմանագրեր	2,002,626	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	49,567,028	79,695,239	593,028	199,408	381,329	328,632	255,642	543,100	48,869,332	56,905,094	176,139	165,031
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ավանդներ	49,567,028	79,695,239	593,028	199,408	381,329	328,632	255,642	543,100	48,869,332	56,905,094	176,139	165,031
- այլ	-											-

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	221,044	-	55,526	-	186,073	-	7,326,778	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	221,044	-	55,526	-	186,073	-	7,326,778	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,668,804
Ներգրված այլ միջոցներ	6,706	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	53,539,473	109,421,723	593,028	420,452	381,329	384,158	255,904	729,173	54,402,124	98,135,859	9,662,960	5,742,112
Զուտ դիրք	(46,975,399)	(51,697,019)	(142,244)	(418,920)	2,066,740	(201,121)	3,521,635	2,417,133	3,076,510	(63,548,745)	73,187,945	70,316,079

Տոկոսադրույքի ռիսկն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելը" (GAP մոդել), որը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Տոկոսադրույքի փոփոխությունների նկատմամբ բանկի զգայունությունը գնահատելու համար հաշվարկվում է "ճեղքվածքի հարաբերակցություն" (GAP/ASSETS) ցուցանիշը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի հարաբերությունը ակտիվներին:

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների միջին տոկոսադրույքներ

Հոդվածի անվանումը	31.03..2024		31.12.2023	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այլ թվում՝	9.94	6.36	10.67	5.10
- միջբանկային վարկեր	-	15.28	-	6.73
- միջբանկային ռեպո	-	4.42	-	4.00
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	-	-	-
- միջբանկային ավանդ	-	3.95	-	3.63
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	13.52	9.66	13.35	9.28
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	10.61	5.09	10.61	5.04
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8.81	5.81	8.81	5.81
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.11	6.71	7.12	7.32
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9.09	3.84	9.60	3.92
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	4.77	-	4.94

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների պատճառով Բանկի ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության և դրա հետևանքով ֆինանսական կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Ծանոթագրություն 32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կորուստներ կրելու և/կամ ստանձնած պարտավորությունների չկատարելու հավանականությունն է, որն առաջանում է ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքի ճեղքվածքի կամ ակտիվների վաճառքի սահմանափակ կամ ոչ շահավետ հնարավորությունների արդյունքում:

Իրացվելիության ռիսկը պարունակում է ռիսկերի հետևյալ երկու տեսակները՝
1. Արժույթային ռիսկ, որն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժույթային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:

2. Տոկոսադրույքի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումն իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և Գանձապետը՝ Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում և կարգով:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար Բանկը կիրառում է հետևյալ մեթոդները՝

1. Վերլուծվում են իրացվելիության ռիսկի սահմանափակման նպատակով Բանկում սահմանված ցուցանիշները և գնահատվում են դրանց մակարդակները.
2. Պարբերաբար դիտարկվում են Բանկի հաշվեկշռի կառուցվածքի փոփոխման միտումները, դրամական հոսքերի փաստացի և կանխատեսվող ծավալները, որի հիման վրա գնահատվում է իրացվելիության ռիսկը.
3. Իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման և պակասորդի ներգրավման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում.
4. Բանկի պարտավորությունների (այդ թվում՝ ավանդային բազայի) բազմազանեցման (դիֆերսիֆիկացիայի) մակարդակի վերլուծություն և գնահատում

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմատիվները՝

1. Բանկում կանխիկ դրամական միջոցների և ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը (3%)
2. Բանկի արտարժույթային բաց դիրքի առավելագույն սահմանաչափը.
3. Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (25%)
4. Բանկի ընթացիկ իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (65%)
5. Ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանափակումները.
6. Բանկի կողմից տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալ և Բանկի ընդհանուր կապիտալ առավելագույն հարաբերակցությունը (60%):

Իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Վարչության կողմից, որը՝

1. Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականություններով և կանոնակարգերով տրված իրավասությունների սահմաններում ապահովում է իրացվելիության կառավարմանն առնչվող սահմանաչափերի պահպանումը.
2. Հսկողություն է սահմանում և միջոցներ ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ.
3. Քննարկում և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերը:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը, որը՝

1 Ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման, պակասորդի ներգրավման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

2. Կարճաժամկետ (մինչև 3 ամսվա կտրվածքով) ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման փաթեթի կառուցվածքի փոփոխության հետ կապված ընդունում է որոշումներ՝ հիմնվելով Բանկի անցած ժամանակաշրջանի գործունեության վերլուծության, կարճաժամկետ և միջին ժամկետի կանխատեսումների արդյունքների վրա:

3. Ընդունում է որոշումներ Բանկի ընդհանուր դրամային և արտարժույթային իրացվելիության ապահովման վերաբերյալ

4. Ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման ոլորտում Բանկի քաղաքականության իրագործումը:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարմանն առնչվող օպերատիվ, ամենօրյա խնդիրները յուրաքանչյուր օր Գանձապետի ներկայացմամբ քննարկվում են Բանկի Գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների (Գլխավոր հաշվապահի, Դիվիզ կենտրոնի տնօրենի, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման, Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի գնահատման վարչությունների պետերի) մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը, որը

- համակարգում է Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքը, որոնց գործառնություններն ազդում են իրացվելիության մակարդակի վրա, հսկում է ներբանկային դրամաշրջանառությունը

- ամփոփում և վերլուծում է իրացվելիության մակարդակի, դրամարկղային գործառնությունների վերաբերյալ պատասխանատու ստորաբաժանումների ամենօրյա տեղեկատվությունը և նախապատրաստում է միջոցների կառավարման վերաբերյալ առաջարկություններ

- ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման վերաբերյալ Բանկի Վարչության, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի որոշումների, Գործադիր տնօրենի հանձնարարականների կատարումը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար վերահսկվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

- ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշիվների և պարտադիր պահուստների միջոցները և ներդրված ավանդները

- Թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորները

- ՀՀ պետական պարտատոմսերը՝ ընթացիկ (շուկայական) արժեքով՝ բացառությամբ գրավադրված, ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի

- ռեզիդենտ և օտարերկրյա բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդները

- միջոցների ներգրավումը

- տրամադրված վարկերի մարումը

- ակտիվների վաճառքը

- տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները

- նախկինում անհուսալի ճանաչված և Բանկի հաշվեկշռից դուրս գրված ակտիվների վերադարձը:

Բանկի իրացվելիության ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Բանկի Վարչության կողմից, որը վերահսկողություն է սահմանում և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ ԱՊԿՀ), որն ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի/պակասորդի, ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

Բանկի իրացվելիության կառավարման ամենօրյա, ընթացիկ խնդիրները քննարկվում են Բանկի գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության օպերատիվ, ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը՝ ղեկավարվելով սույն Կարգով, Բանկի Վարչության, ԱՊԿՀ-ի որոշումներով և հանձնարարականներով: Ներգրավման գործառնություններ իրականացնելիս հաշվի են առնվում ամենամյա բյուջեով սահմանված ռեսուրսների ծավալային համամասնությունները, կանխատեսվում են ներգրավվող և

տեղաբաշխվող միջոցներն ըստ ժամկետայնության, ըստ տեսակների՝ ձգտելով հնարավորինս տարբերակել և նվազեցնել ռիսկը:

Ակնթարթային իրացվելիությունը կառավարելիս նորմավորվում է նոստրո թղթակցային հաշիվների և դրամարկդի ռեսուրսների հարաբերակցությունը հաճախորդների ցպահանջ հաշիվների մնացորդների նկատմամբ /20%-ից ոչ պակաս/, որը գնահատվում է փաստացի և վիճակագրական տվյալների կանխատեսման հիման վրա , կարգավորվում է միջբանկային գործառնությունների միջոցով և հաշվարկվում է ամսվա կտրվածքով միջին օրեկան ցուցանիշի միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիության ռիսկը կառավարելիս օգտվելով փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշների օրական շարժից՝ կիրառվում են համապատասխան վճարային օրացույցներ՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափանիշները.

-բանկի վճարահաշվարկային օրական պարտավորությունները,

- դրամական հոսքերի օրական շարժը,

- վարկերի, ավանդների, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների օրական շարժը:

Ապահովվում է Բանկի ազատ ռեսուրսների վերաբաշխումը եկամուտ ձևավորող կենտրոնների միջև՝ հսկողություն սահմանելով և կառավարելով ներբանկային դրամաշրջանառությունը:

Բանկի վճարային դիրքի հսկումը՝ իրացվելի ակտիվների գումարի համապատասխանությունը վճարահաշվարկային պահանջարկին օրական և առաջիկա շաբաթվա կտրվածքով, իրականացնում է Գանձապետը:

Բանկի ընդհանուր իրացվելիության և ամենամյա բյուջեով հաստատված ակտիվապասիվային համամասնությունների պահպանման հսկողությունն իրականացվում է Բանկի Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը ամսական կտրվածքով վերլուծում է շեղումները և ներկայացնում Վարչության քննարկմանը:

Բանկի արտարժույթային դիրքի՝ գործող նորմատիվային դաշտին համապատասխանության հսկողությունն իրականացնում է Բանկի Դիվիզային կենտրոնը:

Բանկի իրացվելիության կառավարման նպատակով նոր գործիք կիրառելիս պատասխանատու ստորաբաժանումների կողմից սահմանված կարգով հաստատման են ներկայացվում անհրաժեշտ ընթացակարգերը և ներքին հսկողությունը, որով պետք է սահմանվեն գործիքի նկարագրությունը, նոր գործիքից հնարավոր կորուստների վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով Բանկի իրացվելիության և ընդհանուր կապիտալի մակարդակները, ինչպես նաև այդ գործիքի գծով ռիսկերի գնահատման, հսկման և մոնիտորինգի գործընթացը:

31.03.2024թ.

Հոդվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	31,263,790	-	-	-	-	-	-	26,528,710	57,792,500
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,863,696	45,374,837	145,955	176,604	533,276	1,171,819	209,285	650,351	51,125,823
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվածություններ	-	8,862,782	8,584,512	10,796,676	41,519,191	87,591,477	48,369,649	-	205,724,287
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	6,528,282	1,982,011	656,157	1,325,316	30,422,858	10,985,440	144,102	52,044,166
- Պետական արժեթղթեր	-	5,241,828	-	3,507	-	21,600,867	10,985,440	-	37,831,642
-Ոչ պետական արժեթուղթ	-	1,286,454	1,982,011	652,650	1,325,316	8,821,991	-	-	14,068,422
-Բաժնային ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	144,102	144,102
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,496,761	280,520	-	22,744	932,612	5,467,424	-	9,200,061
- Պետական արժեթղթեր	-	2,478,647	-	-	-	926,171	5,467,424	-	8,872,242
-Ոչ պետական արժեթուղթ	-	18,114	280,520	-	22,744	6,441	-	-	327,819

Այլ պահանջներ	330,976	1,589,570					9,931,250	500	11,852,296
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	34,458,462	64,852,232	10,992,998	11,629,437	43,400,527	120,118,766	74,963,048	27,323,663	387,739,133
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	14,486,863	33,982,884	5,174,886	5,037,127	26,968,567	50,443,081	20,076,874	25,642,575	181,812,857
II խմբի արտարժույթով	1,777,717	7,134,701	-	-	-	-	-	42,600	8,955,018
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ								-	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	17,733,871	6,321,243	6,443,238	2,668,619	11,156,099	31,734,669	4,086,822.00	-	80,144,561
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	115,462,862	2,835,463	4,327,727	8,014,103	20,551,806	77,905,334	150,443	-	229,247,738
- ցպահանջ ավանդներ	112,873,821	-	-	-	-	-	-	-	112,873,821
- ժամկետային ավանդներ		2,826,561	4,327,727	8,014,103	18,939,355	77,905,334	150,443	-	112,163,523
- այլ	2,589,041	8,902	-	-	1,612,451	-	-	-	4,210,394
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	9,592	1,984,619	1,179,840	3,570,031	-	-	6,744,082
Այլ պարտավորություններ	340,083	4,014,238		65,737			2,915,755	-	7,335,813
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	9,214,735	129,687	1,225,621	586,879	2,019,528	2,139,807		-	15,316,257
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	133,536,816	13,170,944	10,780,557	12,733,078	32,887,745	113,210,034	7,153,020	-	323,472,194
Այդ թվում՝									

I խմբի արտարժույթով	74,741,346	5,933,407	8,376,301	7,772,003	21,712,316	59,903,173	74,649	0	178,513,195
II խմբի արտարժույթով	8,767,283	85,273	-	-	-	-	-	-	8,852,556
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	(99,078,354)	51,681,288	212,441	(1,103,641)	10,512,782	6,908,732	67,810,028	27,323,663	64,266,939
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	(60,254,483)	28,049,477	(3,201,415)	(2,734,876)	5,256,251	(9,460,092)	20,002,225	25,642,575	3,299,662
II խմբի արտարժույթով	(6,989,566)	7,049,428	-	-	-	-	-	42,600	102,462

31.12.2023թ.

Հողվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ցպահան 2	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ,մնացորդներ ՀՀ ԿԲ- ում	36,227,368	-	-	-	-	-	-	24,544,743	60,772,111
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,910,241	65,802,637	62,573	291,991	450,595	1,446,717	233,973	619,978	75,818,705
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	-	6,733,898	3,516,562	16,224,678	30,645,203	90,713,123	53,069,540	-	200,903,00 4
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	20,648	1,491,750	9,230,544	1,073,107	23,315,278	9,985,440	140,850	45,257,617
- Պետական արժեթղթեր	-	-	3,020	4,389,438	-	15,772,708	9,985,440	-	30,150,606
-Ոչ պետական արժեթուղթ		20,648	1,488,730	4,841,106	1,073,107	7,542,570	-	-	14,966,161
-Բաժնային ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	140,850	140,850
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆին.ակտիվներ	-	-	1,170	2,590,188	22,558	945,557	5,467,424	-	9,026,897
- Պետական արժեթղթեր		-	-	2,288,048	-	938,216	5,467,424	-	8,693,688
-Ոչ պետական արժեթուղթ							-		333,209

		-	1,170	302,140	22,558	7,341		-	
Այլ պահանջներ	353,115	2,541,045					10,064,365	500	12,959,025
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	43,490,724	75,098,228	5,072,055	28,337,401	32,191,463	116,420,675	78,820,742	25,306,071	404,737,359
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	25,704,633	52,405,638	1,581,814	10,358,035	18,628,775	54,721,285	26,003,863	22,522,833	211,926,876
II խմբի արտարժույթով	1,810,299	6,939,337	-	-	-	-	-	-	8,749,636

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	32,398,124	3,784,677	576,776	6,839,157	11,735,853	27,797,722	4,104,667	-	87,236,976
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	132,579,402	4,714,352	4,889,543	5,905,225	19,378,494	75,059,960	137,965	-	242,664,941
- ցպահանջ ավանդներ	129,262,267	-	-	-	-	-	-	-	129,262,267
- ժամկետային ավանդներ		4,705,190	4,889,543	5,905,225	19,378,494	73,400,318	137,965	-	108,416,735
- այլ	3,317,135	9,162	-	-	-	1,659,642	-	-	4,985,939
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	1,185,427	9,679	-	3,238,320	3,355,995	-	-	7,789,421
Այլ պարտավորություններ	372,846	2,330,316		1,400,188			3,015,741	-	7,119,091
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	12,658,887	79,913	212,054	2,664,970	775,705	716,722	-	-	17,108,251

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	165,350,372	12,014,772	5,475,998	14,144,570	34,352,667	106,213,677	7,258,373	-	344,810,429
Այդ թվում՝								-	
I խմբի արտարժույթով	102,886,541	5,400,045	3,344,974	10,009,313	24,167,815	62,424,052	73,353.00	-	208,306,093
II խմբի արտարժույթով	8,764,867	75	-	-	-	-	-	-	8,764,942
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	(121,859,648)	63,083,456	(403,943)	14,192,831	(2,161,204)	10,206,998	71,562,369	25,306,071	59,926,930
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	(77,181,908)	47,005,593	(1,763,160)	348,722	(5,539,040)	(7,702,767)	25,930,510	22,522,833	3,620,783
II խմբի արտարժույթով	(6,954,568)	6,939,262	-	-	-	-	-	-	(15,306)

Ծանոթագրություն 33 Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշներ

2024թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչա փ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	51,271,408	341,598,953	15.01	11.0
Փետրվար	51,606,784	335,938,955	15.36	11.0
Մարտ	52,999,619	328,970,727	16.11	11.0

2023թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչա փ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	47,127,840	282,659,133	16.67	12.0
Փետրվար	48,339,502	286,500,794	16.87	12.0
Մարտ	49,653,203	294,378,389	16.87	12.0
Ապրիլ	50,335,643	301,380,743	16.70	12.0
Մայիս	51,982,395	296,825,854	17.51	12.0
Հունիս	45,242,626	300,354,113	15.06	11.0
Հուլիս	40,696,564	306,557,614	13.28	11.0
Օգոստոս	48,608,572	310,548,386	15.65	11.0
Սեպտեմբեր	55,788,971	322,107,361	17.32	11.0
Հոկտեմբեր	56,649,531	328,845,225	17.23	11.0
Նոյեմբեր	57,642,303	328,451,928	17.55	11.0
Դեկտեմբեր	58,604,475	334,080,839	17.54	11.0

Ստորև ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

31.03.2024

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռայ ին պայմանական պարտավորու- թյուններ	Անավարտ ժամկետային գործառնու- թյուններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	87,395,074	569,762	-	-
10%	10,870,576	-	-	1,087,058
20%	26,155,837	500,000	-	5,331,167
30%	299,518	-	-	89,855
35%	11,678,114	-	-	4,087,340
50%	16,014,694	-	-	8,007,347
75%	8,269,065	-	-	6,201,799
100%	82,730,578	7,321,923	-	90,052,501
110%	-	-	-	-
150%	98,030,947	2,937,863	-	151,453,213
200%	2,934,851	-	-	5,869,702
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	344,379,254	11,329,548	-	272,179,982

31.12.2023

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	92,224,111	812,076	-	-
10%	6,850,560	-	-	685,056
20%	27,891,635	500,000	-	5,678,327
30%	474,263	-	-	142,279
35%	11,746,554	-	-	4,111,294
50%	28,185,112	-	-	14,092,556
75%	7,857,898	-	-	5,893,423
100%	80,196,693	7,030,381	-	87,227,074
110%	-	-	-	-
150%	103,862,510	3,330,477	-	160,789,480
200%	3,169,770	-	-	6,339,539
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	362,459,105	11,672,934	-	284,959,028

Ծանոթագրություն 34 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՀՀՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար վկայություն կա կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ
- սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրավական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում՝ բացառությամբ անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու մտադրությամբ տրամադրվածներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

31.12.2023թ. և 31.03.2024թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35 Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

31.12.2023թ. և 31.03.2024թ. դրությամբ այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում

2023թ. ընթացքում և 31.03.2024թ. դրությամբ Բանկը չի ունեցել փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ որոնց մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է "շարունակվող մասնակցություն":

Ծանոթագրություն 37 Գրավադրված ակտիվներ

31.12.2023թ. և 31.03.2024 թ. դրությամբ Բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի:

Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ

31.12.2023թ. և 31.03.2024 թ. դրությամբ Բանկը ունի գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

	31.03.2024	31.12.2023
Արժեթղթեր	27,767,513	28,289,802
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկու ջարդոններ և թանկարժեք քարեր	11,467,139	11,295,006
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	392,197,375	383,311,528
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	7,535,771	5,040,043
Դրամական միջոցներ	4,980,799	5,481,655
Այլ գրավ	29,493,377	29,034,960
Երաշխավորություններ	470,124,576	464,237,975
Ընդամենը	943,566,550	926,690,969

Ծանոթագրություն 39 Պարտավորությունների չկատարում / խախտում

Բանկը 31.03.2024թ.-ի դրությամբ չի ունեցել խախտումներ կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքեր:

Հավելված 1
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2022 թվականի հունիսի 28-ի թիվ 112-Ն
 որոշման

Հավելված 3
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն
 որոշման Հավելվածի

(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՐ ՀԱՎԵՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

ԱրարատԲանկ ԲԲԸ
1/1/2024
թ.հգ. 31/03/24 թ.
(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Փաստացի մեծություն	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի բույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	9,366,725	1,000,000	խախտում ամբողջ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	52,999,619	30,000,000	խախտում ամբողջ
Ն: Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.25%	min6.2%	խախտում ամբողջ
Ն: Առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.25%	min8.3%	խախտում ամբողջ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	16.11%	min11%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	37.28%	min15%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	96.70%	min60%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	191.64%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	387.10%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	0.00%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	156.67%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	154.83%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	0.00%	min 100%	խախտում ամբողջ
Ն: Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	14.46%	max20%	խախտում ամբողջ
Ն: Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	65.98%	max500%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	2.51%	max5%	խախտում ամբողջ
Ն: Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.59%	max20%	խախտում ամբողջ
Ն: պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը (<< դրամով)	0.57%	max10%	խախտում ամբողջ
Ն: պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը (արտարժույթով)	0.00%	max5%	խախտում ամբողջ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը	X		
<< դրամով,	X	min 4%	խախտում ամբողջ
ԱՄՆ դոլարով,	X	min 6% << դրամով, min 12% ԱՄՆ դոլարով,	խախտում ամբողջ
Եվրոյով	X	min 6% << դրամով, min 12% Եվրոյով,	խախտում ամբողջ
Բոլոր արտարժույթների գծով դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	1.74%	max10%	խախտում ամբողջ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը			
ԱՄՆ դոլարով	1.15%	max7%	խախտում ամբողջ
Եվրոյով,	0.00%	max7%	խախտում ամբողջ
Ռուսական ռուբլիով,	0.07%	max7%	խախտում ամբողջ
Այլ	0.31%	max7%	խախտում ամբողջ

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2023թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջանման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 28-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 17-ում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 50%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (այսուհետ՝ ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված. - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:	Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում նաև ներգրավելով պարտքային ռիսկերի գծով մեր ներքին մասնագետներին: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, - հաճախորդներին տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի համար, տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետների ներգրավմամբ, ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված՝ 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով

	մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք ներգրավել ենք գնահատման մեր ներքին մասնագետներին ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկում օգտագործված գրավի արժեքների տեղին լինելն ընտրանքային կարգով գնահատելու գործում մեզ աջակցելու համար: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - իրավաբանական անձանց տրված՝ 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատվում է անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալները՝ համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված զեղչերի տեղին լինելը: - իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տվյալների ճշգրտությունը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարված գնահատումները 2023թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է \$ՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամուտք են կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր, «ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ

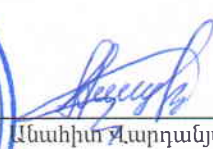
«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
30 ապրիլի 2024թ.

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեջոդով	5	28,686,345	23,299,551
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	36,584	2,118
Տոկոսային ծախս	5	(11,890,488)	(11,657,448)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		16,832,441	11,644,221
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	5,083,013	4,373,174
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(2,199,349)	(1,651,734)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		2,883,664	2,721,440
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	5,298,680	8,919,777
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		46,562	236
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		(9,769)	243,583
Այլ գործառնական եկամուտ	8	1,047,027	1,311,194
Ողղակի բանկային ծախսեր	9	(899,056)	(725,121)
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը		25,199,549	24,115,330
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ (կորուստ)/օգուտ	10	(1,071,774)	903,399
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(7,100,471)	(5,271,700)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(3,518,045)	(3,584,511)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		13,509,259	16,162,518
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(2,683,638)	(2,990,979)
Տարվա շահույթ		10,825,621	13,171,539
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
– իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		1,037,484	(1,108,440)
– շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(38,181)	(200)
<i>Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
		999,303	(1,108,640)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի		999,303	(1,108,640)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		11,824,924	12,062,899
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային	27	5.78	7.36
Նորացված	27	5.78	7.36

8-ից 91-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2024թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են վարչապետի կողմից:

Կարեն Մարգարյան
 Գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ

Անահիտ Մարգարյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	41,026,726	85,496,674
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14		
– Բանկի կողմից պահվող		43,195,798	42,426,936
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		2,061,819	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14		
– Բանկի կողմից պահվող		8,828,333	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	15	81,945,350	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	11,388,297	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	200,539,343	166,445,604
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	5,686,187	5,239,001
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	2,741,445	3,121,428
Առգրավված ակտիվներ		1,636,735	1,805,492
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	-	318,275
Այլ ակտիվներ	20	4,446,257	2,417,983
Ընդամենը ակտիվներ		403,496,290	357,510,339
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	21	2,917,868	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ	23	46,731,176	55,024,829
Ստորադաս պարտավորություն	23	1,668,804	1,622,546
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26	2,002,626	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	7,789,421	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24	275,693,387	229,413,186
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		25,610	-
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստ		9,422	15,903
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	19	3,015,741	3,302,023
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		1,566,580	2,414,567
Այլ պարտավորություններ	25	2,771,552	2,443,935
Ընդամենը պարտավորություններ		344,192,187	305,031,160
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	9,366,725	9,366,725
Էմիսիոն եկամուտ		10,263,687	10,263,687
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(233,941)	(1,233,244)
Զբաղիված շահույթ		39,907,632	34,082,011
Ընդամենը սեփական կապիտալ		59,304,103	52,479,179
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		403,496,290	357,510,339

	2023թ. Ծնթգ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	28,384,106	23,332,375
Վճարված տոկոսներ	(11,472,231)	(11,223,313)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,083,013	4,373,174
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,199,349)	(1,651,734)
Չուտ (վճարումներ)/մուտքեր իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(13,569)	139,682
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	5,556,880	9,414,047
Ստացված գուտ այլ գործառնական եկամուտ	147,971	560,428
Վճարումներ աշխատակիցներին	(6,878,911)	(5,052,484)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(2,179,863)	(2,039,690)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,068	(274,918)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(47,581,499)	(26,271,728)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(3,401,642)	(1,667,092)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(30,803,377)	(33,797,089)
Այլ ակտիվներ	(1,600,046)	87,752
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	3,800	60,447
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,156,270)	2,382,546
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,000,023	(11,999,996)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,701,705	124,578,156
Այլ պարտավորություններ	(345,586)	176,853
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(26,357,595)	71,127,416
Վճարված շահութահարկ	(3,331,641)	(528,604)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(29,689,236)	70,598,812
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,189,009)	(686,432)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(45,504,703)	(22,134,895)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	44,022,454	9,710,582
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,666,335)	(95,575)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	1,326,021	4,747,434
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(3,011,572)	(8,458,886)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	(775,333)	(1,192,289)
Վճարված շահաբաժիններ	(5,000,000)	(3,000,000)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	2,795,012
Ստացված այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	5,114,865	14,424,285
Այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	(14,440,294)	(16,543,695)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,316,201	3,554,180
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,158,420)	(9,870,300)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(12,942,981)	(9,832,807)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ (նվազում)/աճ	(45,643,789)	52,307,119
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,157,263	(10,237,912)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	16,578	11,736
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան դրությամբ	85,496,674	43,415,731
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան դրությամբ	41,026,726	85,496,674

13

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	8,803,655	8,031,745	(124,604)	23,910,472	40,621,268
Տարվա շահույթ	-	-	-	13,171,539	13,171,539
Այլ համապարփակ վնաս					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(1,108,440)	-	(1,108,440)
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(200)	-	(200)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(1,108,640)	13,171,539	12,062,899
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	563,070	2,231,942	-	-	2,795,012
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(3,000,000)	(3,000,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	563,070	2,231,942	-	(3,000,000)	(204,988)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,366,725	10,263,687	(1,233,244)	34,082,011	52,479,179
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	9,366,725	10,263,687	(1,233,244)	34,082,011	52,479,179
Տարվա շահույթ	-	-	-	10,825,621	10,825,621
Այլ համապարփակ եկամուտ					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	1,037,484	-	1,037,484
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(38,181)	-	(38,181)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	999,303	10,825,621	11,824,924
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(5,000,000)	(5,000,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	(5,000,000)	(5,000,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	9,366,725	10,263,687	(233,941)	39,907,632	59,304,103

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Բանկ) բաց բաժնետիրական ընկերություն է, որի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Բանկը 1991թ-ին հիմնադրված «Հայկապ Բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդն է: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 1991թ. սեպտեմբերի 20-ին տրված թիվ 4 լիցենզիայի համաձայն:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, վարկերի տրամադրումը, արտարժույթով գործարքների իրականացումը և իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն է:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club վճարային համակարգերի անդամ:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է 51 մասնաճյուղերի և Երևանում գտնվող գլխամասային գրասենյակի միջոցով: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Երևան, Բուզանդի 87 շ., 85 տարածք:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ.	2022թ.
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	68.35%	68.35%
Բարսեղ Բեգլարյան	21.37%	21.37%
Սանասար Բեգլարյան	9.94%	9.94%
Այլ փոքրամասնության բաժնետերեր	0.34%	0.34%
	100.00%	100.00%

Բանկի վերջնական հսկող անձն է Բարսեղ Բեգլարյանը, ով իրավասու է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Հաշվետու ամսաթվից հետո բաժնետերերի կազմը չի փոխվել:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,066 (2022թ-ին՝ 1,012):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվեցին սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրեց անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 404.79 դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և համապատասխանաբար 447.90 դրամ և 420.06 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 27 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ վերականգնվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 26 (բ):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2023թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ

Բանկը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումը» (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ) 2023թ. հունվարի 1-ից: Թեև փոփոխությունները չեն հանգեցրել որևէ փոփոխության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում, դրանք ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ բացահայտված տեղեկատվության վրա:

Փոփոխությունները պահանջում են բացահայտել հաշվապահական հաշվառման «էական», այլ ոչ «նշանակալի» մասերը: Փոփոխությունները ներառում են նաև ուղեցույց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման հետ կապված էականության հասկացության կիրառման վերաբերյալ՝ օգնելով կազմակերպություններին տրամադրել կազմակերպությանը հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված այլ տեղեկատվությունը հասկանալու համար:

Դեկլարությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և թարմացրել է Ծանոթագրություն 4-ում՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր» (2022թ-ին՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր») բացահայտված որոշակի տեղեկատվությունը՝ փոփոխություններին համապատասխան:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված՝ ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված՝ արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախսի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծախսի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում զուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Ծախսի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապահանջվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծախսաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապանանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապանանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխառվողության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 26 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխառության հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս

ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության ամփայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխառվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխառվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային

կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և

- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

«Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվություններ» հոդվածը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառում է՝

- հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերը (Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնց սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Բանկը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(լ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվերին ավարտված տարիների ընթացքում:

(խ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20,973,090	18,009,072
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,674,313	540,037
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,099,081	516,288
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	603,540	817,870
Այլ	128,969	78,442
	24,478,993	19,961,709
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,207,352	3,337,842
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	28,686,345	23,299,551
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	36,584	2,118
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	28,722,929	23,301,669
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,273,554	5,694,669
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	3,626,250	3,903,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	275,488	357,069
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	271,840	296,574
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	243,026	308,164
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	200,330	1,097,848
	11,890,488	11,657,448
Չուտ տոկոսային եկամուտ	16,832,441	11,644,221

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույքի ծախս

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	2,301,545	1,474,458
Դրամական փոխանցումներ*	1,388,407	1,265,564
Կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում*	976,523	1,304,259
Այլ	416,538	328,893
	5,083,013	4,373,174
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,508,191	987,212
Վճարային համակարգի ծառայություններ	450,818	574,034
Ֆոնդային բորսայի ծառայություններ	143,955	41,945
Երաշխավորություններ	96,385	48,543
	2,199,349	1,651,734
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույքի ծախս	2,883,664	2,721,440

* 2022թ. համար 505,480 հազար դրամ գումարը «կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում» հոդվածից վերադասակարգվել է «դրամական փոխանցումներ» հոդված՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով հասույթը հիմնականում ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթը ներառում է.

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,083,013	4,373,174

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել էական դերիտորական պարտքեր կամ պայմանագրի գծով պարտավորություններ հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով:

7 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփռո գործարքներից	5,556,879	9,414,047
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(258,199)	(494,270)
	5,298,680	8,919,777

8 Այլ գործառնական եկամուտ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ապահովագրական հատուցումներ	388,188	-
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	281,698	512,191
Չուտ օգուտ այլ ակտիվների վաճառքից	98,050	153,677
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	5,175	403,563
Այլ գործառնական եկամուտ	273,916	241,763
	1,047,027	1,311,194

9 Ուղղակի բանկային ծախսեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	406,294	261,388
Վնաս իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի սկզբնական ճանաչումից	174,908	-
Ինկասացիայի ծառայությունների ծախսեր	118,479	108,600
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	36,042	27,265
Այլ գործառնական ծախսեր	163,333	327,868
	899,056	725,121

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ (կորուստ)/օգուտ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,739	-	-	15,739
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(43,447)	-	-	(43,447)
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	(269,970)	174,447	270,931	(175,408)
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(117,919)	250,918	(365,456)	(232,457)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(4,633)	-	-	(4,633)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(21,417)	-	-	(21,417)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր*	(378,827)	-	-	(378,827)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր*	(588,621)	-	-	(588,621)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	6,481	-	-	6,481
Ընդամենը	(1,402,614)	425,365	(94,525)	(1,071,774)

* Ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկումից զուտ օգուտի/(կորուստի) կազմում ներառված են դուրս գրված Արցախի պարտքային արժեթղթերը՝ համապատասխանաբար 574,779 հազար դրամի և 561,378 հազար դրամի չափով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(11,853)	-	-	(11,853)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	41,653	-	-	41,653
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	24,625	569,348	434,766	1,028,739
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	(161,516)	250,848	(1,030,791)	(941,459)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(4,562)	-	-	(4,562)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(100,240)	-	-	(100,240)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	81,210	-	-	81,210
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(11,556)	-	-	(11,556)
Ընդամենը	(142,239)	820,196	(596,025)	81,932

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,338,182	1,186,248
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	371,449	322,645
Գովազդ և շուկայավարում	336,934	234,759
Չհատուցվող հարկեր և տուրքեր	316,391	238,609
Անվտանգության ծառայություններ	259,891	270,024
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	209,970	191,589
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	183,369	203,591
Ապահովագրություն	146,660	129,547
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	70,983	60,023
Մասնագիտական ծառայություններ*	64,991	79,335
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	4,465	15,775
Գուղվիի արժեզրկում	-	362,602
Այլ	214,760	289,764
	3,518,045	3,584,511

* 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մասնագիտական ծառայությունների կազմում ներառված է Բանկի ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն պատրաստված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 38,400 հազար դրամի չափով և համաձայնեցված ընթացակարգերի արժեքը՝ 4,800 հազար դրամի չափով, որոնք վճարվել են/ենթակա են վճարման աուդիտորական կազմակերպությանը: Նշված գումարները ներկայացված են ներառյալ ԱԱՀ:

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,559,113	2,873,705
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	124,525	117,274
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,683,638	2,990,979

2023թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ-ին՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2023թ. հազ. դրամ	%	2022թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	13,509,259		16,162,518	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,431,667)	(18.0)	(2,909,253)	(18.0)
Չնվազեցվող ծախսեր	(251,971)	(1.9)	(81,726)	(0.5)
	(2,683,638)	(19.9)	(2,990,979)	(18.5)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,858	(2,867)	-	1,991
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	361,899	(12,563)	(219,360)	129,976
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(60,800)	47,308	-	(13,492)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	19,437	(105,387)	-	(85,950)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(525,674)	(50,288)	-	(575,962)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(561,857)	68,397	-	(493,460)
Այլ ակտիվներ	(8,416)	(5,143)	-	(13,559)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	583,846	(41,013)	-	542,833
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8	(808)	-	(800)
Այլ պարտավորություններ	504,974	(22,161)	-	482,813
	318,275	(124,525)	(219,360)	(25,610)
հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,746	2,112	-	4,858
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	75,402	43,137	243,360	361,899
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,563	(65,363)	-	(60,800)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	7,785	11,652	-	19,437
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(495,754)	(29,920)	-	(525,674)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19,595	(19,595)	-	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(525,121)	(36,736)	-	(561,857)
Այլ ակտիվներ	(5,388)	(3,028)	-	(8,416)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	635,595	(51,749)	-	583,846
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,390	(11,382)	-	8
Այլ պարտավորություններ	461,376	43,598	-	504,974
	192,189	(117,274)	243,360	318,275

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Բանկը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները:

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	15,743,937	18,575,027
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,292,220	59,643,637
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	68,330
– A1-ից A3 վարկանիշով	3,441,357	5,283,920
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	291,112	-
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	243,428	319,988
– B1-ից B3 վարկանիշով	-	1,311,559
– վարկանիշ չունեցող	1,026,040	321,320
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	5,001,937	7,305,117
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,038,094	85,523,781
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,368)	(27,107)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,026,726	85,496,674

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող դասում ներառված են ռուսական բանկերում պահվող 733,706 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որոնք ունեին «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba1-ից Ba3 վարկանիշներ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(27,107)	-	-	(27,107)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	27,107	-	-	27,107
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(11,368)	-	-	(11,368)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(11,368)	-	-	(11,368)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրանցված միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(15,254)	-	-	(15,254)
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	15,254	-	-	15,254
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(27,107)	-	-	(27,107)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(27,107)	-	-	(27,107)

14 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	28,088,788	24,410,369
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	-	1,008,887
- Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	197,379
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	28,088,788	25,616,635
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	-	1,689,405
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	1,689,405
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	6,749,449	6,629,795
- B1-ից B3 վարկանիշով	3,433,725	3,539,556
- վարկանիշ չունեցող	4,782,986	4,841,097
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	14,966,160	15,010,448
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	140,850	110,448
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող՝ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	43,195,798	42,426,936
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	2,061,819	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,061,819	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	45,257,617	42,426,936

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-B2 վարկանիշին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	367,182	-	-	367,182
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(182,551)	-	-	(182,551)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	184,631	-	-	184,631

հազ. դրամ

	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	266,942	-	-	266,942
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	100,240	-	-	100,240
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	367,182	-	-	367,182

(i) Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
			2023թ.	2022թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	6.25%	6.25%	82,500	82,500
«Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Հեռահաղորդակցություն	0.36%	-	30,000	-
«ԱԶՈԱ Զրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Վարկային տեղեկատվական գործակալություն	4.69%	4.69%	25,065	25,065
SWIFT	Բելիզիա	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	3,285	2,883
					140,850	110,448

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում, քիրինգային կազմակերպություններում և վարկային բյուրոներում: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այդ գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,518,780	5,812,978
– Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	1,917,304
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	8,518,780	7,730,282
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	1,011	263,237
– B1-ից B3 վարկանիշով	18,470	90,903
– վարկանիշ չունեցող	315,457	958,620
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	334,938	1,312,760
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,853,718	9,043,042
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,385)	(11,543)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,828,333	9,031,499

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Դեկլավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2022թ-ին՝ B1):

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(11,543)	-	-	(11,543)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(13,842)	-	-	(13,842)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(25,385)	-	-	(25,385)
հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(92,753)	-	-	(92,753)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	81,210	-	-	81,210
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(11,543)	-	-	(11,543)

ՀՀ կառավարության 2023թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 2326 որոշման համաձայն՝ Արցախի ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը փոխարինվել են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության փոխարինման պահին 3,057,216 հազար դրամ իրական արժեքով պարտատոմսերով: Ծանաչված արժեքը կոմպոզիցիոն վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 10-ում:

15 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,642,500	1,080,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	24,247,731	20,223,692
Ընդամենը պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	26,890,231	21,303,692
Վարկեր և ավանդներ		
Հայկական բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	119,950
– վարկանիշ չունեցող	4,845,932	3,157,563
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	622,425	-
– A1-ից A3 վարկանիշով	28,956,750	-
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	6,721,500	-
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	7,085,186	2,361,814
– վարկանիշ չունեցող	6,938,427	6,458,773
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	55,170,220	12,098,100
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	82,060,451	33,401,792
Պարտքային կորստի պահուստ	(115,101)	(71,654)
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված գույտ վարկեր և փոխատվություններ	81,945,350	33,330,138

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2022թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 8%՝ ՀՀ դրամով և 10%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածքային կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածքային կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի չորս պայմանագրային կողմ, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին այդպիսի պայմանագրային կողմերի չկային, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 35,678,250 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածքային գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածքային կենտրոնացում				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(71,654)	-	-	(71,654)
Մարված ակտիվներ	71,654	-	-	71,654
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	(115,101)	-	-	(115,101)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(115,101)	-	-	(115,101)

հազ. դրամ	2022			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածքային կենտրոնացում				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(113,307)	-	-	(113,307)
Մարված ակտիվներ	113,307	-	-	113,307
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	(71,654)	-	-	(71,654)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(71,654)	-	-	(71,654)

(գ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածքային պարտքային որակը

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ ռեզիդենտ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների վարկանիշ չունեցող դասում ներառված են ռուսական բանկում պահվող 2,184,055 հազար դրամ գումարով մնացորդները, որն ունի «Moody's» գործակալության Ba1 վարկանիշ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը, և ռուսական բանկում պահվող 4,548,761 հազար դրամ գումարով մնացորդներ, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության Ca-C վարկանիշին (2022թ-ին 4,221,941 հազար դրամ գումարով մնացորդներ ռուսական բանկում, որն ունի «Moody's» գործակալության Ba2 վարկանիշ՝ նախքան ռուսական բանկերի համար վարկանիշները չեղարկելը, և 2,236,833 հազար դրամ գումարով մնացորդներ ռուսական բանկում, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում էր «Moody's» գործակալության Ca-C վարկանիշին):

Ղեկավարության գնահատմամբ հայկական բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների վարկանիշ չունեցող դասում ներառված մնացորդները մոտավորապես համապատասխանում են «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B2 վարկանիշին (2022թ-ին B2):

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառվածություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառվածությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, բայց ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշներին:

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	11,388,297	7,875,241
Ընդամենը համախառն ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	11,388,297	7,875,241
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը զուտ ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	11,388,297	7,875,241

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են վարկանիշ չունեցող խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-ից B2 վարկանիշին: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (<< պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 12,011,051 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 8,192,269 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվածության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառվածություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Ծնթգ.	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	17(i)	78,943,484	66,486,906
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	17(i)	25,840,957	23,273,439
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		104,784,441	89,760,345
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր			
Գյուղատնտեսական վարկեր	17(i)	4,156,951	3,615,737
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17(i)	45,236,250	32,508,068
Ոսկու գրավով վարկեր	17(i)	9,257,396	9,352,940
Հիփոթեքային վարկեր	17(i)	30,708,396	26,652,170
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	17(i)	2,033,826	1,072,931
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	17(i)	7,316,708	7,519,368
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		98,709,527	80,721,214
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր		203,493,968	170,481,559
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	17(ii)	775,978	-
Պարտքային կորստի պահուստ		(3,730,603)	(4,035,955)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր		200,539,343	166,445,604

(i) Հաճախորդներին տրված վարկեր

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	71,777,091	3,304,456	420,603	75,502,150
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,441,334	3,441,334
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	71,777,091	3,304,456	3,861,937	78,943,484
Պարտքային կորստի պահուստ	(238,723)	(234,337)	(867,475)	(1,340,535)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	71,538,368	3,070,119	2,994,462	77,602,949
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	25,035,882	136,611	108,465	25,280,958
– մինչև 30 օր ժամկետանց	242,502	34,496	72,069	349,067
– 31-90 օր ժամկետանց	-	119,991	-	119,991
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	57,723	57,723
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	33,218	33,218
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	25,278,384	291,098	271,475	25,840,957
Պարտքային կորստի պահուստ	(148,956)	(71,861)	(90,074)	(310,891)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	25,129,428	219,237	181,401	25,530,066
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	97,055,475	3,595,554	4,133,412	104,784,441
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	96,667,796	3,289,356	3,175,863	103,133,015
Գյուղատնտեսական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	4,003,788	8,345	8,660	4,020,793
– մինչև 30 օր ժամկետանց	10,123	-	2,905	13,028
– 31-90 օր ժամկետանց	-	18,805	1,481	20,286
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	8,789	8,789
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	94,055	94,055
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	4,013,911	27,150	115,890	4,156,951
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,846)	(7,776)	(49,216)	(72,838)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	3,998,065	19,374	66,674	4,084,113
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	42,069,565	249,401	245,811	42,564,777
– մինչև 30 օր ժամկետանց	380,107	72,502	40,823	493,432
– 31-90 օր ժամկետանց	-	133,766	52,659	186,425
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	668,043	668,043
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	1,323,573	1,323,573
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	42,449,672	455,669	2,330,909	45,236,250
Պարտքային կորստի պահուստ	(290,860)	(69,355)	(1,034,941)	(1,395,156)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	42,158,812	386,314	1,295,968	43,841,094

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	9,184,346	5,735	26,958	9,217,039
– մինչև 30 օր ժամկետանց	20,006	1,128	1,127	22,261
– 31-90 օր ժամկետանց	-	6,081	690	6,771
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	9,240	9,240
– Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	-	-	2,085	2,085
Պարտքային կորստի պահուստ	9,204,352	12,944	40,100	9,257,396
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	(2,310)	(543)	(7,525)	(10,378)
	9,202,042	12,401	32,575	9,247,018
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց				
– մինչև 30 օր ժամկետանց	30,177,471	196,339	186,205	30,560,015
– 31-90 օր ժամկետանց	98,893	-	2,748	101,641
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	46,740	46,740
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	30,276,364	196,339	235,693	30,708,396
Պարտքային կորստի պահուստ	(17,564)	(11,020)	(98,335)	(126,919)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	30,258,800	185,319	137,358	30,581,477
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,939,869	-	61,367	2,001,236
– մինչև 30 օր ժամկետանց	23,530	-	-	23,530
– 31-90 օր ժամկետանց	-	7,064	1,996	9,060
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,963,399	7,064	63,363	2,033,826
Պարտքային կորստի պահուստ	(8,780)	(2,609)	(6,855)	(18,244)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,954,619	4,455	56,508	2,015,582
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	6,948,974	45,903	140,297	7,135,174
– մինչև 30 օր ժամկետանց	27,426	1,134	5,164	33,724
– 31-90 օր ժամկետանց	-	21,698	3,033	24,731
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	94,030	94,030
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	29,049	29,049
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,976,400	68,735	271,573	7,316,708
Պարտքային կորստի պահուստ	(280,270)	(27,286)	(143,453)	(451,009)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,696,130	41,449	128,120	6,865,699
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	94,884,098	767,901	3,057,528	98,709,527
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	94,268,468	649,312	1,717,203	96,634,983
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	191,939,573	4,363,455	7,190,940	203,493,968
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	190,936,264	3,938,668	4,893,066	199,767,998

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը վերանայել է խոշոր ընկերությունների դասակարգման չափանիշները: Արդյունքում, հաճախորդներին տրված վարկերի 1-ին փուլ դասված՝ 1,111,681 հազար դրամ համախառն գումարը խոշոր ընկերություններից վերադասակարգվել է փոքր և միջին ընկերությունների՝ ելնելով բիզնեսի չափերից: 1,683,274 հազար դրամ համադրելի տվյալները համապատասխանաբար ճշգրտվել են:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	59,247,258	3,705,713	-	62,952,971
– մինչև 30 օր ժամկետանց	82,536	-	-	82,536
– 31-90 օր ժամկետանց	-	236,965	-	236,965
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,214,434	3,214,434
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,329,794	3,942,678	3,214,434	66,486,906
Պարտքային կորստի պահուստ	(76,582)	(395,268)	(1,169,733)	(1,641,583)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,253,212	3,547,410	2,044,701	64,845,323
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	22,631,807	396,995	12,155	23,040,957
– մինչև 30 օր ժամկետանց	39,271	-	-	39,271
– 31-90 օր ժամկետանց	-	97,604	-	97,604
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	67,871	67,871
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	27,736	27,736
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	22,671,078	494,599	107,762	23,273,439
Պարտքային կորստի պահուստ	(39,235)	(82,871)	(10,776)	(132,882)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	22,631,843	411,728	96,986	23,140,557
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	81,885,055	3,959,138	2,141,687	87,985,880
Գյուղատնտեսական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	3,343,419	85,972	11,076	3,440,467
– մինչև 30 օր ժամկետանց	58,327	-	-	58,327
– 31-90 օր ժամկետանց	-	10,282	4,378	14,660
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	11,882	11,882
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	90,401	90,401
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	3,401,746	96,254	117,737	3,615,737
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,519)	(10,253)	(43,533)	(66,305)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	3,389,227	86,001	74,204	3,549,432
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	29,234,058	373,696	91,503	29,699,257
– մինչև 30 օր ժամկետանց	319,415	51,193	71,191	441,799
– 31-90 օր ժամկետանց	-	187,301	59,668	246,969
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	1,755,839	1,755,839
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	364,204	364,204
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,553,473	612,190	2,342,405	32,508,068
Պարտքային կորստի պահուստ	(155,992)	(72,653)	(1,152,370)	(1,381,015)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,397,481	539,537	1,190,035	31,127,053

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	9,098,991	107,653	19,383	9,226,027
– մինչև 30 օր ժամկետանց	15,692	91	4,673	20,456
– 31-90 օր ժամկետանց	-	35,180	6,035	41,215
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	65,242	65,242
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	9,114,683	142,924	95,333	9,352,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,146)	(8,819)	(17,207)	(31,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	9,109,537	134,105	78,126	9,321,768
 Հիփոթեքային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	26,129,173	325,906	30,644	26,485,723
– մինչև 30 օր ժամկետանց	116,508	-	-	116,508
– 31-90 օր ժամկետանց	-	31,418	12,877	44,295
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	5,644	5,644
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	26,245,681	357,324	49,165	26,652,170
Պարտքային կորստի պահուստ	(43,368)	(103,626)	(5,947)	(152,941)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	26,202,313	253,698	43,218	26,499,229
 Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,043,695	20,599	1,796	1,066,090
– մինչև 30 օր ժամկետանց	4,891	-	-	4,891
– 31-90 օր ժամկետանց	-	-	1,950	1,950
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,048,586	20,599	3,746	1,072,931
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,322)	(1,954)	(432)	(5,708)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,045,264	18,645	3,314	1,067,223
 Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	7,090,187	185,857	53,703	7,329,747
– մինչև 30 օր ժամկետանց	21,568	-	13,723	35,291
– 31-90 օր ժամկետանց	-	42,614	20,038	62,652
– 91-270 օր ժամկետանց	-	-	91,678	91,678
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,111,755	228,471	179,142	7,519,368
Պարտքային կորստի պահուստ	(274,339)	(170,868)	(179,142)	(624,349)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,837,416	57,603	-	6,895,019
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	75,981,238	1,089,589	1,388,897	78,459,724
 Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	158,476,796	5,895,039	6,109,724	170,481,559
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	157,866,293	5,048,727	3,530,584	166,445,604

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	50,614,776	-	-	50,614,776
Մարված ակտիվներ	(35,169,804)	(2,476,318)	(171,944)	(37,818,066)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	317,821	(317,821)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,201,479)	2,211,430	(9,951)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(138,538)	(461,343)	599,881	-
Վերականգնումներ	-	-	174,929	174,929
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(252,638)	(252,638)
Ակտիվի գույք փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	1,631,827	202,329	470,939	2,305,095
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	97,055,475	3,595,554	4,133,412	104,784,441

հազ. դրամ

	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	71,498,151	6,673,816	4,664,967	82,836,934
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,239,158	-	-	52,239,158
Մարված ակտիվներ	(31,008,126)	(2,041,430)	(699,852)	(33,749,408)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,385,533	(1,385,533)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,067,909)	2,097,285	(29,376)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(118,642)	(76,358)	195,000	-
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Ակտիվի գույք փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(9,927,293)	(830,503)	(531,087)	(11,288,883)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	115,817	478,139	1,180,509	1,774,465
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	214,160	-	-	214,160
Մարված ակտիվներ	(152,466)	(210,884)	(39,833)	(403,183)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	34,722	(34,722)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,694)	6,469	(1,775)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(261)	(46,589)	46,850	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	178,509	111,279	(276,173)	13,615
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	269,970	(174,447)	(270,931)	(175,408)
Վերականգնումներ	-	-	174,929	174,929
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(252,638)	(252,638)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	94,677	94,677
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	1,892	2,506	31,003	35,401
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	387,679	306,198	957,549	1,651,426

հազ. դրամ

	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	151,202	1,210,312	2,045,757	3,407,271
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	70,708	-	-	70,708
Մարված ակտիվներ	(77,741)	(285,163)	(307,751)	(670,655)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	96,486	(96,486)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,384)	4,871	(1,487)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(50)	(1,507)	1,557	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(110,644)	(191,063)	(127,085)	(428,792)
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	(24,625)	(569,348)	(434,766)	(1,028,739)
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	165,706	165,706
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(10,760)	(162,825)	(318,732)	(492,317)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	115,817	478,139	1,180,509	1,774,465

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	96,743,395	-	-	96,743,395
Մարված ակտիվներ	(77,352,179)	(680,492)	(765,910)	(78,798,581)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	295,129	(274,003)	(21,126)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(508,941)	649,231	(140,290)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,145,706)	(319,760)	1,465,466	-
Վերականգնումներ	-	-	655,755	655,755
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,327,529)	(1,376,070)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	376,475	(64,381)	452,174	763,814
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	94,884,098	767,901	3,057,528	98,709,527

հազ. դրամ

	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	68,829,462	3,425,098	1,102,422	73,356,982
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	41,734,852	-	-	41,734,852
Մարված ակտիվներ	(28,743,156)	(1,605,035)	(337,472)	(30,685,663)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	600,549	(600,549)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(559,783)	859,713	(299,930)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,045,522)	(466,797)	2,512,319	-
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Արտարժույթի փոխարժեքի վերագնահատում	(4,408,282)	(100,348)	(404,561)	(4,913,191)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	1,067,804	(54,320)	440,823	1,454,307
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ

	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	494,686	368,172	1,398,632	2,261,490
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	630,842			630,842
Մարված ակտիվներ	(186,492)	(247,871)	(147,937)	(582,300)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	55,224	(51,969)	(3,255)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(7,874)	69,537	(61,663)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(18,600)	(93,981)	112,581	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(355,181)	73,366	465,730	183,916
Ծախսերի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	117,919	(250,918)	365,456	232,457
Վերականգնումներ	-	-	655,755	655,755
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,327,529)	(1,327,529)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	223,222	223,222
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	3,025	1,335	24,789	29,149
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	615,630	118,589	1,340,325	2,074,544

հազ. դրամ

	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	352,340	632,791	548,216	1,533,346
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	310,234	-	-	310,234
Մարված ակտիվներ	(222,434)	(462,371)	(131,800)	(816,605)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	62,117	(61,519)	(598)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,088)	68,870	(65,782)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(17,055)	(49,507)	66,562	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	31,742	253,679	1,162,409	1,447,830
Ծախսերի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	161,516	(250,848)	1,030,791	941,459
Չեղչի ծախսագրում	-	-	71,816	71,816
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(19,170)	(13,771)	(26,118)	(59,059)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	494,686	368,172	1,398,632	2,261,490

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2023թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	1,267,603	1,267,603
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	20,875,226	20,875,226
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	3,252	3,252
Անշարժ գույք	64,497,049	64,497,049
Փոխադրամիջոցներ	1,068,732	1,068,732
Այլ գրավ	7,264,080	7,264,080
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	4,981,209	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	99,957,152	94,975,943
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	-	-
Անշարժ գույք	2,942,377	2,942,377
Փոխադրամիջոցներ	22,188	22,188
Այլ գրավ	211,298	211,298
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	3,175,863	3,175,863
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	103,133,015	98,151,806

31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	2,116,990	2,116,990
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	16,738,513	16,738,513
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	9,879	9,879
Անշարժ գույք	57,503,571	57,503,571
Փոխադրամիջոցներ	446,092	446,092
Այլ գրավ	1,849,826	1,849,826
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,179,322	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	85,844,193	76,815,045
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	2,018,075	2,018,075
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	123,612	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,141,687	2,018,075
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	87,985,880	78,833,120

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) **Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր**

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկերը և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ սպառողական վարկերը տրամադրվում են 70-80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված գրավի գտնվելու վայրից:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 95-100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված վարկի պայմաններից:

Գյուղատնտեսական վարկերի և գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկերի դիմաց գրավադրվում են փոխադրամիջոցները, անշարժ գույքը, այլ շարժական ակտիվները և հիմնական միջոցները: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գրավով չապահովված սպառողական վարկերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները:

(iii) **Առգրավված գրավ**

2023 դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնական անշարժ գույքը:

	2023թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2022թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,805,492	1,884,816
Ավելացումներ	221,384	338,179
Վաճառք	(390,141)	(417,503)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,636,735	1,805,492

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 30% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Առևտուր	52,331,164	45,617,189
Ծինարարություն	19,673,324	13,847,925
Հյուրանոցային և ռեստորանային ոլորտ	4,768,100	8,325,264
Արդյունաբերություն և այլ արտադրություն	8,541,707	5,895,618
Էներգետիկայի բնագավառ	2,512,384	2,147,363
Գյուղատնտեսություն և սննդի վերամշակում	2,437,518	1,467,984
Կապի ծառայություններ	1,274,127	1,180,489
Տրանսպորտ	1,094,674	847,517
Բժշկական ծառայություններ	754,367	424,741
Տուրիզմ	487,759	96,750
Արտադրություն	16,151	38,028
Այլ	10,893,168	9,871,477
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	98,709,528	80,721,214
	203,493,971	170,481,559
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,725,973)	(4,035,955)
	199,767,998	166,445,604

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 104,784,442 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2022թ-ին՝ 89,080,825 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 12,123,081 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2022թ-ին՝ 12,289,463 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 21):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառությունների խումբ (2022թ-ին՝ մեկ փոխառու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 24,891,276 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 19,915,810 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	346,914	-
Մեկից երկու տարի ժամկետով	327,833	-
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	226,934	-
Երեքից չորս տարի ժամկետով	93,143	-
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	59,799	-
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում	775,978	-
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,633)	-
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	771,345	-

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	827,651	-	-	827,651
Մարված ակտիվներ	(84,681)	-	-	(84,681)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	33,008	-	-	33,008
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	775,978	-	-	775,978

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,939	-	-	4,939
Մարված ակտիվներ	(505)	-	-	(505)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	199	-	-	199
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,633	-	-	4,633

(ա) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների որակի վերլուծություն

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
– ոչ ժամկետանց	775,978	-	-	775,978
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը համախառն գումարներ	775,978	-	-	775,978
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(4,633)	-	-	(4,633)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք ընդամենը գուտ գումարներ	771,345	-	-	771,345

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Գրավի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված՝ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		
Փոխադրամիջոցներ	775,978	775,978
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	775,978	775,978

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	3,969,687	531,463	3,800,075	1,988,074	185,825	2,097,249	12,572,373
Ավելացումներ	68,589	72,388	479,779	128,955	17,046	422,252	1,189,009
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,499)	(40,588)	(74,953)	(22,065)	-	(182,105)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	4,038,276	559,352	4,239,266	2,042,076	180,806	2,519,501	13,579,277
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,056,033	141,945	3,121,573	1,470,494	102,610	1,440,717	7,333,372
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	105,783	35,894	237,457	108,594	16,806	236,455	740,989
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(44,277)	(40,547)	(74,929)	(21,518)	-	(181,271)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,161,816	133,562	3,318,483	1,504,159	97,898	1,677,172	7,893,090
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,876,460	425,790	920,783	537,917	82,908	842,329	5,686,187
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	3,887,072	491,459	3,414,145	1,954,504	224,071	2,013,276	11,984,527
Ավելացումներ	82,615	59,548	386,443	66,432	7,421	83,973	686,432
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(19,544)	(513)	(32,862)	(45,667)	-	(98,586)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,969,687	531,463	3,800,075	1,988,074	185,825	2,097,249	12,572,373
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	954,161	136,182	2,891,934	1,370,281	131,926	1,219,685	6,704,169
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	101,872	20,290	230,152	132,242	14,068	221,032	719,656
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,527)	(513)	(32,029)	(43,384)	-	(90,453)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,056,033	141,945	3,121,573	1,470,494	102,610	1,440,717	7,333,372
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,913,654	389,518	678,502	517,580	83,215	656,532	5,239,001

19 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,121,428	2,917,337
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	374,251	789,362
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(597,193)	(466,592)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ և ապաճանաչում	(157,041)	(118,679)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,741,445	3,121,428

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	820,145	701,188
Մեկից երկու տարի ժամկետով	743,840	654,050
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	1,677,674	1,555,064
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	534,000	803,914
Ընդամենը՝ չգեղջված՝ վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	3,775,659	3,714,216
Զվաստական ֆինանսական ծախսեր	(759,918)	(412,193)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,015,741	3,302,023

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	(597,193)	(466,592)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	(271,840)	(296,574)
Կարճաժամկետ վարձակալությանը վերաբերող ծախսեր	(70,983)	(60,023)

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	775,333	1,192,289

20 Այլ ակտիվներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,305,523	1,149,114
Այլ ստացվելիք գումարներ	383,834	326,274
Պարտքային կորստի պահուստ	(52,031)	(30,614)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,637,326	1,444,774
Կանխավճարներ	1,275,458	724,539
Թանկարժեք մետաղներ	231,836	46,360
Նյութեր և պաշարներ	181,291	70,527
Այլ	120,346	131,783
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,808,931	973,209
Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,446,257	2,417,983

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,689,357 հազար դրամ համախառն արժեքով (2022թ-ին՝ 1,475,388 հազար դրամ) այլ ֆինանսական ակտիվները դասվել են 1-ին փուլ և ժամկետանց չէին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(30,614)	-	-	(30,614)
Մարված ակտիվներ	30,614	-	-	30,614
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(52,031)	-	-	(52,031)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(52,031)	-	-	(52,031)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(26,052)	-	-	(26,052)
Մարված ակտիվներ	26,052	-	-	26,052
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(30,614)	-	-	(30,614)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(30,614)	-	-	(30,614)

21 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից միջազգային ծրագրերի միջոցով	2,685,644	3,710,323
Լորո հաշիվներ	228,137	748,595
Վարկեր առևտրային բանկերից	4,087	848,168
	2,917,868	5,307,086

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին այդպիսի բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ չկային):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,789,421	5,487,085

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ԱՄՆ դոլարով՝ 19,145 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2022թ-ին՝ 13,855 հազար ԱՄՆ դոլար): 2023թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 8,291 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2022թ-ին՝ 8,000 հազար ԱՄՆ դոլար):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,487,085	12,998,487
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,316,201	3,554,180
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,158,420)	(9,870,300)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	2,157,781	(6,316,120)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	153,744	(727,589)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	275,488	357,069
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(284,677)	(824,762)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	7,789,421	5,487,085

23 Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	37,293,739	45,562,712
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	9,437,437	9,462,117
	46,731,176	55,024,829
Ստորադաս փոխառություններ	1,668,804	1,622,546
	1,668,804	1,622,546

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկ ֆինանսական կազմակերպություններից (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 30,728,096 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 41,592,442 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձ հանդիսացող բաժնետիրոջից ստացված մեկ փոխառություն, որի մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարի 13-ին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	55,024,829	1,622,546
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	5,114,865	-
Մարումներ	(14,440,294)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(9,325,429)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	975,185	46,513
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,521,670	104,580
Վճարված տոկոսներ	(3,465,079)	(104,835)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	46,731,176	1,668,804

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	67,748,523	1,979,440
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	14,424,285	-
Մարումներ	(16,543,695)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(2,119,410)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(10,674,844)	(356,497)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,664,842	116,120
Վճարված տոկոսներ	(3,594,282)	(116,517)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	55,024,829	1,622,546

24 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	77,168,125	55,683,469
- Իրավաբանական անձիք	86,693,208	86,052,290
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	94,641,578	70,489,565
- Իրավաբանական անձիք	17,190,476	17,187,862
	275,693,387	229,413,186

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 3,620,410 հազար դրամ գումարով (2022թ-ին՝ 3,821,634 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ կամ կապակցված հաճախորդների խմբեր (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 59,136,322 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 42,027,121 հազար դրամ):

25 Այլ պարտավորություններ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	327,281	193,635
Վճարվելիք գումարներ ճանապարհին	333,861	195,112
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	99,964	56,588
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,760	566,070
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,035,866	1,011,405
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	1,415,164	1,193,604
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	320,522	238,926
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,735,686	1,432,530
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,771,552	2,443,935

26 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ի կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(բ) Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին 2,061,819 հազար դրամ իրական արժեքով ֆինանսական ակտիվներ (ՀՀ պետական արժեթղթեր) (2022թ-ին այդպիսի ակտիվներ չկային):

27 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,873,345 սովորական բաժնետոմսից (2022թ-ին՝ 1,873,345 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 5 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 5 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը: Այս գումարը նվազեցվում է կորստի պահուստի գումարի չափով: Պարտքային գործիքի ապաճանաչումից հետո պահուստի համապատասխան մասը վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով՝ բացառելով բաշխման ոչ ենթակա պահուստները: Բաշխման ոչ ենթակա պահուստները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, այդ թվում՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը կամ ծախսերը հատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար Բանկի մատյաններում ներկայացված Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 15%-ի չափով:

2023թ-ին Բանկը հայտարարել և ամբողջությամբ վճարել է 5,000,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի գծով (2,669 հազար դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց) (2022թ-ին՝ 3,000,000 հազար դրամ, 1,704 հազար դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 10,825,621 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 13,171,539 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 1,873,345 (2022թ-ին՝ 1,788,885) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2023թ.	2022թ.
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	1,873,345	1,760,731
Մեպտեմբերին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	28,154
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	1,873,345	1,788,885
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	5.78	7.36
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	5.78	7.36

28 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ֆինանսական, շուկայական և պարտքային ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական

պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանությանն ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային հանձնաժողովների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային հանձնաժողովների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան որոտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և Ներքին աուդիտի վարչությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային հանձնաժողովի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Հաշվապահական հաշվառման, Իրավաբանական և Հարկային վարչությունների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքին մոտավոր համարժեք դրույքով: Դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է:

Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության	<i>Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին</i> ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:
Կորուստը պարտագանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտագանցման դեպքում</i> դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱԳԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն բացակայում է պարտքային առումով արժեզրկված լինելու հայտանիշ, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը դիտարկում է նաև տարբեր դեպքեր, այդ թվում՝ վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը և այլ դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով ղեկավարության դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշերը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է ապագայամետ մակրոտնտեսական պարամետրերը, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող՝ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

1-ին փուլին և 2-րդ փուլին դասված հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, կիրառվում են պարտագանգման հավանականության հետևյալ միջին տոկոսները.

	12 ամսում պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն	Ամբողջ ժամկետի ընթացքում պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
– ոչ ժամկետանց	1.09%-1.52%	63.46%-70.88%
– մինչև 30 օր ժամկետանց	33.18%-41.03%	63.46%-70.88%
– 30-89 օր ժամկետանց	62.76%-88.14%	84.38%-88.33%
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
– ոչ ժամկետանց	0.10%-5.13%	26.88%-73.52%
– մինչև 30 օր ժամկետանց	5.43%-43.06%	26.88%-73.52%
– 30-89 օր ժամկետանց	26.87%-89.19%	57.18%-89.35%

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը: Բանկը հաշվարկում է պարտքի գումարը պարտազանցման պահին հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի հետ կապված ընթացիկ ռիսկը և ընթացիկ գումարի հնարավոր փոփոխությունները, որոնք թույլատրվում են պայմանագրով և առաջանում են ամորտիզացիայի արդյունքում: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար: 3-րդ-փուլի և ձեռքբերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հավասար է հաշվեկշռային արժեքին:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում

Բանկն պարտազանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Անհատական հիմունքով հաշվարկվող պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 30%-ով, իսկ շարժական գույքի արժեքը՝ 40%-80%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 36 ամիս:

Գրավով չապահովված վարկերի համար Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Խումբը պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտազանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները այն բոլոր վարկերի համար, որոնց հետ կապված պարտականությունները չեն կատարվել: Հավաքագրվում է պարտազանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Բանկն օգտագործում է երկու չափանիշ որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան՝

- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով վերահսկվում են, որի արդյունքում հնարավոր է որոշել, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ: Վերահսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները - Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանգման սկզբի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները	- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: - Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը - Գործարար, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվություն լայն շրջանակ որպես տնտեսական ելակետային տվյալներ: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշներ, որոնք համակարգված կապ ունեն պորտֆելի անցյալ ժամանակաշրջանների պարտագանգման դրույքների հետ, որոնցից են.

- գործազրկության մակարդակը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- գնաճի մակարդակը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը՝ ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	2023թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծություն	2022թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական աղբյուրի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	25,294,157	66,948,754	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45,257,617	42,426,936	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
	8,853,718	9,043,042	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
	82,060,451	33,401,792	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
	11,388,297	7,875,241	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,689,357	1,475,388	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Գրավ սովորաբար չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, արժեթղթերում ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի նկատմամբ պահանջների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության ասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխառության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ռաբես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,388,297	-	11,388,297	(11,388,297)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	11,388,297	-	11,388,297	(11,388,297)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(2,002,626)	-	(2,002,626)	2,002,626	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(2,002,626)	-	(2,002,626)	2,002,626	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ռաբես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփվել են ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2023թ. ԱՆՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,725,915	-	-	-	-	39,300,811	41,026,726
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,482,757	6,710,149	1,105,161	24,304,314	9,514,386	140,850	45,257,617
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,008	2,487,748	25,011	854,458	5,460,108	-	8,828,333
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	52,566,292	206,036	78,103	1,679,801	526,582	26,888,536	81,945,350
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,388,297	-	-	-	-	-	11,388,297
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	15,638,919	10,280,708	30,453,322	94,788,630	48,606,419	-	199,767,998
	20,709	35,439	-	175,712	539,485	-	771,345
	84,823,897	19,720,080	31,661,597	121,802,915	64,646,980	66,330,197	388,985,666
ՎԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս	2,367,772	6,979,726	11,096,939	24,912,478	3,043,065	-	48,399,980
Կարտավորություններ Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	294,492	450,442	433,945	1,738,989	-	-	2,917,868
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,185,086	9,064	-	3,238,165	3,357,106	-	7,789,421
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	32,556,294	6,030,225	20,438,029	75,309,322	145,050	141,214,467	275,693,387
	2,002,626	-	-	-	-	-	2,002,626
	127,012	135,382	323,692	1,928,507	501,148	-	3,015,741
	38,533,282	13,604,839	32,292,605	107,127,461	7,046,369	141,214,467	339,819,023
	36,896,515	5,228,633	9,649,700	14,675,454	57,600,611	(74,884,270)	49,166,643

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,305,117	-	-	-	-	78,191,557	85,496,674
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,554,880	6,443,978	3,671,299	23,539,676	6,106,655	110,448	42,426,936
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	157,882	1,230,668	497,117	5,582,879	1,562,953	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,440,014	420,966	167,000	430,865	567,601	21,303,692	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,119,385	13,293,356	18,803,117	93,341,370	23,888,376	-	166,445,604
	45,454,587	21,388,968	23,138,533	122,894,790	32,125,585	99,605,697	344,608,160
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,597,710	311,897	520,039	2,877,440	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	3,796,212	3,875,174	8,732,217	36,456,318	3,787,454	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	61,353	67,596	1,217,588	4,140,548	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,794,275	8,049,345	26,657,430	44,418,167	93,030	141,400,939	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	125,126	92,503	277,510	2,627,103	179,781	-	3,302,023
	14,374,676	12,396,515	37,404,784	90,519,576	4,060,265	141,400,939	300,156,755
	31,079,911	8,992,453	(14,266,251)	32,375,214	28,065,320	(41,795,242)	44,451,405

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2023թ.			2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսալիք ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	0.50%	-	-	-	-
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.46%	4.92%	4.01%	9.72%	4.55%	2.42%
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.50%	5.82%	-	7.63%	4.71%	3.96%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	14.39%	4.11%	6.63%	12.64%	3.20%	6.57%
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10.67%	4.94%	4.08%	11.50%	2.95%	3.00%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.89%	9.98%	7.86%	13.6%	9.5%	7.1%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	15.93%	8.82%	8.25%	-	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	6.87%	7.89%	4.91%	7.14%	7.06%	5.14%
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6.85%	-	-	6.80%	4.45%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.99%	4.15%	2.38%	9.82%	4.38%	2.29%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0-7%	0-3.5%	0-1.75%	0-7%	0-3.5%	0-1.75%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	4.92%	-	-	5.09%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9.00%	-	-	9.00%	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9.95%	-	-	-	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի հիման վրա:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	(311,311)	(239,839)
100 բկ զուգահեռ աճ	311,311	(239,839)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2023թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2022թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,069,383	1,132,917
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,069,383)	(1,132,917)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այդ գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխարարություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,021,369	11,819,980	2,311,585	25,152,934
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,455,922	282,591	-	5,738,513
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	332,199	-	-	332,199
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	47,159,484	24,139,011	6,910,237	78,208,732
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,736,766	1,120,360	-	4,857,126
Հաճախորդներին տրված վարկեր	96,995,444	6,339,716	8,885	103,344,045
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	386,007	192,334	-	578,341
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	517,883	111,934	31,993	661,810
Ընդամենը ակտիվներ	165,605,074	44,005,926	9,262,700	218,873,700
ՊԵՏԱԿՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	101,197	110,519	-	211,716
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	37,166,711	1,795,832	-	38,962,543
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,789,421	-	-	7,789,421
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	117,714,750	42,424,582	9,253,483	169,392,815
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	60,333	19,259	456	80,048
Ընդամենը պարտավորություններ	162,832,412	44,350,192	9,253,939	216,436,543
Զուտ դիրքը	2,772,662	(344,266)	8,761	2,437,157

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,177,921	17,953,744	2,352,101	70,483,766
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,601,673	496,528	-	1,041,173
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	618,840	422,333	-	30,743,073
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,495,800	2,850,413	6,396,860	3,644,275
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,597,633	46,642	-	87,955,764
Հաճախորդներին տրված վարկեր	83,163,572	4,792,192	-	536,551
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	419,025	29,185	88,341	70,483,766
Ընդամենը ակտիվներ	167,074,464	26,591,037	8,837,302	202,502,803
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,201,086	301,027	-	1,502,113
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	44,046,790	2,527,514	-	46,574,304
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,487,085	-	-	145,301,721
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	114,687,874	23,831,455	6,782,392	419,567
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	330,478	66,940	22,149	46,574,304
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	165,753,313	26,726,936	6,804,541	199,284,790
Ընդամենը պարտավորություններ	2,085,805	23,103	(2,114,700)	(5,792)
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	3,406,956	(112,796)	(81,939)	3,212,221

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	277,266	340,696
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(34,427)	(11,280)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հավանաբար ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չգեղջված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարներն իրենից ներկայացնում է չգեղջված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	274,696	20,081	460,344	458,531	2,024,484	3,238,136	2,917,868
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս							
պարտավորություններ	1,489,825	691,118	7,418,357	11,809,133	34,521,235	55,929,668	48,399,980
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,076,529	-	-	-	-	2,076,529	2,002,626
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,195,488	53,696	77,730	3,369,746	3,627,627	8,324,287	7,789,421
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	169,127,927	5,977,897	7,638,813	23,368,464	81,510,166	287,623,267	275,693,387
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	90,638	80,615	193,364	455,528	2,955,514	3,775,659	3,015,741
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	923,836	112,030	-	-	-	1,035,866	1,035,866
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	175,178,939	6,935,437	15,788,608	39,461,402	124,639,026	362,003,412	340,854,889
Փոխատվության հանձնառություններ	17,108,251	-	-	-	-	17,108,251	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,277,387	316,537	311,897	557,120	3,432,079	5,895,020	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս							
պարտավորություններ	1,942,953	1,896,430	3,832,003	9,340,327	48,544,527	65,556,240	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	38,817	28,780	67,597	1,348,373	4,561,913	6,045,479	5,487,085
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	144,053,926	6,206,275	8,232,244	28,219,354	49,965,702	236,677,501	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	59,814	119,629	176,805	344,938	3,013,029	3,714,215	3,302,023
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,011,405	-	-	-	-	1,011,405	1,011,405
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	148,384,302	8,567,651	12,620,546	39,810,112	109,517,250	318,899,861	301,168,160
Փոխատվության հանձնառություններ	17,991,833	-	-	-	-	17,991,833	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,026,726	-	-	-	-	-	-	41,026,726
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	3,482,757	7,815,310	24,304,314	9,514,386	140,850	-	45,257,617
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	1,008	2,512,759	854,458	5,460,108	-	-	8,828,333
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	51,944,167	-	284,139	1,679,801	526,582	27,510,661	-	81,945,350
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11,388,297	-	-	-	-	-	-	11,388,297
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,693,956	9,394,100	40,734,030	94,788,630	48,606,419	-	2,550,863	199,767,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	20,709	35,439	-	175,712	539,485	-	-	771,345
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,686,187	-	5,686,187
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,741,445	-	2,741,445
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,636,735	-	1,636,735
Այլ ակտիվներ	2,340,856	1,202,715	489,559	-	-	413,127	-	4,446,257
Ընդամենը ակտիվներ	110,414,711	14,116,019	51,835,797	121,802,915	64,646,980	38,129,005	2,550,863	403,496,290
ՊԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	274,652	19,841	884,386	1,738,989	-	-	-	2,917,868
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,461,425	679,505	18,303,507	24,912,478	3,043,065	-	-	48,399,980
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,002,626	-	-	-	-	-	-	2,002,626
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,185,086	9,064	3,238,165	3,357,106	-	-	-	7,789,421
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	168,898,897	4,871,864	26,468,255	75,309,321	145,050	-	-	275,693,387
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	71,863	55,149	459,074	1,928,507	501,148	-	-	3,015,741
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	1,566,580	-	-	-	-	1,566,580
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	25,610	-	25,610
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստ	9,422	-	-	-	-	-	-	9,422
Այլ պարտավորություններ	923,835	432,553	-	-	-	1,415,164	-	2,771,552
Ընդամենը պարտավորություններ	174,827,806	6,067,976	50,919,967	107,246,401	3,689,263	1,440,774	-	344,192,187
Զուտ դիրքը	(64,403,673)	8,048,043	915,830	14,556,514	60,957,717	36,688,231	2,550,863	59,313,525

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	85,496,674	-	-	-	-	-	-	85,496,674
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	168,826	2,386,054	10,115,277	23,539,676	6,106,655	110,448	-	42,426,936
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	90	157,792	1,727,785	5,582,879	1,562,953	-	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,409,617	30,397	587,966	430,865	567,601	21,303,692	-	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,662,267	212,974	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,136,908	11,646,063	32,096,473	93,341,370	23,888,376	-	1,336,414	166,445,604
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,239,001	-	5,239,001
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,121,428	-	3,121,428
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,805,492	-	1,805,492
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	318,275	-	318,275
Այլ ակտիվներ	1,444,774	-	-	-	-	973,209	-	2,417,983
Ընդամենը ակտիվներ	109,321,224	14,433,280	44,527,501	122,894,790	32,125,585	32,871,545	1,336,414	357,510,339
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,283,060	314,650	831,936	2,877,440	-	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,925,575	1,870,637	12,607,391	36,456,318	3,787,454	-	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	35,231	26,122	1,285,184	4,140,548	-	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	144,050,056	6,145,158	34,706,775	44,418,167	93,030	-	-	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,834	84,292	370,013	2,446,505	360,379	-	-	3,302,023
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,414,567	-	-	-	-	2,414,567
Փոխատվության հանձնառությունների գծով պահուստ	15,903	-	-	-	-	-	-	15,903
Այլ պարտավորություններ	709,429	301,977	-	-	-	1,193,604	238,925	2,443,935
Ընդամենը պարտավորություններ	148,060,088	8,742,836	52,215,866	90,338,978	4,240,863	1,193,604	238,925	305,031,160
Զուտ դիրքը	(38,738,864)	5,690,444	(7,688,365)	32,555,812	27,884,722	31,677,941	1,097,489	52,479,179

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

29 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի կապիտալ	55,805,728	43,454,083
2-րդ մակարդակի կապիտալ	2,798,747	(1,276,309)
Ընդամենը կապիտալ	58,604,475	42,177,774
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	334,080,839	281,185,160
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	17.5%	15.0%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

30 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	8,280,075	5,560,326
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	4,449,364	4,903,576
Վարկերի և վարկային գծով հանձնառություններ	4,378,812	7,527,931
	17,108,251	17,991,833
Արժեզրկման գծով պահուստ	(9,422)	(15,903)

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասվել են 1-ին փուլ: Երաշխավորությունները և ակրեդիտիվները տրամադրվում են Բանկի կորպորատիվ վարկառուներին, որոնք չունեն ժամկետանց պարտավորություններ Բանկի նկատմամբ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,903	-	-	15,903
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	8,767	-	-	8,767
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(14,297)	-	-	(14,297)
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(951)	-	-	(951)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,422	-	-	9,422

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,347	-	-	4,347
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	15,777	-	-	15,777
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(4,164)	-	-	(4,164)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(57)	-	-	(57)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,903	-	-	15,903

31 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի վերջնական հսկող անձն է թիգենսմեն՝ Բարսեղ Բեգլարյանը, ով Բանկի բաժնետերն է և «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը: Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	284,891	117,477
Բանկի Վարչության անդամներ	266,150	366,733
	551,041	484,210

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրամադրված վարկեր (ընդհանուր)	356,233	9%	330,698	10%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(3,137)		(2,470)	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ				
– Ընթացիկ հաշիվներ	5,713,147	1%	167,409	
– Ժամկետային ավանդներ	1,057,423	10.12%	1,898,568	5.84%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	101,556	5.2%	89,125	5.27%
Հանձնառություններ	91,388		37,796	

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	90,140	29,668
Տոկոսային ծախս	(122,901)	(92,617)
Չուտ օգուտ արժեզրկումից	(667)	2,370

(զ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	
		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21,912,649	11%	2,870,378	10%	139,270	10%	24,922,297
Արժեզրկման գծով պահուստ	(34,296)		(13,603)		(702)		(48,601)
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,668,804	7%					1,668,804
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
– Ընթացիկ հաշիվներ	224,718	2%	101,576	-	206,702	2%	532,996
– Ժամկետային ավանդներ	45,796	5%	-	-	2,132,897	7%	2,178,693
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	62,917	9.0%	1,888,090	9.0%	156,108	9.0%	2,107,115
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	202,962	5%	-	-	3,268	5%	206,231
Հանձնառություններ	1,490,169		190,814		6,895		1,687,878
Շահույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	2,041,670		325,352		23,863		2,390,886
Արժեզրկումից զուտ կորուստ	(24,235)		(9,295)		110		(33,420)
Տոկոսային ծախս	(226,705)		(203,443)		(14,112)		(444,260)

Բաժնետիրոջը տրամադրված վարկն ամբողջությամբ ապահովված է 25,261,945 հազար դրամ ընդհանուր գումարով Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերով և սառեցված ավանդով՝ 1,214,370 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով:

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱՎՏԻՎՆԵՐ							
Տրված վարկեր (համախառն)	18,517,720	10%	1,836,397	11%	127,013	12%	20,481,130
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(10,061)		(4,308)		(812)		(15,181)
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,622,546	7%	-	-	-	-	1,622,546
Համախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
– Ընթացիկ հաշիվներ	6,357,466	-	226,884	-	139,934	-	6,724,284
– Ժամկետային ավանդներ	1,561,007	9%	-	-	58,864	6%	1,619,871
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	88,339	7.9%	2,125,246	7.6%	148,762	7.9%	2,362,347
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	228,516	5%	-	-	3,178	5%	231,694
Հանձնառություններ	1,595,276		39,357		14,980		1,649,613
Շահույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	1,603,410		96,669		7,574		1,707,653
Արժեզրկումից զուտ կորուստ	(146,398)		(5,944)		217		(152,125)
Տոկոսային ծախս	(266,075)		(170,388)		(11,063)		(447,526)

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների և նրանց ընտանիքների մտերիմ անդամների նշանակալի ազդեցության ներքո գտնվող ընկերությունների հետ գործարքները:

33 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չչափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով 6.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 23): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Բանկը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կազմում ներառված են 9,437,437 հազար դրամ գումարով վարկերը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,462,117 հազար դրամ), որոնք ըստ պայմանավորվածության Բանկի կողմից տրամադրվելու են որպես հիփոթեքային վարկեր համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին: Տնտեսության որոշակի ճյուղերում գործող փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու նպատակով տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար փաստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերի համար գործում է ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը և դրանք իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին սեգմենտ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2023թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	199,767,998	204,248,378	(4,480,380)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,828,333	8,511,023	317,310
Ընդամենը	208,596,331	212,759,401	(4,163,070)

2022թ.	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	166,445,604	168,390,796	(1,945,192)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,031,499	8,378,041	653,458
Ընդամենը	175,477,103	176,768,837	(1,291,734)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ներդրումային արժեթղթեր			
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	43,054,948	43,054,948
– Բաժնային գործիքներ	-	140,850	140,850

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
– Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,068	2,068
Ներդրումային արժեթղթեր			
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	42,316,488	42,316,488
– Բաժնային գործիքներ	-	110,448	110,448

Իրական արժեքի գնահատման նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գույտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 7.14%-11.47% զեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 11.5%-16.00% զեղչման դրույքները կիրառվում են հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 10.6%-10.77% զեղչման դրույքները և 4.3%-4.9% զեղչման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով: